

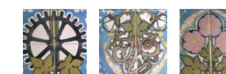
Centre Puig i Cadafalch

**Dúnia Contreras Carballo
Gestió de Patrimoni Cultural 2012**

Continguts

1. Presentació	1	5.1. L'element patrimonial	46
2. Anàlisi.....	7	5.2. Història i antecedents de la casa Coll i Regàs.....	47
2.1. Coneixent la ciutat	7	5.3. Descripció de l'element patrimonial	50
2.2. Demografia de Mataró.....	9	6. Proposta d'activació.....	58
2.3. Geografia del Maresme.....	10	6.1. Objectius.....	58
2.4. Activitat econòmica Mataró.....	12	6.2. Marc Estratègic.....	60
2.5. Mataró dins el Maresme	14	6.2 Objectius de públic	60
2.6. Població escolar i centres d'ensenyament.....	15	7. Actuacions a l'espai patrimonial	62
2.7. Òrgans de gestió.....	17	7.1. Restauració i intervenció.....	62
2.7.1. Institut de Cultura de Mataró (IMAC).....	17	7.3. Condicions de seguretat	65
2.7.3. Consell Municipal del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Mataró	18	7.4. Distribució dels espais	67
2.9.El turisme	22	7.5. Itinerari de la visita	68
2.10. Mitjans de Transport.....	28	8. Continguts i expografia	71
3. Altres experiències nacionals i internacionals.....	36	8.1. Espais Expositius: continguts.....	71
3.1. Equipaments patrimonials dedicats al Modernisme.....	36	8.2. Continguts i Exposició.....	72
3.1.1. Catalunya	36	8.3. Museografia.....	80
3.1.2. Àmbit internacional	40	8.5. Textos i llengües	97
4.Conclusions	42	9. Difusió i comunicació	98
4.1. Anàlisi DAFO	42	9.1. Àrea de Difusió	98
5.Situació de l'element patrimonial.....	46	9.2. Continguts web.....	101
		9.3. Didàctica	102
		9.4. Comunicació	103
		10. Organització	105
		10.1. Titularitat Jurídica.....	105
		10.2. Organigrama de la empresa	105

11. Recursos econòmics.....	112
11.1. Pressupost	112
11.2. Proposta d'actuacions per a la millora	114
11.3. Ingressos.....	116
12. Bibliografia	117

*Cada nou principi científic, com cada obra d'art, tot l'invent,
és la unió d'un pensament actual a una tradició. Per
conservar-la existeixen els llibres, els arxius, els museus, les
escoles, les cattedres. Els homes eminents ho són per
pensament propi; però també pel tresor conscient o
inconscient heretat dels passats.*

Josep Puig i Cadafalch. 1936¹

¹ Puig i Cadafalch, Josep." Projecte de manifest d'intel·lectuals "no publicat. 1936

Introducció

1. Presentació

El patrimoni, com a llegat d'un passat, –recent o llunyà– és la memòria col·lectiva d'una societat, d'un moment històric. Té la capacitat de generar sentiments, d'engendrar coneixement i de potenciar la memòria creativa d'aquells qui el gaudeixen.

Posar en valor el llegat d'un geni com ho va ser Puig i Cadafalch, i difondre la seva figura en el marc de la ciutat que el va veure néixer és el que planteja el present projecte. Aquest parteix de la voluntat de potenciar una de les grans icones patrimonials de la ciutat de Mataró: la casa Coll i Regàs de Josep Puig i Cadafalch. Per això cal obrir les portes d'aquesta obra modernista tant arrelada a la ciutat de Mataró, fer-la propera al públic i proporcionar una experiència comunicativa i educativa a través de la història de la Mataró del tombants de segle XIX i de la figura del seu creador.

Vivim un moment difícil, de canvis constants, dins els quals la cultura està patint fortes regressions. Tenint en compte aquest context social i econòmic, cal trobar noves vies que assegurin la continuïtat de la difusió cultural.

Precisament, tenint en compte la dificultat del moment actual, aquest projecte ofereix diferents fases d'implementació de les diverses actuacions que es proposen, de manera que s'estructuren en diferents blocs depenent de les possibilitats econòmiques a que aquest estigui subjecte. Aquesta és la manera de fer possible una

idea, un coneixement; a través dels recursos que estiguin a l'abast en cada moment.

La idea amb la que s'inicia aquest projecte és fer ús d'un edifici patrimonial que és seu de la Fundació Caixa Laietana. Amb el vist i plau d'aquesta institució, el projecte està adreçat a adequar-se dins els seus paràmetres de la seva Obra Social. No obstant, la situació canviant del moment present, fa que aquest projecte sigui susceptible de canvis i adaptacions dins l'àmbit de gestió institucional en el que aquest pugui ser inserit.

1.1. Interès per la temàtica del projecte

A finals del segle XIX, conjuntament amb Reus, Terrassa o Badalona, Mataró és una de les grans ciutats industrials que destaca amb mètodes com la filatura i el tissatge de plana. La industrialització havia arribat a la ciutat al 1839 amb la instal·lació del primer motor de vapor per activar la fàbrica de filatures Hilaturas Viñas. És des d'aleshores, que el sector tèxtil, que ja gaudia d'una gran tradició artesanal, s'introduí de manera decisiva dins l'activitat econòmica de la ciutat.

Són bastants els noms que destaquen entre les famílies que s'havien fet un lloc en el món fabril mataroní, essent la família Coll i Regàs com una de les més consolidades, trobant les seves arrels en la figura de Felicià Regàs, impulsor del negoci que donaria fama a la nissaga familiar. Dues generacions més tard, Joaquim Coll i Regàs es fa amb les rendes del negoci, convertint el seu producte en un dels més

coneguts dins la Península Ibèrica. En aquest context fabril de tombants de segle, la classe industrial s'enriqueix, donant lloc a una nova burgesia industrial que esdevé una nova aristocràcia, adoptant un rol important dins la societat del moment.

Paral·lelament, dins aquest context d'industrialització, a Catalunya també s'estava produint una renovació cultural. La Renaixença és el nom que pren aquesta nova "actitud" vers la cultura. Aquest moviment té la voluntat de renéixer i de retrobar-se amb el passat cultural de Catalunya, a través de la recuperació del català com a llengua literària i de les arts com la pintura, la música, l'escultura o els grans oficis del passat. Mirar el passat per a crear el present es converteix en el *leitmotiv* que impulsa aquest moviment de restauració cultural. Aquest renaixement sorgeix de la voluntat de que el poble català restableixi la seva cultura, que patia una situació de disglòssia respecte al castellà.

Aquesta situació nostàlgica de mirar enrere per a retrobar la glòria nacional és equiparable al que estava succeint a Europa amb el Romanticisme, que exaltava de manera sentimental els temes històrics i patriòtics en clau de present.

Així, el passat es converteix en una idealització que serveix per reafirmar el present. Noms com Bonaventura Carles Aribau o Joaquim Rubió i Ors en el terreny de la poesia, Narcís Oller o Martí Genís Aguilar en l'àmbit de la narrativa, Claudi Lorenzale o Lluís Rigalt a la pintura i Àngel Guimerà en el teatre, són tant sols alguns

dels noms que esdevingueren claus en un moment tant àlgid de recuperació de la cultura nacional.

L'àmbit de l'arquitectura no es mantingué al marge d'aquesta renovació. Es venia produint un canvi des dels anys seixanta del segle XIX que materialitzava l'esperit de la Renaixença en aquest terreny: l'arquitectura historicista. Aquesta corrent que s'apropiava de les formes del passat per a construir el present, evolucionarà cap un eclecticisme, a on les seves formes començaran a prendre un caire més imaginatiu. Les formes arquitectòniques eclèctiques, continuaven partint de la idealització dels elements d'estils passats, amb la diferència que integrarien les arts decoratives dins l'edifici.

El 1888 esdevé una data clau per aquest context històric: es celebra l'Exposició Universal a Barcelona en el Parc de la Ciutadella. Aquesta exposició naixia d'una voluntat de mostrar una Barcelona molt moderna i amb una cultura molt pròpia. L'arquitecte encarregat de les obres fou Elies Rogent, i aquest delegarà gran part de la feina a Lluís Domènech i Montaner. En el marc d'aquesta exposició, la ciutat de Barcelona patí molts canvis; es crearen moltes formes noves sempre sota la voluntat de "ser moderns", calia obrir-se cap a Europa, tot i que des de la renovació cultural que Catalunya estava vivint.

Es pot dir que en aquell moment, en el 1888, Catalunya es troba immersa dins el nou moviment cultural que passarà a anomenar-se modernisme. Paral·lelament, en el context europeu, aquest moviment pren el *Art Nouveau* a França i Bèlgica, *Jugendstil* a

Alemanya, Holanda i Dinamarca, *Arts and Craft* i *Modern Art* a Anglaterra, *Secession* a Àustria, *Liberty* o *Stilo Floreale* a Itàlia, el *Novo Arte* a Portugal...

En el context català, el modernisme es tradueix com un període d'esplendor artística i cultural que es reflecteix en tots els àmbits de creació, essent l'arquitectura un dels més representatius. Les formes arquitectòniques d'aquest moment no destaquen tant per les seves solucions tècniques, sinó per un gust decorativista, per una voluntat d'integrar les arts aplicades dins l'arquitectura. Es tracta d'una plasmació de l'esperit romàntic de la obra d'art total, terme que va ser acunyat per Trahndorff² al 1827. Així, l'escultura, els esgrafiats, els mosaics o els vitralls esdevingueren veritables protagonistes i requisits indispensables per a la casa modernista; de la mateixa manera que ho feren els tallers artesanals ressuscitant els oficis del passat.

Mataró, com a ciutat industrial, és partícip d'aquest moment històric i de la revolució cultural que el va acompanyar. La seva figura més representativa és Josep Puig i Cadafalch, fill de la ciutat i un dels més cèlebres arquitectes del món modernista.

² Karl Friedrich Eusebius Trahndorff (1782 – 1863) filòsof i teòleg alemany que va acunyar el terme *Gesamtkunstwerk* per primera vegada en el seu assaig *Trahndorff's Ästhetik oder Lehre von Weltanschauung und Kunst* al 1827.

“De tot això potser lo més positiu és que entre tots hem fet un art modern, prenent per base el nostre art tradicional, ornant-lo amb les bel·leses dels materials nus, resolvent amb son esperit racional les necessitats del dia, empeltant-lo de quelcom de les exuberàncies decoratives medievals i fins d'un cert recarregament quasi moresc i de certes vagues visions de l'Extrem Orient. Ha estat això un treball col·lectiu de visionaris inconscients amb predecessors conscienciats amb mestre i deixebles; han ajudat a néixer un renaixement literari, històric i social, i ha tingut fins conseqüència portar la llum de l'art fins els obradors dels oficis, que junt amb l'arquitectura, ha ressuscitat d'entre els morts, cooperant amb la nostra obra artística”

Josep Puig i Cadafalch. 1904³

Fill de Mataró, Puig i Cadafalch, emprengué la seva carrera com a arquitecte a la seva ciutat natal alhora que a la seva veïna Argentona, donant lloc a una obra primerenca d'un marcat gust modernista. El mercat del Rengle, la Casa Sisternes, la botiga “La Confianza”, la Casa Pareres o el Saló de plens de l'Ajuntament de la ciutat constitueixen exemples del llegat que el geni modernista deixà a la ciutat de Mataró.

³ Aquest fragment forma part del pròleg que el mateix Josep Puig i Cadafalch escriu pel catàleg que li editarà la editorial Parera i que s'anomena *L'oeuvre de Puig i Cadafalch, architecte*. (1896-1904).

La casa Coll i Regàs, situada als números 55 i 57 del carrer d'Argentona de Mataró, és la joia modernista per excel·lència que Josep Puig i Cadafalch deixà a la capital maresmenca. Per aquest motiu, que aquest projecte proposa que aquest immoble s'obri al públic, tot aprofitant per explicar un important episodi de la història de la Catalunya del tombant de segle XIX, així com una de les seves principals figures com ho fou Josep Puig i Cadafalch.

1.2. Objectius principals

Aquest projecte té per objecte –tal i com ja s'ha esmentat- activar un equipament patrimonial, que va ser catalogat com a Bé Cultural d'Interès Nacional a l'any 2000. Si bé aquest edifici representa a la Fundació que l'ha establert com a Seu, cal també que aculli en representació a la mateixa ciutat a on s'ubica: Mataró. Es tracta d'una icona representativa de l'imaginari modernista de la ciutat, de la mateixa manera que ho és del seu autor: Josep Puig i Cadafalch.

L'obertura d'aquest immoble al públic prendrà la forma de centre d'interpretació. Un centre d'interpretació –a diferència d'un museu- ofereix unes eines per a l'aprenentatge d'un tema, sense la necessitat de que s'hi exhibeixi patrimoni com a instrument per a la difusió de la temàtica. En el cas que aquí ocupa, el patrimoni del que es disposa és el continent mateix: l'immoble del carrer Argentona, antiga llar de la família Coll i Regàs. D'aquesta manera, l'objecte del centre serà difondre –i crear- coneixement sobre l'il·lustre mataroní Puig i Cadafalch, així com el context històric que es visqué a Catalunya des

de la segona meitat del segle XIX fins a ben entrat el segle XX. El projecte té uns objectius –que es detallen més endavant- i que són a grans trets els següents:

- Obrir la casa Coll i Regàs al públic com a centre d'interpretació de la figura de Puig i Cadafalch.
- Constituir un equipament únic que tracti Josep Lluís i Cadafalch a nivell monogràfic creant una plataforma de coneixement al voltant d'aquest, especialitzat en la divulgació de la seva obra primerenca en el territori mataroní i argentoní.
- Fer arribar el context de la Catalunya, i en especial de la ciutat de Mataró i Argentona al segle XIX i XX, omplint el buit museològic que existeix a la ciutat de Mataró vers aquest moment històric.
- Convertir la ciutat de Mataró en una referència històrica, cultural i artística constituint un reclam tant per aquells que hi viuen a la ciutat com pels que la visiten, de manera que es potenciï el turisme cultural dins la ciutat i la comarca.
- Construir una experiència d'aprenentatge i comunicativa capaç d'arribar a diferents tipus de públics.
- Esdevenir una plataforma d'activitat cultural dins la ciutat que sigui capaç de crear sinèrgies amb els altres centres museístics i culturals compartint activitats que ajudin a difondre coneixements de manera conjunta.

Per acabar, cal destacar que aquest projecte **pren la forma de projecte bàsic, el qual el seu objectiu és delimitar unes línies d'actuació i establir unes bases per a cadascun dels apartats que s'hi desenvolupen en aquest.** En el cas que aquest projecte s'hagi de dur a terme, caldrà per això, l'elaboració d'un projecte executiu, a on cada apartat es desenvolupi d'una manera exhaustiva i de la mà de professionals de cada àmbit, tals com museògrafs, dissenyadors, documentalistes o tècnics en conservació entre altres.

D'altra banda, tal i com ja s'ha especificat en un altre apartat, aquest projecte és susceptible a canvis que l'ajudin a adaptar-se en el marc de la realitat canviant en la que es troba. Cal així, subratllar en aquest punt que el més important d'aquest és posar de manifest l'existència de Puig i Cadafalch com una de les figures més rellevants per a la Catalunya del segle passat, englobant amb aquesta temàtica tot el context històric de l'època.

En el cas que no es pogués adequar la casa Coll i Regàs com a centre per falta de mitjans econòmics, o que aquesta part del projecte hagués de quedar posposada, existeix la possibilitat de posar en marxa la idea, com a plataforma de difusió d'aquesta temàtica, des d'un equipament ja existent, i tant sols des de l'activació d'una pàgina web com a reguladora d'activitats.

Anàlisi del context

2. Anàlisi

2.1. Coneixent la ciutat

Mataró es presenta com una ciutat plena d'història, una història que es remunta des del període neolític fins a dia d'avui. Es considera interessant doncs, dedicar unes línies a repassar breument la història d'aquest territori.

Els primers habitants que poblaren el territori que avui dia és Mataró ho feren en el neolític. Si més no, són les troballes arqueològiques més antigues que deixen constància de les primeres petjades humanes trobades la ciutat, consten d'època neolítica, tal i com mostren els vestigis que es trobaren a la població de Llanerres i a l'actual Plaça de Can Xammar de la ciutat.

Runes de la Torre Llauder, Mataró

És al final de l'època del Bronze (Edat de Ferro) quan comença l'etapa ibèrica. Els ibers habitaren les rodalies de l'actual ciutat des del segle VI aC fins al segle III aC. Consta que a Mataró hi havia varis poblats ibèrics, a on el més important de tots s'erigia a Burriac, a l'actual població d'Argentona. Els ibers establiren un sistema de confederació entre els diferents poblats i es caracteritzaven per una vida col·lectiva, pels seus ritus funeraris i per un alt nivell cultural, ja que posseïen el seu propi sistema d'escriptura. Aquests foren també grans comerciants i establiren vincles comercials amb els fenicis i amb els grecs, però aquests foren també guerrers quan era necessari.

Es diu que els romans arribaren a la ciutat a l'any 218aC, es comença a produir aleshores una migració gradual dels poblats ibers de la ciutat. En aquesta època, **el territori esdevé la ciutat romana d'Iluro** de la qual se'n poden apreciar avui dia vestigis a varis punts de la ciutat. El vestigi romà més rellevant que ha arribat fins avui dia, és la Torre Llauder, una mostra significativa i representativa de construcció de caràcter senyorial. Els romans trobaren la base de la seva economia fomentada a l'agricultura, exactament en el conreu de la vinya. Aquesta pràctica serà heretada pels seus predecessors a la posteritat, essent conformada encara a l'actualitat, com una de les activitats típiques de la comarca del Maresme.

Més tard, la ciutat passarà a anomenar-se Alarona o Civitas Fracta (també coneguda com Civitas Freta,) topònims que varen ser usats de manera simultània i aparentment aleatòria. L'època paleocristiana ha representat un buit històric a la ciutat, doncs no se'n té gaire constància del que succeí durant els períodes entre la tetrarquia i el període visigòtic i carolingi a la ciutat. No obstant, unes restes

trobadres recentment al voltant de la Basílica de Santa Maria, han descobert l'existència d'una necròpolis paleocristiana, la qual cosa mostra la incidència del cristianisme en aquells segles remots a la ciutat i en conseqüència, l'emergent desromanització d'aquesta.

Parròquia de Santa Maria de Mataró

edificada a l'entorn de Santa Maria i de l'actual Plaça Gran. Data d'aleshores la muralla de la ciutat construïda entre el 1569 i el 1600, la Masia de Can Palauet a les afores de la ciutat, l'ermita de Sant Simó o la construcció de Can Serra, un dels pocs exemples d'arquitectura civil que resten de l'època del segle XVI.

Del període de l'Alta Edat mitjana a Mataró no se'n tenen gaires notícies a causa de la manca de registres arqueològics i documentals. Consta d'aquesta època **el Castell de Mata com a Castell de la ciutat i com a detonant del topònim Mataró** (que provenia de Mata) i que es cita per primera vegada a l'any 1098. (Llovet,37)⁴.

Al segle XV la ciutat es desdigué de la jurisdicció feudal i al segle XVI aspirà a garantir la defensa de la vila que es conferia

El segle XVII es presentà pròsper per a la ciutat: s'enderrocà part per part l'antiga Basílica de Santa Maria per erigir-ne una de Barroca que mostrés el poder del que el poble gaudia aleshores. **Va ser en aquest moment quan la ciutat experimentà un fort creixement demogràfic.** A l'any 1751 es promulguen les Ordenances de la Matrícula Marina, i Mataró esdevé capital de província. D'aquest mode, la ciutat es confereix com una de les més poblades de Catalunya, que arribarà als 10000 habitants al segle XVIII.

Amb l'arribada de la Revolució Industrial al segle XIX, Mataró s'omple de fàbriques de filatura que es dedicaven al tissatge a la plana en un primer moment. Aquestes mateixes fàbriques es dedicaren més tard al teixit de punt, ofici que va situar a la ciutat en una de les posicions principals dins l'Estat Espanyol, ocupant un terç de la tota la producció del gènere de punt durant molts anys.

Durant el pròsper segle XX, **Mataró va ser també la ciutat des de la que sortí el primer ferrocarril de la península**, i ho fa precisament de la ma d'un mataroní anomenat Miquel Biada el dia 28 d'Octubre de 1948. En aquest període la ciutat comença a eixamplar-se i a obrir nous espais per a tots els obrers nouvinguts que arribaven d'arreu d'Espanya. D'una banda, començarà a créixer amb el barri de l'Eixample i d'altre, amb el creixement desordenat de les barriades que comencen a sorgir en els suburbis del centre de la ciutat.

Aquest és també el moment de l'arribada de l'urbanisme i de la higiene a la ciutat, a on arquitectes i urbanistes començaven a preocupar-se per la funcionalitat i el benestar de la ciutat. La figura més destacada d'aquest període a la ciutat, és sens dubte, Puig i

⁴ Llovet, J. Mataró, dels orígens de la vila a la ciutat contemporània. Mataró: Caixa d'Estalvis Laietana, 2000.

Cadafalch que a part de treballar com a arquitecte municipal, fou el responsable de l'arribada del modernisme a la ciutat. **Serà un segle daurat en que la ciutat veurà erigir-se alguns dels edificis més importants que han arribat fins l'actualitat. La presó, projectada per Elies Rogent, així com el Mercat de la Plaça Gran o la Casa Coll i Regàs de Puig i Cadafalch constitueixen alguns exemples.**

2.2. Demografia de Mataró

Per entendre el context en el que es troba la ciutat a nivell de població, cal procedir a consultar les dades recollides pel servei d'estudis i planificació de l'Ajuntament de Mataró, que realitza cada any l'estudi del padró de la ciutat. L'últim estudi fins el moment serveix en aquest cas, per veure quines són les últimes tendències demogràfiques registrades a la ciutat.

A grans trets, queda palès que la ciutat continua creixent, tot i que a un ritme més moderat que durant els últims deu anys. Una de les causes d'aquest fet és la **moderació dels moviments migratoris**, que són sens dubte conseqüència del context d'economia en el que ens trobem a l'actualitat. Una dada que sobta, és l'evolució de la taxa de naixements a la ciutat, que indica que l'economia –tot i que segurament ha afectat- no ha incidit de manera determinant en el creixement natural de la ciutat.

Entrant en matèria, veiem que a l'any 2011 la **població total de la ciutat és de 123.906 habitants** (972 més que l'any anterior). A nivell de

gènere, el femení conforma 61.892 persones de la població i el masculí 62.044. Veiem així que el gènere de la població es reparteix de manera més o menys equitativa, observant que els increments han sigut respectivament de 538 dones i 436 homes.

Barri	Homes	%	Dones	%	Total
Centre	2.093	48,69	2.206	51,31	4.299
Eixample	14.292	47,83	15.587	52,17	29.879
Palau-Escorxador	3.642	52,43	3.304	47,57	6.946
Rocafonda	5.759	52,50	5.211	47,50	10.970
Vista Alegre	3.662	49,79	3.693	50,21	7.355
Molins-Torner	2.872	48,93	2.998	51,07	5.870
Cirera	5.288	50,27	5.232	49,73	10.520
La Llàntia	1.967	50,23	1.949	49,77	3.916
Cerdanyola	15.909	51,73	14.842	48,27	30.751
Peramàs	3.898	48,36	4.163	51,64	8.061
Pla d'en Boet	2.662	49,86	2.677	50,14	5.339
MATARÓ	62.044	50,07	61.892	49,93	123.936

	Homes	(*)	(**)	Dones	(*)	(**)	Total	%
0-4	4.079	52,14	6,57	3.744	47,86	6,05	7.823	6,31
5-9	3.373	51,34	5,44	3.197	48,66	5,17	6.570	5,30
10-14	2.956	52,27	4,16	2.899	47,73	4,36	5.855	4,56
15-19	3.024	53,16	4,87	2.644	46,84	4,31	5.668	4,59
20-24	3.587	51,74	5,78	3.346	48,26	5,41	6.933	5,60
25-29	4.830	51,95	7,78	4.467	48,05	7,22	9.297	7,50
30-34	6.285	52,80	10,13	5.688	47,20	9,08	11.973	9,61
35-39	6.127	53,43	9,88	5.340	46,57	8,63	11.467	9,25
40-44	5.266	52,70	8,49	4.727	47,30	7,64	9.993	8,06
45-49	4.441	50,28	7,16	4.392	49,72	7,10	8.833	7,13
50-54	3.978	49,94	6,41	3.987	50,06	6,44	7.965	6,43
55-59	3.132	48,70	5,17	3.350	51,30	5,67	6.482	5,32
60-64	2.880	47,05	4,44	3.240	52,95	5,24	6.120	4,94
65-69	2.402	47,02	3,87	2.707	52,98	4,38	5.109	4,12
70-74	1.852	44,82	2,98	2.280	55,18	3,69	4.132	3,33
75-79	1.723	42,35	2,78	2.345	57,65	3,79	4.068	3,28
80-84	1.140	38,32	1,84	1.835	61,68	2,97	2.975	2,40
85-89	582	33,14	0,94	1.154	66,86	1,90	1.736	1,42
90-94	153	25,16	0,25	455	74,84	0,74	608	0,49
95 i més	24	20,24	0,05	134	79,76	0,22	158	0,14
MATARÓ	62.044	50,07	100	61.892	49,93	100	123.936	100

En termes d'edat, l'índex de dependència global (es tracta de la relació entre la població d'edats potencialment actives i inactives) és del 46% , la qual cosa ve a significar que la població de menys de 15 anys i de més de 65 sumen la meitat del total de la població de Mataró. No obstant, el tram d'edat amb més població és el de 30 a 34 anys, el que ve a sumar el 9'61% de la població total. Amb tot, la **mitjana d'edat de la ciutat és a l'any 2011 del 39,82 anys**.

A Mataró hi ha onze barris : el Centre, l'Eixample, Palau - Escorxador, Cerdanyola, Pla d'en Boet, Peramàs, Cirera, Molins Torner, Vista Alegre i Rocafonda.⁵ De totes aquestes zones de Mataró, només Cerdanyola i l'Eixample comprenen el 50 % del total de la població. D'altra banda Peramàs, l'Eixample i Molins Torner són els barris amb la majoria d'edat més elevada de la ciutat, essent Cirera, la Llàntia i Vista Alegre els barris amb la població més jove de la ciutat.

En referència a l'origen de la gent de la ciutat, cal tenir en compte que **el 42'09% de la població és nascuda i resident a la ciutat**, ja que la resta és el resultat dels processos migratoris que s'han experimentat a la ciutat al llarg dels anys. Veiem així, que el 17'9% de la població (21.295 habitants) està compostat per població estrangera, essent el Marroc l'origen que predomina amb un 6'92%, seguit de la Xina, Senegal i Gàmbia amb un 1'54, 1'19 i 1'11 respectivament. Un 35'21% del total de la població estrangera es troba situada al barri de Cerdanyola, mentre un 14'25% d'aquests habitants estrangers es troben situats al barri de l'Eixample, que es conforma també com el barri més ample de la ciutat. Seguidament, trobem un 18'51% a Rocafonda, un 11'95% al Palau, un 1'22 a la Llàntia i un 1'34 a Vista Alegre.

El creixement total dels habitants de la ciutat de Mataró ha sigut de 974 habitants. La majoria de naixements s'han centralitzat als barris del Centre i de l'Eixample. Aquest creixement natural indica que la crisi no ha marcat aquest fet, ja que l'índex de , creixement total de la població al 2011 és el tercer major registre dels últims deu anys.

⁵ Veure a l'annex el mapa dels barris de la ciutat de Mataró

2.3. Geografia del Maresme

El Maresme és una comarca de la demarcació de Barcelona que s'estén per una estreta franja litoral, entre la Serralada Litoral (les serres de Sant Mateu, del Corredor i del Montnegre) , la plana i la platja. La comarca està integrada per 30 municipis, dels quals 16 formen part de la costa i 14 de l'interior.

La amplada de la comarca del Maresme oscil·la entre els 5 i els 15 quilòmetres, amb una llargària total de 50 quilòmetres, conformant una superfície total de 396,90 km².

A la plana és a on es concentren la majoria de les poblacions, així com l'activitat agrícola i industrial entre d'altres. D'altra banda, la franja litoral està plena d'infraestructures que alteren el territori natural de la comarca, com la NII,, les vies del tren o els espigons de les platges.

La zona del Maresme està solcada per més de 100 petites rieres i cursos fluvials, que discorren secs gran part de l'any , a excepció de la Tordera.

El Maresme gaudeix d'un clima suau i benigne que es dona a causa de l'efecte del mar Mediterrani. Les pluges es solen concentrar a la primavera i a la tardor, tot i que no poden ser sempre predictibles. Pel que fa a les temperatures, aquestes no solen variar gaire donada la proximitat del mar i l'amortiguament que provoca la Serralada Litoral, que protegeix la zona dels vents freds de l'interior. D'aquesta manera el relleu condiciona el clima, de mode que a més alçada més baixes són les temperatures.

Les platges són la característica més coneguda d'aquesta comarca, ja que té 47'5 km de costa repartida entre els diferents municipis.

En el cas concret de **Mataró s'hi troben 2'2 Km de platges** composades per sorra granítica:

- **La platja del Ponent**, situada entre el Port i l'Espigó, que fa 180 m de llargada i 30 d'amplada.
- **La platja del Varador** situada entre els espigons de l'antic Club Nàutic i del Port. Aquesta última fa 765 m. l 125m. d'amplada i és la més propera al nucli urbà.
- **La platja del Callao** es troba entre la Riera de Sant Simó i l'Espigó

Platja del Callao, Mataró

antic del Club Nàutic de la ciutat. Aquesta fa 400 m. de llargada i 50 m. d'amplada.

- **La platja de Sant Simó** fa 1 Km i va des de la Riera de Sant Simó fins a la zona del Castell de Mata, ben bé a les afores de la ciutat.

Compta amb una amplada mitjana de 30 m. dins a la part on es troba el fortí el búnquer de la Guerra Civil), i és en aquest punt a on pot desaparèixer la sorra donada l'acció dinàmica del litoral.

La qualitat de l'aigua de les platges del Maresme és bona gràcies a les plantes depuradores. La sorra és blanca i de gra mitja i gruixut, i estan

plenes d'equipaments amb al qual cosa es fa d'aquestes cada cop un lloc més lúdic, amb activitats diferents.

El Maresme queda delimitat per la seva part occidental amb la Serralada Litoral, que separa la comarca del Vallès Oriental, a la part de llevant amb la Selva, i a la banda de ponent amb el Barcelonès.

Els Parcs naturals del Maresme (importants pel tipus de turisme que ve a la ciutat o a la comarca)son constituïts pel Parc de la Serralada Litoral i el Parc del Montnegre i el Corredor. El Montnegre destaca pels boscos vora el mar, les pinedes de pi pinyer del vessant litoral, que es transformen en alzinars, rouredes i suredes cap a l'interior del massís. Els dolmens neolítics, les restes ibèriques i les esglésies medievals s'insereixen dins aquest paisatge divers de conreus, boscos i masies.

La comarca està també formada per turons entre la plana i el mar., que constitueixen tres unitats :la Conreria, Sant Mateu i Céllecs. Donat el clima mediterrani i la situació estratègica que presenten, aquests paratges són constituïts per dolmens, restes ibèriques, ermites i castells que conviuen amb les cases pairals envoltades de conreus.

2.4. Activitat econòmica Mataró

L'activitat agrícola ha definit en gran part el paisatge del Maresme, amb els sequers en primer lloc a on destaquen els cereals, la vinya, l'olivera i posteriorment, els regadius. La Vinya, el conreu més arrelat, es conreà des del segle XVI fins al segle XIX. La comarca és famosa pels seus cultius del **maduixot, l'horta, la flor tallada, la planta ornamental i la vinya**. Cal destacar com autòctona la plantació de Clavells a Premià de Mar, coneguda com a característica dins aquesta important població del cultius i de flors ornamentals.

La pesca a la comarca, es concentra avui dia al Port d'Arenys amb un producte molt destacat i conegut a la resta de Catalunya. Altres poblacions com Mataró o Premià de Mar tenen activitat pesquera, tot i que de manera més artesanal.

Cal a dir que el sector de la ramaderia, l'agricultura i la pesca a Mataró ha anat decreixent ja que s'ha perdut terreny agrícola en favor de la urbanització i la mecanització del camp. No obstant, avui dia, s'està empenent una tasca de recuperació de l'agricultura autòctona en favor dels productes biològics i sobretot de la terra que intenta recuperar l'activitat agrícolora de la comarca.

D'altra banda, la ciutat de Mataró ha sigut durant dècades famosa per la seva activitat tèxtil, pionera des de la industrialització del segle XIX. **Aquest sector ha sigut el més desenvolupat a la ciutat, representat pel gènere de punt, havent arribat a l'any 2001 a controlar un terç de tota la producció espanyola de gènere de punt.**

El sector de la construcció ha sigut durant molts anys el gran motor econòmic de la ciutat, tot i que ha durat fins a la davallada del sector al 2008, essent un dels desencadenants de l'actual crisi. Malgrat tot, el sector serveis de la ciutat, com ara la branca hostalera i les botigues, ocupen una part important de l'economia de la ciutat, sobretot si es té present la presència –cada cop més freqüent– de turistes a la ciutat.

Dins del sector de serveis, s'entén **el turisme com un dels motors** que ajuden a impulsar en aquests moments, el creixement de l'economia de Mataró i de la resta de la comarca. Segons el darrer baròmetre de turisme mundial elaborat per la Organització Mundial del Turisme (OMT), les arribades dels turistes a la ciutat han crescut gairebé un 5%, de manera que s'entén que Mataró no és una destinació turística en sí mateixa, com pot ser Blanes o Calella, tot i que es vol potenciar. **No obstant, les dades indiquen un creixement del turisme a la ciutat amb un 70% de turisme espanyol i un 30% de turisme estranger.**

⁶ Ajuntament de Mataró. 28 informe de la Conjuntura Socioeconòmica de Mataró 2011. Informe Ajuntament de Mataró, 2011.

Donada la davallada del sector tèxtil i de la construcció a la ciutat, aquesta ha hagut de reinventar-se per a potenciar nous sectors que l'ajudin a continuar mantenint una posició capdavantera a Catalunya.

El TecnoCampus és el que s'anomena la "Nova fàbrica de la Ciutat". Amb aquest, Mataró ha sabut adaptar-se als nous temps condicionant una àrea per al desenvolupament i la creació de noves tecnologies i ciència. Es tracta de la gran aposta per a contribuir a la definitiva transformació social i econòmica de Mataró i a la seva projecció, tant nacional com internacional.

El centre es consolida com a motor per crear, potenciar i retenir el talent necessari pel desenvolupament econòmic i social de la ciutat. Des d'aquest s'ofereixen activitats acadèmiques, professionals o d'inversió centrades en les matèries de salut, benestar audiovisuals, turisme i materials i processos intel·ligents. Situat al parc TCM consta d'edificis per empreses, una universitat, una biblioteca i un centre de congressos entre altres instal·lacions.

2.4.1. Pla Estratègic 2015

Mataró es prepara per afrontar el futur i l'economia de la ciutat amb el Pla Estratègic 2015, que ha estat dissenyat per a treballar des de diverses línies que tenen per objectiu mitigar els efectes de la crisi. El pla és una iniciativa del Consell Comarcal del Maresme i té una intenció **d'integrar idees, voluntats i projectes tant pertinents a entitats públiques com incitaves més privades**, doncs existeix una voluntat d'identificar les qüestions claus per al desenvolupament de la comarca.

TecnoCampus

Les línies que segueix el Pla Estratègic 2015 són:

1. **Barcelona i Maresme.** Una de les directius principals del pla té la voluntat d'integrar el Maresme dins de l'organització territorial del Barcelona, de manera que hi hagi una relació fluida i és millori l'eficiència de l'administració pública generant sinèrgies i economies d'escala.
2. **Maresme més actiu.** Es tracta de promocionar i atreure activitats que generin llocs de treball i que valoritzin l'escassetat del sòl disponible. L'objecte és seguir mantenint la presència d'aquelles activitats que ja existeixen a la comarca i potenciar alhora la seva transformació i millora.

3. **Maresme més emprenedor.** Brindar per l'impuls de promoció de xarxes empresarials i d'emprenedoria, noves activitats tant empresarials com de formació. Enfortir la cooperació públic-privat en la oferta turística, així com l'impuls del turisme en diferents segments (medicina, formació, negocis...)
4. **Maresme més inclusiu.** Entendre l'espai públic om a lloc de reforç de vincles entre la comunitat, així com potenciar l'ús de tots els equipaments públics ja existents. Cal evitar la dualitat social i entendre la ciutat per a tots, prioritzant el suport a entitats cíviques a l'àmbit de la integració, serveis educatius, laborals i de lleure, atenció mèdica, transport públic...
5. **Maresme reordenat.** Aquesta línia es centra en la consolidació dels espais protegits i el valor sociocultural del paisatge no urbanitzat, superant la precarietat de les estructures ambientals i restaurant la qualitat del paisatge de la comarca.
6. **Un Maresme amb estil propi.** En aquest apartat hi ha una voluntat de potenciar la identitat de la comarca així com la dels seus residents, a partir de la valoració del paisatge cultural i l'ús social i econòmic del seu patrimoni cultural. En aquest marc es vol afavorir la participació social, mitjançant línies que impliquin les associacions en els processos públics de presa de decisions.

2.5. Mataró dins el Maresme

La comarca del Maresme està integrada per **30 municipis** dels quals Mataró n'és la capital. **La seva superfície és de 398,91 Km² i la seva població total és de 426.565 habitants.** Aquesta territori representa en el mapa de Catalunya una franja estreta que s'allarga a la línia del litoral en direcció nord.

El Maresme és conegut per la seva riquesa cultural i herència deixada per personatges com Puig i Cadafalch, Miquel Biada o Salvador Espriu. Aquesta comarca però, és també coneguda per la seva gastronomia amb plats com la sípia amb pèsols de Mataró o la famosa cuina de Carne Ruscalleda a Sant Pol de Mar.

L'atractiu més destacat de la comarca ve conferit per les seves platges (amb més de 38 Km de costa) que formen part de l'actual marca Costa Barcelona–Maresme i que són destinació turística de renom internacional. La comarca però, gaudeix també de paisatge de muntanya amb les Serres de Sant Marina, Sant Mateu el Corredor i el Montnegre, que són protegides com a parc natural i que són destinació de turisme rural i de muntanya de Catalunya.

Vista de Mataró

Les condicions geogràfiques de les que gaudeix la comarca expliquen el seu microclima, que gràcies a la seva Serralada Litoral que frena els vents de l'interior i el mar que manté el clima benigne tant a l'hivern (pujant la temperatura) com a l'estiu (que ajuda a refrescar l'ambient).

Totes aquestes característiques doten al Maresme d'una personalitat diferenciada i el converteixen en destinació d'excursions per a diferents tipus de gustos. Les seves múltiples possibilitats conviden a diferents segments de públic a voler visitar la comarca i les seves diferents poblacions per diferents raons. Si es tenen en compte aquests factors esmentats, conjuntament amb el fet de que aquesta comarca és molt propera a Barcelona, ens adonem que el Maresme no és només atractiu, sinó que és una destinació ben ubicada i ben comunicada per a qualsevol que es proposi la visita.

Mataró és la capital de la comarca i com a tal, la seva protagonista. Amb un volum de 120.000 habitants es converteix en el principal punt de suport a totes les altres poblacions ja sigui a nivell comercial i de

serveis com a nivell festiu i cultural. Així dies com Sant Jordi o durant la festivitat de les Santes, la ciutat s'omple de visitants dels pobles veïns que venen a gaudir del que passa a la capital de la comarca.

Si Mataró és un reclam tant per als veïns del mateix Maresme i Barcelonès i d'altres poblacions catalanes, aquesta ha d'oferir una oferta cultural que estigui a l'alçada de les expectacions del públic i que es converteixi a l'hora en una excusa més per a la visita de la ciutat, doncs aquesta és per definició el centre social i cultural de la comarca.

2.6. Població escolar i centres d'ensenyament

L'oferta formativa de la ciutat de Mataró és completa i suficient per atendre a totes les necessitats de la ciutat. Durant els darrers anys s'ha constatat un augment de les necessitats escolars, doncs a l'any 2011 es mostra un màxim de la demanda infantil matriculada a la ciutat. Aquestes dades i l'augment de la demanda han portat a constatar una necessitat de construir més equipaments escolars, en els quals l'Ajuntament de Mataró està treballant en aquests moments.

L'organisme que s'encarrega de gestionar l'escolarització i la demanda educacional de la ciutat és l'OME (Oficina Municipal d'Escolarització). Aquest organisme ha sigut creat pel Departament d'Educació de la Generalitat i per l'Ajuntament de Mataró.

A la ciutat, existeixen 27 centres d'ensenyament públic i 17 centres d'ensenyament concertat d'ensenyança obligatòria (de 3 a 16 anys). Pel que fa a l'Educació Secundària (de més de 16 anys), existeixen 6 centres de caràcter públic i 6 centres concertats.

A l'àmbit universitari trobem tres centres a la ciutat: l'EUA (Escola Universitària Maresme) l'EUPM (Escola Universitària Politècnica del Maresme) i l'Escola Superior de Ciències de la Salut.

La formació d'adults constitueix també un focus de moviment a la ciutat i se'n troben 4 centres adreçats a aquesta especialitat: Can Noé, Els Tarongers, Can Marfà i el Centre Alarona. I conjuntament, pel que fa a centres amb oferta de cursos i formació permanent trobem el Centre de Formació Permanent Tres Roques, L'Escola de Música Municipal i l'Escola d'idiomes de la ciutat.

Segons dades de l'Institut Municipal d'Educació de Mataró, es constata **que la població escolar continua en augment**. A la taula següent, es poden observar dades que contrasten l'any escolar 2010-2011 amb l'any escolar 2011-2012.

	Matriculats 2010-2011	matriculats 2011-2012
Escoles Bressol	981	959
Llars d'Infants	777	718
Educació Infantil Pública	2.509	2.624
Educació Infantil Privada i Concertada	1.878	1946
Educació Primària Privada i Concertada	5.586	5.689
Educació Primària Pública	6.541	6.908
Educació Secundària concertada	4.643	4.667
Educació Secundària Pública	4.637	4.685
Educació universitària	1.270	1.446
Escola Oficial d'Idiomes	1.142	1.134
Escoles d'Adults	2.039	2.194

L'any 2008 va haver un boom de naixements a la ciutat, cosa que es veu reflexada en l'increment de nens matriculats a P3. Pel que fa a l'educació post obligatòria, es registra en aquests últims anys un augment de matriculacions, la qual cosa mostra que a manca d'oportunitats laborals, augmenta el nombre de persones que decideixen seguir formant-se.

⁷ Veure a l'annex amb totes les taules facilitades per l'IME (Institut Municipal d'Educació) dels anys escolars 2010-2011, 2011-2012 respectivament.

2.7. Òrgans de gestió

2.7.1. Institut de Cultura de Mataró (IMAC)

Fins l'any 1997 existien dos patronats que s'encarregaven per separat de gestionar diferents àrees de la cultura. Per una banda existia el Patronat de Cultura de Mataró, i d'altra banda, el Museu de Mataró que s'encarregava de les diferents parts del museu. Aquestes eren conformades com dos ens autònoms de l'Ajuntament de Mataró. A partir de 1997 es va decidir que el museu i els seus equipaments quedessin integrats a la gestió del Patronat de Cultura.

Els diferents equipaments del Museu de Mataró són Can Serra, la Torre Llauder (restes d'una casa senyorial de l'època romana), el Centre Documental del Parc del Montnegre i el Corredor, i per últim, els magatzems de treball Arqueològics i les seccions locals d'investigació, que col·laboren amb el museu. Al 2006 s'incorpora Ca l'Arenas al Museu de Mataró i a l'any 2010 s'inaugura el gran magatzem d'arqueologia a les afores de la ciutat, al polígon de Vallverich.

Avui dia, l' Institut Municipal d'Acció Cultural (IMAC) **és un organisme autònom de l'Ajuntament de Mataró, constituït per a la gestió, organització i administració dels mitjans municipals orientats a la promoció de la cultura com a factor de progrés i de cohesió social de tots els ciutadans de la ciutat.** Es tracta del que antigament havia sigut el Patronat de Cultura, que integra ara el museu. Des d'aquest es treballa en la creació, la formació i la divulgació de la cultura dins la

ciutat. Les grans àrees de treball que engloba l'IMAC a l'actualitat es descriuen a continuació:

- **Patrimoni** . Gestió del patrimoni museístic, arqueològic i natural.
- **Arts escèniques**. Es gestiona la programació teatral de la ciutat, l'Aula de Teatre i la companyia resident Art Trànsit.
- **Arts visuals**. Es gestiona i dirigeix la programació exposicions, es dóna suport a la creació i al camp del cinema.
- **Música**. S'organitzen concerts familiars i de música antiga, així com la realització de convenis amb entitats.
- **Festes i cultura popular** (calendari festiu i comparses de Mataró)
- **Foment de la lectura** (Biblioteca Pública Pompeu Fabra, activitats literàries i publicacions).

Els equipaments que depenen de l'IMAC són: l'Aula de Teatre de Mataró, El Museu i els equipaments que l'integren, Can Xalant. Centre de creació i pensament contemporani ,l'Espai f i les Sales d'exposicions de Can Palauet.

2.7.2. Institut de Promoció Econòmica (IMPEM)

L' Institut de Promoció Econòmica de la ciutat s'encarrega de 5 àmbits d'actuació: el servei d'ocupació, empresa, promoció de la ciutat, comerç i turisme.

En el cas que aquí ens ocupa, l'IMPEM funciona com un organisme autònom que **s'encarrega de gestionar el turisme i el patrimoni des d'un punt de vista de promoció de la ciutat.**

Imatge comercial de la Ruta Puig i Cadafalch

L'IMPEM gestiona la ruta Puig i Cadafalch conjuntament amb l'Ajuntament d'Argentona des de l'any Puig i Cadafalch al 2001. Aquest organisme s'encarrega també de gestionar les demés rutes de la ciutat, així com també els dos punts d'informació turística existents a la ciutat de Mataró.

A nivell patrimonial, l'IMPEM no gestiona directament cap dels equipaments culturals amb els

que treballa, però s'encarrega de coordinar el funcionament en xarxa de molts d'aquests, ja siguin públics o privats. Tanmateix, treballa establint convenis de col·laboració per posar en marxa el calendari turístic de la ciutat. Un exemple ve constituït per la Casa Coll i Regàs o la Fundació Jaume Vilaseca, ambdós de titularitat aliena a l'Ajuntament, són coordinats des de l'IMPEM per a una correcta posta en escena del patrimoni a la ciutat.

2.7.3. Consell Municipal del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Mataró

Aquest consell troba les seves arrels l'any 1979, amb el primer ajuntament democràtic de la ciutat que es sensibilitza per temes de patrimoni cultural.

El Consell i els seus membre es formen l'any 1983, en el mateix any en el que s'elabora el Pla Especial del Catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Mataró, un dels pioners a Catalunya en aquesta matèria. Es marca un inici per a la protecció i la dinamització l'arquitectura patrimonial de la ciutat. Aquest òrgan té caràcter tècnic -constructiu i la seva tasca està vinculada amb l'ajuntament en matèria de defensa i conservació del patrimoni arquitectònic, històric i ambiental de la ciutat. **La seva missió és controlar les actuacions que es realitzen en els béns del patrimoni arquitectònic i ambiental de la ciutat, atribuint una especial atenció sobre els béns catalogats, vetllant per l'acompliment de la normativa del Pla Especial del Patrimoni.**

Aquest Consell te la potestat d'iniciativa i proposta davant l'Ajuntament per a qualsevol tipus d'actuació vinculada amb el patrimoni de la ciutat.

Les seves competències consisteixen en:

- Tramitació de sol·licituds de llicències d'obres, activitats o projectes referides a conjunts o perímetres que siguin catalogats.

- Assessorament de propostes de modificació, inclusió o exclusió d'un bé en el Pla Especial per part de l'òrgan municipal.
- Proposar programes d'inversió i foment amb l'objectiu de millorar el patrimoni arquitectònic, històric o ambiental protegit.
- Aprovar els informes patrimonials que realitzin els grups de treball constituïts per l'estudi de temes específics.
- Impulsar i promoure la convocatòria de premis Puig i Cadafalch.
- Proposar la concessió de subvencions per a les actuacions de rehabilitació i millora dels elements catalogats.

Mantenir relacions amb els ciutadans particulars i entitats a través de l'Alcalde

2.8. Les Associacions i entitats

A la ciutat són varies les associacions que hi coexisteixen, compartint la llarga tradició de l'associacionisme, indicador de les inquietuds culturals i la voluntat de cohesionar idees i projectes a la ciutat. Hi han més de 110 entitats a Mataró, i a continuació se'n mencionaran aquelles que es troben en relació amb la temàtica del present projecte.

El **Grup d'Història del Casal de Mataró**, existent des de l'any 1986 té per objectiu promoure la recerca i la investigació de la història a la ciutat, a l'hora que lluita per promocionar el patrimoni d'aquesta. Aquesta entitat sense ànim de lucre, funciona amb les col·laboracions dels socis i de vegades, amb subvencions de caràcter públic. La seva línia de treball es constitueix formant grups de treball amb publicacions pròpies que col·laboren amb àrees diverses com la Biblioteca, l'Arxiu o les Noves Tecnologies. El "Maresme Medieval"- un bloc que informa sobre la història i el patrimoni de la ciutat de la època de l'edat mitjana-, el Racó i la Tertúlia de Mataró a la Radio o les Jornades d'història i Arqueologia Medieval del Maresme, són algunes de les seves activitats difusores de la història i a la cultura més destacades.

Existeix també, la **Comissió de la Memòria Històrica de la Gent Gran de Mataró**, que depèn del Servei de Benestar Social de l'Ajuntament. L'objectiu d'aquesta és transmetre la memòria del segle XX i propiciar el diàleg i el debat entre diferents generacions. Es tracta de recuperar la memòria del segle XX a partir d'aquells que l'han construïda i de les persones que formen part del panorama de la recuperació de la història de Mataró.

El **Grup d'Historiadors Jaume Compte** és una altra de les iniciatives que treballen en l'àmbit de la història a local i comarcal. Aquest grup, incideix sobretot en l'àmbit de la Guerra Civil i de la Postguerra. Li deu el seu nom al patriota català Jaume Compte que morí durant els actes de 1934. Algunes de les activitats d'aquest col·lectiu es mouen en l'àmbit nacional també intentant de refons recuperar la memòria de la terra catalana. Entre les seves activitats trobem presentacions de

llibres, plataformes per la recuperació dels papers de Salamanca, tertúlies radiofòniques i diàlegs a Internet entre altres.

En el terreny de l'Art trobem **l'Associació Sant Lluç per l'Art** que té com a objectius la promoció la gestió de les activitats artístiques i culturals per fomentar i estimular la creació i el coneixement de l'art dins l'àmbit territorial de la ciutat de Mataró. Aquesta associació ofereix un gran ventall d'activitats entre les que trobem tallers de dibuix al natural i a l'aire lliure, visites culturals, cursos d'art i conferències. L'associació, realitza també exposicions a les seves pròpies sales i a d'altres col·laboradores o cedides per l'Ajuntament de Mataró.

L'Associació de **Tertúlia dels Dimarts del Llimoner** és també un grup de promoció de l'art i la cultura, especialment de la poesia i de les arts plàstiques a la ciutat de Mataró. Els representants dels dimarts són molts dels artistes de l'escultura i la pintura més reconeguts del panorama mataroní. Raul Capitaní, Albert Planells, Ricard Jordà i Rovira Brull són alguns dels artistes plàstics que integren al grup; també escriptors i poetes com Manuel Patricio, Joan Carles Codina o Anna Cabot en són representants d'aquests peculiars dimarts. Des d'aquest col·lectiu s'organitzen activitats i exposicions que tenen per objectiu difondre l'art de Mataró i dels mataronins constituint una de les plataformes associacionistes de difusió artística més representatives de la ciutat.

L'Associació per la cultura i l'art contemporani a Mataró (ACM), va ser creada a l'any 1996 i treballa en l'impuls i la creació del món de l'art i l'estètica des de l'àmbit de la recerca, la investigació i la creació.

En la seva línia més contemporània i conceptual, treballen amb artistes i pensadors del panorama local tals com Puig, Domènech, Martí Peràn, Jordi Cuyàs, Dani Montlleó o Xavier Arenós.

Tanmateix, aquest col·lectiu organitza concerts, exposicions i conferències que defineixen la seva visió de la cultura, l'art i l'estètic contemporània. Entre d'altres publicacions, destaca *Roulotte*, que ve definida com un mena d'exposició convertida en una experiència mòbil i plantejada en format gràfic.

L'ACAV, Associació Catalana per les Arts del Vidre, pretén convertir-se en un referent per a Catalunya i per a l'Estat Espanyol per a la promoció i la divulgació de les possibilitats artístiques del vidre a l'actualitat. Aquest grup es socialitza per a formar vincles d'intercanvi de coneixement i organitzar exposicions i jornades que permetin que el món del vidre desenvolupi i exploti les seves possibilitats.

La Fundació Jaume Vilaseca s'encarrega de gestionar i de coordinar la col·lecció del museu del gènere de punt a la ciutat. Mataró no pot oblidar el seu passat industrial, i aquesta fundació treballa per la seva perpetuació com a element didàctic i històric. En aquests moments, s'està duent a terme una important tasca de preparació d'aquesta important col·lecció per al nou museu de Mataró que s'establirà a la nau de Can Marfà.

CENTRE PUIG I CADAVALCH MATARÓ

Existeix també, tot i que no constituïda com una associació en aquests moments, una comissió que s'anomena **Salvem la Casa Natal de Puig i Cadafalch**. Aquesta plataforma lluita perquè la casa del mataroní il·lustre sigui recuperada i reconeguda com a BCIN, quan en aquests moments només la façana és reconeguda amb un nivell de protecció B⁸. Aquesta comissió lluita per la rehabilitació de la casa, de manera que aquesta pogués ser rehabilitada i es pogués difondre la figura de Puig i Cadafalch, del tot necessari a la ciutat de Mataró.

⁸Font: *Catàleg dels béns catalogats*. Patrimoni arquitectònic. Ajuntament de Mataró 2001 (veure a l'annex).

2.9.El turisme

En els últims anys, ha pujat l'índex de turisme a la ciutat de Mataró. La bona temperatura de la que gaudeix tant a l'estiu com a l'hivern, el bon estat de les seves platges i els seus atractius culturals són molts dels elements que atrauen cada cop a més persones a visitar la capital maresmenca. No cal oblidar que Mataró se situa tant sols a 30 Km de Barcelona i aquesta proximitat, és aprofitada tant per tots aquells turistes que venen a visitar la capital catalana i que busquen un mica de tranquil·litat, com per aquells que busquen altres tipus de destinacions menys massives i amb una oferta variada de patrimoni, platja i muntanya.

A l'hora, la comarca del Maresme ofereix diferents ofertes turístiques per a poder satisfer a diferents tipologies de públic. D'aquesta manera, la gastronomia, el turisme familiar i esportiu, la natura, el turisme cultural i les seves platges i ports, es constitueixen com a elements que fan de la comarca una destinació a triar per a diferents classes de visitants.

2.9.1. Gestió del turisme

L'Institut Municipal de Promoció Econòmica (IMPEM) es constitueix com a òrgan que s'encarrega de gestionar el turisme a nivell de potenciador econòmic per a la ciutat. El turisme es considera ara, com la nova via per a potenciar la ciutat de Mataró, tant a nivell econòmic, com social i cultural. En aquest context, existeixen a l'actualitat dos punts d'informació turística a Mataró, el primer situat durant tot l'any

a la planta baixa de l'edifici de l'Ajuntament de Mataró, i un segon situat durant els mesos d'estiu, a la platja.

2.9.2. Pla d'Actuació per la Promoció de Mataró

Un dels punts en els que està treballant l'IMPEM A l'actualitat és el **PAPC , que és el Pla d'Actuació per la Promoció de Mataró.** Aquest pla va ser aprovat a l'any 2004 amb el consentiment de totes les forces polítiques que imperaven a l'ajuntament. Mataró havia d'acceptar clarament la davallada que havia patit amb la indústria tèxtil i havia de començar a mirar cap a altres direccions per a promocionar-se. S'establiren diagnòstics comparatius amb altres ciutats que tenien característiques similars i finalment s'establiren 4 eixos d'actuació:

- Mar i natura
- Cultura
- Comerç
- Àmbit Tecnològic

Aquestes línies estratègiques de promoció de Mataró van adreçades tant al visitant extern com al propi ciutadà/ciutadana. En aquest sentit, el turisme ha de jugar un paper bàsic per a la promoció de la ciutat possibilitant el sorgiment de d'una nova activitat econòmica a la ciutat i d'un nou filó d'ocupació.

En el cas que aquí ocupa, podem veure com des del 2004 fins aleshores el PAPC ja ha mostrat esforços per a desenvolupar la ciutat tot treballant en potenciar el turisme a partir del seu patrimoni. En

aquesta línia s'han adquirit nous punts d'informació, la senyalització del patrimoni al centre de la ciutat, i també la senyalització al front marítim.

Al mateix temps, Mataró ha adquirit diferents distintius relacionats amb l'àmbit del turisme com la **Q de qualitat⁹ a les seves platges i el SICTED** que és el Sistema Integral de Qualitat Turística Espanyola en Destinació. El SICTED que permet gestionar la qualitat de les empreses i els serveis turístics de les diferents localitats, d'aquesta manera, ajuda a garantir uns estàndards de qualitat i d'imatge a la destinació turística.

En conseqüència, la costa de Mataró s'anomena avui dia **"Costa de Barcelona-Maresme" associant-se d'aquest mode al nom "Barcelona" que atrau milions i milions de visitants a Catalunya**. Així, mostrant aquesta vinculació per la proximitat amb la capital, s'espera que Mataró assumeixi més visitants que ajudin a potenciar la ciutat amb un turisme de qualitat.

Existeixen també per part de la ciutat de Mataró diferents participacions a fires de turisme en el marc de la Diputació i de la Costa de Barcelona-Maresme, en fires modernistes,gastronòmiques,etc.

D'altra banda, existeix un servei d'audioguies a la ciutat que està gestionat per l'IMPEM i que serveix per oferir informació cultural quan els museus de la ciutat estan tancats, en aquest cas, la ciutat es mostra pionera en l'ús de serveis modernitzats, doncs és el segon cas a

⁹ És un certificat que l'ICTE dona a aquelles platges que compleixen uns nivells de qualitat als serveis que presten als usuaris.

Espanya -després de la ciutat de Guernika- que fa servir audioguies fora d'un recinte museístic. **En total, són 22 els recursos patrimonials de la ciutat que estan senyalitzats i que poden ser seguits amb la visita audioguiada per la ciutat.**

Sota l'eslògan *Troba el teu dia a Mataró*, l'IMPEM presenta aquesta sèrie de rutes amb guia per la ciutat de Mataró. Aquestes tenen per objectiu potenciar les visites turístiques a la ciutat i potenciar la cultura i el patrimoni de la capital maresmenca. La gamma que s'ofereix és ampla i engloba diferents períodes i interessos, intentant d'aquest mode atraure a un públic major i més divers. Les rutes que es presenten són les següents:

- Ruta per la història de Mataró.
- El modernisme a Mataró.
- De la Iluro romana a la Mataró del segle XVI.
- Mataró: de la indústria tèxtil al TecnoCampus.
- Una volta pel món del gènere de punt.
- Ruta Puig i Cadafalch Mataró-Argentona.
- Basílica de Santa Maria i la Capella dels Dolors.
- Ruta del mar
- Vil·la Romana de la Torre Llauder
- Visita a les Seccions del Museu de Santa Maria.

Totes les rutes són gratuïtes amb excepció de la ruta de Mataró - Argentona de Puig i Cadafalch. Aquesta ruta és molt complerta i inclou totes les obres que es poden trobar de l'arquitecte a ambdues localitats. La ruta Puig i Cadafalch amb un cost de 10 € és la més reclamada per aquells qui visiten la ciutat. Es realitza amb un màxim de 30 persones, i la llista d'espera per a realitzar-la sol ser d'un mes.¹⁰

La resta de les rutes permeten dibuixar el perfil de la ciutat tant per aquells que no la coneixen com per aquells que la coneixen i que volen descobrir coses noves sobre aquesta. Segons unes enquestes de satisfacció realitzades per l'ajuntament durant la temporada de l'estiu de 2011, aquest any les rutes han gaudit de 1.418 usuaris, el que representa un augment del 12 % respecte de la temporada de 2010.¹¹

2.9.3. Costa de Barcelona –Maresme. Diputació de Barcelona

La Diputació de Barcelona, entitat provincial que s'encarrega de gran part del sector turístic de la província de Barcelona, ha aprovat una nova marca turística que s'anomena , **Costa de Barcelona**. Aquesta nova denominació unifica i substitueix les marques Costa del Garraf i Costa de Barcelona-Maresme amb la intenció de proporcionar el foment internacional de Catalunya aprofitant la capacitat d'atracció de

¹⁰ Veure a l'annex les llistes d'espera per a la Ruta Puig i Cadafalch.

¹¹ Font: Institut Municipal Promoció Econòmica de Mataró.

Barcelona. Aquesta nova marca ha estat aprovada per l'Agència Catalana de Turisme (ACT) i engloba les comarques del Maresme, el Garraf, el Baix Llobregat i l'Alt Penedès. **En el cas del Maresme es proporciona el nom de Costa de Barcelona-Maresme, per tal de potenciar la capacitat d'atracció del vers la comarca.**

Les platges, el mar, la natura, el modernisme, la cultura vinícola i la gastronomia són molts dels atractius que aquesta marca pretén potenciar. La Costa de Barcelona, es vol equiparar amb la Costa Daurada o la Costa del Sol, i situar-se entre les principals destinacions de platja. Té una capacitat d'allotjament de 75.500 places, situada a nivell de l'Estat Espanyol per darrera de la Costa del Sol (76.300 places) i tot just al davant de la famosa Costa Blanca.¹²

2.9.4. Consell comarcal del Maresme

El Consell comarcal del Maresme és un consorci que s'encarrega de proporcionar i de consolidar la marca de la comarca com a destinació turística de qualitat. Es promocionen i s'organitzen diferents accions per a donar a conèixer la oferta de la comarca, tant a nivell nacional com internacional. S'editen guies, fulletons, plànols i mapes que recullen tota classe d'informació sobre el Maresme. El turisme

¹² Font: l'Observatori per a la Qualitat del Turisme del Maresme.

cultural i de lleure, la gastronomia i tots aquells aspectes que poden interessar els visitants a l'hora de triar una destinació. El Consell Comarcal també s'encarrega de la participació en fires turístiques nacionals i internacionals i de la gestió de la pàgina web www.costadebarcelonamaresme.cat. Alhora s'està treballant en la creació de nous productes turístics tals com itineraris senyalitzats o l'organització de jornades tècniques adreçades al sector turístic.

A més, el Consell comarcal s'encarrega de l'organització de viatges, de formació en l'àmbit del turisme i gestiona el Servei d'Informació Turística comarcal.

El Consorci treballa estretament amb el sector empresarial i forma part de diversos programes turístics de la Diputació de Barcelona i de Turisme de Catalunya. També disposa d'una eina per mesurar i analitzar el comportament del sector: **l'Observatori per a la Qualitat del Turisme del Maresme**. Actualment, formen part del Consorci els 30 ajuntaments de la comarca, la Diputació de Barcelona, el Consell Comarcal del Maresme, el Gremi d'Empresaris d'Hostaleria de la Comarca del Maresme, l'Associació turística Costa de Barcelona-Maresme i l'Associació de Càmpings i de Ciutats de Vacances de la Província de Barcelona.

2.9.6. Quilòmetres de platja

En el Passeig Marítim de Mataró s'hi troben 2,2 quilòmetres de platges equipades i amb diferents tipus de serveis, com les instal·lacions per practicar l'esport o les àrees de joc per al gaudi dels infants. En el mar

Passeig del Callao

de Mataró s'hi poden practicar activitats com la vela, el surf i la pesca. A més aquesta franja marítima disposa de l'alguer de Mataró, una extensa praderia de posidònies que es situa com un dels principals recursos naturals de la ciutat.

A Mataró es troba Platja de Sant Simó, la Platja del Callao (que és la que ha sigut guardonada amb el distintiu Q de Qualitat), la Platja del Varador i la Platja de Ponent. Totes aquestes platges constitueixen un gran atractiu turístic per a la ciutat, atraient visites de les comarques de l'interior i de pobles allunyats de la costa. Solen ser també visitades per a totes aquelles persones que busquen tranquil·litat lluny de les superpoblades platges de Barcelona i dels seus voltants i estan començant cada cop més, a ser transitades per visitants internacionals que s'estableixen als pobles de la vora o a la mateixa ciutat.

2.9.7. El Port de Mataró

El port de Mataró consta de 1.080 amarraments i prop de 7.000 metres quadrats de zona comercial. Aquest port es troba al capdavant d'iniciatives mediambientals que l'han portat a aconseguir, des de 2005 el certificat EMAS¹³ i la Bandera Blava europea¹⁴ de la qualitat de manera ininterrompuda durant els últims anys des de 1998. Aquest equipament es regula des del Consorci Port Mataró que s'encarrega de gestionar els seus serveis de manera que aquets n'assegurin la màxima qualitat als seus usuaris. Els diferents serveis que es poden trobar en aquest port es divideixen en quatre àrees: la nàutica, els bars i la zona de discoteques i locals nocturns, els restaurants i altres.

En un futur immediat, s'ha previst un projecte d'urbanització per al Passeig del Port que ha de complementar-se amb el recent estrenat hotel Atenea. Es preveu així, una perllongació del passeig del port, un pas soterrani, un aparcament i una nova zona urbanitzada a l'entorn d'aquests. **L'objectiu d'aquest futur immediat és que tant l'hotel com les noves zones del port, ajudin a promoure un turisme de qualitat a la ciutat que compregui visitants relacionats amb el món dels negocis, la nàutica i el turisme.**

¹³ EMAS és l'esquema de Gestió Ecològica y Auditoria de la Unión Europea (*European + Union's Eco-Management and Audit Scheme*)

¹⁴ És un distintiu que atorga anualment la fundació europea d'Educació Ambiental a les platges i ports que compleixen una sèrie de condicions ambientals i instal·lacions.

2.9.8. Allotjament al Maresme

L'Observatori de Turisme de la Generalitat de Catalunya ha elaborat un índex amb les places d'allotjament de cada comarca, a on s'especifica detalladament les dades corresponents a la comarca del Maresme.¹⁵

La Costa de Barcelona Maresme disposa d'un total de 170 establiments els quals disposen de 17.603 habitacions, que conformen 33.718 places. Al mateix temps, es detecten 33 establiments de càmping amb 7.203 unitats d'acampada i un total de 18.016 possibilitats d'allotjament.

Es demostra amb una taula a continuació que el Maresme és una comarca que enfoca el seu turisme des de varies vessants. S'adreça a diferents segments de públics amb una oferta d'allotjament diversificada i de distintes qualitats. Amb això, s'aconsegueix extreure de la comarca les seves diverses potencialitats, aconseguint turisme rural, de platja, familiar, cultural, etc

¹⁵ Font: Observatori de Turisme de Catalunya

Establiments Hotelers			
6 hotels	1 estrella	203 hab.	369 places
3 hotel-apartament	1 estrella	55 hab.	131 places
22 pensions	1 estrella	377 hab.	689 places
16 hotels	2 estrelles	1383 hab.	2606 places
1 hotel-apartament	2 estrelles	60 hab.	120 places
40 pensions	2 estrelles	847 hab.	1524 places
5 hotel-apartament.	3 estrelles	667 hab.	1307 places
17 hotels	4 estrelles	2642 hab.	5110 places
2 hotel-apartament.	4 estrelles	117 hab.	623 places
Càmpings			
1 càmping	1ª categoria		368 places
18 càmpings	2ª categoria		11903 places
11 càmpings	3ª categoria		3465 places
3 càmpings	-		2280 places
Turisme Rural			
1 Casa de poble independent	8 hab.		15 places
5 masies	25 hab.		57 places
16 masoveries	36 hab.		75 places

2.9.9. Allotjament a la ciutat de Mataró

Concretament, a la ciutat de Mataró, es disposa de 4 hotels de 3 estrelles: l'hotel Colón, l'NH Ciutat de Mataró, l'Hotel Castell de Mata situat a les afores de la ciutat i l'Hotel Ibis Barcelona-Mataró, a on s'ofereixen un total de 670 places. La oferta de la ciutat consta també del Càmping Barcelona situat entre Llanerers, de l'Alberg Municipal Can Soleret i de dues pensions: la Pensió Cerdanyola i la Pensió de Sant Antoni.

Segons dades de l'Ajuntament de Mataró, la mitjana d'ocupació hotelera entre el maig i l'agost de 2011 va ser del 51 % als hotels NH Ciutat de Mataró, Ibis, Castell de Mata i Colón. **Durant la temporada d'estiu de 2011 van allotjar-se a la ciutat 21.365 viatgers**, que realitzaren 42.034 pernoctacions, la qual cosa representa una estada d'1'97 dies per viatger.

El nombre de viatgers estrangers que s'allotjaren als hotels de la ciutat va ser de 8.811 amb 20.633 pernoctacions, amb una estada mitjana de 2,34 dies per viatger.

El nombre de viatgers espanyols que han passat la nit als hotels de Mataró ha estat de 12.554 i les pernoctacions 21.401, el que significa una estada mitjana de 1,70 dies.

La mitjana d'ocupació al Càmping Barcelona ha estat del 59,64%.¹⁶

¹⁶ Font: web de l'Ajuntament de Mataró.

2.10. Mitjans de Transport

La situació propera amb Barcelona i la seva geografia, fan de Mataró una ciutat ben comunicada amb el seu entorn metropolità i amb les diferents comarques catalanes. La xarxa de comunicacions fa que l'accés a la ciutat sigui fàcil, tant amb transport públic com amb transport particular. A continuació s'indiquen les opcions possibles per arribar a la ciutat:

L'empresa Renfe ofereix la possibilitat de viatjar a la ciutat mitjançant la línia R1 de Rodalies de si es desitja usar el tren, doncs aquesta està comunicada directament fins a Molins de Rei d'una banda, i fins a Maçanet per l'altra. Aquesta línia pot ser a l'hora combinada amb les diferents possibilitats de transbord que permeten arribar a la ciutat des de poblacions més allunyades.

Una altra de les opcions d'arribar a la ciutat en transport públic és l'empresa Casas, que ofereix dues línies d'autobús Barcelona - Mataró / Mataró - Barcelona directes per l'autopista: el C1 i el C2. La línia C10 usa la N-II i s'atura a les diverses localitats de la costa fins arribar a Barcelona, i a la inversa en el viatge oposat. S'ofereix així, connexió via autobús amb localitats com Premià de Mar, Vilassar, o Masnou i altres localitats de la comarca. La línia C20 per altra banda, connecta la ciutat amb les veïnes Llaneres i Sant Vicenç de Montalt i la línia C5 permet el transport des de la Universitat de Bellaterra fins a la ciutat.

A la ciutat, ofereix servei també l'empresa Barcelona Bus, comunicant Mataró amb Granollers, l'aeroport de Girona, Argentona i Sabadell.

L'empresa Sagalés ofereix un servei d'autobusos que comuniquen la ciutat amb Argentona, Granollers, Òrrius, Canyamars i Dosrius.

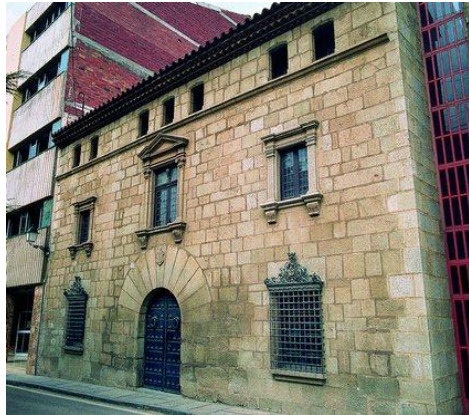
Per arribar a la ciutat en cotxe, és precís usar l'autopista C-32 que ofereix la opció d'entrar a la ciutat per les sortides/entrades Mataró Sud, Mataró Oest i Mataró Nord, o la N-II. Per accedir a la ciutat des de Granollers cal usar l'autopista C-60 que enllaça amb la C-32 i la N-II.

Entrada a Mataró des de l'autopista

2.11. Agents culturals i patrimonials del territori

Can Serra, Museu de Mataró

La ciutat de Mataró disposa d'una oferta prou variada d'equipaments culturals, que ofereixen una alternativa de lleure tant als mataronins com als visitants de la ciutat. L

En primer lloc, trobem el **Museu de Mataró**. Aquest, anomenat Can Serra és el museu Municipal. El seu fons, engloba diversos camps relacionats amb la ciutat: l'històric, l'arqueològic, l'artístic, l'etnològic i el referent al patrimoni natural. La col·lecció d'art de la ciutat es pot visitar a **Ca l'Arenes**, situada en un edifici independent de l'edifici principal del museu.

L'Àrea d'intervenció arqueològica depenent també del museu, s'encarrega de la protecció i de la recuperació del patrimoni arqueològic de la ciutat. Aquesta secció, s'encarrega d'editar com a

mínim un cop l'any, la revista Laietània, publicació que difon la tasca d'aquesta àrea depenent del museu.

D'altra banda, el museu també disposa d'una **secció de Ciències Naturals**, que formada per col·laboradors i voluntaris s'encarrega de la recerca i la divulgació de temes relacionats amb el patrimoni natural. A l'hora, aquesta secció publica la revista Atzavara, que difon tot els coneixements que s'obtenen a partir d'aquesta secció del museu i que cal dir, es coordina des del centre de Documentació del Parc del Montnegre i el Corredor (CDOC).

Torre Llauder

Gestionada com una branca més del museu, trobem la **Vil·la Romana de la Torre Llauder**, que data del segle II, i és la principal representant la ciutat romana que Mataró va ser un passat: Iluro. **Aquest conjunt arqueològic és considerat com una de les vil·les senyoriales romanes més excepcionals de tota Catalunya.**

Per últim, el Museu de Mataró, té la seva seu principal a l'edifici de Can Serra, una casa senyorial del segle XVI que dona nom al museu.

CENTRE PUIG I CADAVALCH MATARÓ

Aquesta seu principal s'encarrega de difondre la història de la ciutat fent un passeig per les diferents èpoques, amb la voluntat de transmetre la història, les costums i els canvis que la ciutat ha patit durant la seva llarga trajectòria.

Depenent de l'IMAC i per tant de caràcter públic, és una sala que usa la planta baixa del mateix edifici en el que s'ubica l'Arxiu històric de la ciutat: **Can Palauet**. En aquest espai es programen exposicions d'art contemporani de caràcter temporal. **L'Espai F**, és a l'hora, una altra de les sales d'exposicions depenent de l'administració. Aquesta, ocupa la planta baixa del popular Foment Mataroní (heus aquí el seu nom) i es centra sobretot, en donar suport als artistes novells de la ciutat. L'espai F es confereix com una plataforma d'entrada perquè els artistes locals donin a conèixer els seus projectes.

La **Fundació Vilaseca** acull el **Museu del Gènere de Punt de Mataró** i té per objectiu recuperar una part molt important de la memòria històrica de la ciutat. La història de la que el museu parla, es centra en transmetre el treball i el progrés que el gènere de punt ha implicat per a la ciutat, i la vol transmetre com un element històric i didàctic. **Es pretén així, recordar el que la producció de gènere de punt ha representat per la ciutat i pels mataronins, doncs en constitueix una part molt important de la seva identitat.**

Aquesta institució compta amb més de 250 màquines (restaurades i en funcionament) produïdes en els tallers de Catalunya, amb eines de taller de principis de segle XX, boines, mitjons i màquines de fusta, entre d'altres elements que constitueixen la història d'aquest teixit a la ciutat. Tanmateix, aquesta seu també consta d'un arxiu que gestiona i

treballa tota la documentació en referència al gènere de punt a Catalunya. Contractes, catàlegs, dibuixos i en definitiva, tot allò que ajudi a la recuperació i a l'estudi i a la catalogació del gènere de punt.

La Fundació Vilaseca té l'objecte d'ocupar una part molt important del futur museu de la ciutat, Can Marfà, que es troba en aquests moments en procés de construcció.

El centre de Creació d'arts Visuals i de pensament Can Xalant, és fruit d'un conveni entre l'Ajuntament de Mataró i l'entitat autònoma de Difusió Cultural de la Generalitat de Catalunya. La seva tasca, **es centra en posar en marxa projectes i obtenir els recursos necessaris per al correcte funcionament d'aquests, sempre enfocats en la recerca i la producció en l'àmbit de les arts visuals vinculades al territori local.**

Can Xalant, compta també amb el programa Laboratori, que ofereix l'ús dels seus espais i equips a qui estigui interessat, ja sigui mitjançant el seu lloguer o e préstec. Però Laboratori inclou sobretot el treball conjunt i la realització de *workshops* amb artistes de reconeixement internacional. Això últim enllaça amb els espais de residència de l'equipament, que són usats tant com pels artistes que visiten la ciutat o/i el centre i necessiten un allotjament, com pels estudiants que

CENTRE PUIG I CADAVALCH MATARÓ

formen part dels programes internacionals d'intercanvi als quals està vinculat el centre.

El **Museu Arxiu Santa Maria (MASMM)**, creat al 1946 sota l'impuls de l'arxiver Lluís Ferrer i Clariana, neix amb la voluntat de gestionar el patrimoni artístic, històric i cultural de la parròquia de Santa Maria a Mataró. És de caràcter privat, format per un equip que es constitueix com a associació cultural i consta de diverses branques que parteixen sempre de la parròquia. El Museu, que inclou el famós conjunt dels Dolors de l'artista Antoni Viladomat i altres seccions del patrimoni parroquial i l'Arxiu, que compta d'important documentació relacionada amb la ciutat de Mataró i la co marca des de finals de l'Edat Mitjana fins a l'Actualitat. A més el MASMM disposa d'una important biblioteca i hemeroteca.

Com a Centre d'Estudis Locals, el MASMM promou la investigació i, de manera anual convoca les *Sessions d'Estudis Mataronins*, que són freqüentades per nombrosos investigadors i estudiosos. Aquest centre realitza des de 1978 la publicació de la revista, una revista quadrimestral de recerca històrica.

La Col·lecció Bassat: Art Contemporani és una de les aportacions culturals més noves a la ciutat. Es tracta d'una compilació d'art contemporani del seu propietari, Lluís Bassat i de la seva dona. Aquesta col·lecció mostra una voluntat de presentar a la ciutat una mostra significativa de l'art català de la segona meitat del segle XX. En aquest cas, es tracta d'un consorci constituït per la fundació privada Carmen i Lluís Bassat i l'Ajuntament de Mataró. La seu triada per a la

presentació d'aquestes imponents peces, és la nau que Gaudí projectà al 1878 per a la cooperativa obrera mataronense.

D'altra banda, la **Obra Social Caixa Laietana**, ha constituït sempre una part important de l'ambient cultural a la ciutat. Aquesta fundació privada creada el 1987 depenent de Caixa Laietana, té per objecte impulsar tota mena de programes culturals, artístics, científics i tècnics, en les més diverses expressions.

Sala d'exposicions Ateneu, Fundació Caixa Laietana

En quant a equipaments difusors de la cultura, aquesta entitat bancària disposa d'una **Biblioteca** al centre de la ciutat que porta més de 35 anys en funcionament, amb serveis d'hemeroteca d'un fons local i comarca, de serveis de préstec per als socis i d'una àmplia oferta d'activitats infantils entre altres serveis. Aquesta mateixa entitat disposa del centre d'exposicions anomenat **l'Ateneu de Mataró**, situat també al cor de la ciutat. Aquest centre, presenta diverses exposicions a l'any que es centren en il·lustrar diferents àmbits de coneixement,

transmetent d'aquest mode una amplia descripció de la cultura popular.

Actualment la Fundació Caixa Laietana té la seva seu a la **Casa Coll i Regàs**, l'obra modernista i més emblemàtica de Josep Puig i Cadafalch a Mataró, ubicada al carrer Argentona, 55, i que és l'edifici protagonista en el que es centra aquest projecte.

Un cop vistos els equipaments culturals dels que disposa Mataró, cal veure altres elements que reforcen la cultura i el patrimoni. Dependent de l'Ajuntament existeix **l'Aula de Teatre** de la ciutat, una escola que s'engloba dins el projecte formatiu d'arts escèniques de l'IMAC i que té per objectiu fonamentar la difusió, l'aprenentatge i la creació en les arts escèniques de la ciutat. Tanmateix, la **Biblioteca Pompeu Fabra**, de dependència municipal i gestionada conjuntament amb la Diputació de Barcelona, dona servei d'ús de les seves instal·lacions per a l'estudi, serveis de préstec o Internet. Aquest biblioteca però, també ofereix petites presentacions expositives d'artistes emergents o de temàtiques relacionades amb àmbits d'estudis locals, a més d'organitzar xerrades i tertúlies tant a nivell professional com a nivell infantil.

Mataró és una ciutat a on el patrimoni hi és present, per tant, a continuació, es repassaran els emplaçaments de més rellevància patrimonial a la ciutat. **El Palau Baladia situat a la Riera, els Banys Romans Can Xammar, la famosa Muralla dels Genovesos** que data del segle XVI, la **Muralla de Can Xammar**, la **Presó d'Elies Rogent** - primera presó panòptica de l'Estat Espanyol-, la **Basílica de Santa Maria amb la seva capella dels Dolors i l'església de Sant Josep**

constitueixen un part important del llegat arquitectònic de Mataró. Entre les creacions arquitectòniques pertanyents al segle XIX i XX destaquen la fàbrica antiga **Can Marfà** -futura seu del museu de Mataró-, la **Nau Gaudí** i les creacions de Puig i Cadafalch: **La Confianza, la Casa Parera, la Casa Sisternes**, l'Edifici **del mercat del Rengle, la Beneficència** -actual seu de l'IMAC-, la **reforma de salons de l'Ajuntament i la Casa Coll i Regàs**.

Mataró gaudeix també de patrimoni natural: el parc del Montnegre i el Corredor que disposen del Centre de documentació del Parc Natural del Montnegre i el Corredor, es presenten com el pulmó de la comarca. Aquest extens territori natural destaca per les pinedes de pi pinyer del vessant litoral, que es transformen en alzinars, rouredes i suredes cap a l'interior del massís. El mateix parc també disposa de **patrimoni arqueològic, etnològic i arquitectònic**, doncs els dolmens neolítics, les restes ibèriques i les esglésies medievals formen part del

Imatge de les Santes

paisatge d'aquesta àrea natural.

Pel que fa a patrimoni immaterial, cal destacar la festa major de la ciutat,: **Les Santes** que ha sigut declarada com a **Festa Patrimonial d'interès nacional**. Aquesta festivitiat, reconeguda a fora de Catalunya, té una durada de 5 dies: del 25 fins al 29 de Juliol, i està dedicada a les Santes patrones de la ciutat: Juliana i Semproniana. Actes com la Nit Boja, el Sarau al Passeig marítim;el ball dels Requisits de Festa Major; o la Xeringada, han fet famosa aquesta festa. Cal afegir, que aquest festeig s'ha convertit en un reclam per a cada cop més visitants d'arreu, que viatgen a la ciutat per a poder participar d'aquesta celebració tant arrelada a la ciutat de Mataró.

2.12. Mataró i Puig i Cadafalch

La memòria i el record de la figura de Josep Puig i Cadafalch per part de la seva ciutat natal ha passat per diferents fases havent arribat a dia d'avui, que és reconeguda com una de les figures més universals que Mataró va veure néixer.

Josep Puig i Cadafalch va morir el dia 23 de Desembre de l'any 1956. En el moment de la seva mort, la ciutat no va oferir el merescut reconeixement a aquesta figura, doncs l'únic que es va fer des de la municipalitat de la ciutat va ser oferir-li una carta de condol a la família del difunt. La figura del mataroní era vista de manera incòmode per part de les autoritats, especialment per part del govern espanyol amb Franco al capdavant.

Escultura de Puig i Cadafalch al parc central.
Realitzada per Manuel Cusachs

Els ex alumnes de l'Escola Pia Santa sí que volien recordar la personalitat que Puig i Cadafalch havia representat per a la ciutat. Per això, que a l'any 1963, tot coincidint amb el 225è aniversari de l'Escola Santa Anna, s'organitzà un cicle de conferències a la Biblioteca de Caixa Laietana a on es rendia homenatge al difunt arquitecte i pensador amb personalitats com Joaquim Folch i Torres i Oriol Bohigas. Aquest va ser l'únic homenatge que la seva ciutat natal rendí a l'homenatge després de la seva mort.

A l'any 1967, es crea una comissió que s'anomenarà "Centenari de Josep Puig i Cadafalch" creada per diverses entitats privades que treballaran de manera conjunta per al reconeixement de figura de Puig

en l'àmbit mataroní. Així, treballaran de manera conjunta per a incloure'l a la galeria de mataronins il·lustres dins l'Ajuntament de la ciutat, per a donar-li el nom de l'arquitecte a un carrer o per a posar una placa commemorativa a la façana de la seva casa de naixement al Carreró de Mataró.

L'any següent, el Museu de Mataró conjuntament amb la Junta de Museus de Barcelona i el Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya i Balears, organitzaran una exposició sobre Puig i Cadafalch al museu de la ciutat. Aquesta exposició, coincidirà amb un altre cicle de conferències dedicat al mateix arquitecte. Serà aquest cop, també organitzat per la biblioteca Caixa Laietana i de la mà de conferenciants com Alexandre Cirici.

Al 1968 s'obrirà una avinguda amb el nom de Puig i Cadafalch, cosa que la veïna localitat d'Argentona, no farà fins a l'arribada del seu primer ajuntament democràtic a l'any 1979. En el cas argentoní, es canvià el nom de la *Avenida del Caudillo* per la Avinguda de Puig i Cadafalch. Al 1966, se li donà també el nom de Institut Puig i Cadafalch a l'Institut d'ensenyament secundari del barri mataroní de Cerdanyola.

Un cop Franco morí, a l'any 1976, s'inicià des de l'ajuntament de Mataró un procés per a proclamar a Josep Puig i Cadafalch com a mataroní il·lustre i incloure'l a l'esmentada galeria de personalitats importants per a la ciutat. Serà així, com **a l'any 1981 s'inaugurarà durant la festa major de les Santes el seu retrat pintat per Manuel Cusachs i Xivillé.**

Al 1984 s'inaugurà el certamen arquitectònic dels Premis Puig i Cadafalch. Es tracta d'un concurs que té la voluntat d'incentivar i divulgar l'arquitectura i l'interiorisme que sorgia dins l'entorn mataroní. Aquests premis han adquirit un renom important, arribant a la actualitat i essent consolidats com els premis més importants que es cedeixen a nivell arquitectònic en l'àmbit mataroní.

La culminació de la figura de Puig i Cadafalch arribà a l'any 2001 amb l'any Puig i Cadafalch. Aquest va esdevenir la vertadera oportunitat per a difondre la obra de l'arquitecte, polític i historiador de l'art i rendir-li l'homenatge que es mereixia a la seva ciutat natal.

Durant aquest any commemoratiu s'organitzaren varies activitats al llarg de l'any que pretenien difondre diferents vessants del mateix personatge, intentant definir així la grandesa del mateix. Es restaurà la façana de la seva casa natal al Carreró 39 de la ciutat i s'instal·là un nou enllumenat a la casa Coll i Regàs en honor a l'any. S'organitzà un cicle d'exposicions i conferències que tocaven temàtiques sempre

CENTRE PUIG I CADAFALCH MATARÓ

relacionades amb la personalitat de Josep Puig i Cadafalch i la seva influència¹⁷ dins la cultura catalana i el món de l'arquitectura.

L'any Puig i Cadafalch va propiciar de manera definitiva una apropament del públic a la seva figura i va impulsar iniciatives que són encara vigents avui dia. Una de les iniciatives més destacades i que ha tingut una gran acceptació després de l'any 2001 va ser la **creació de la ruta Puig i Cadafalch** i de la publicació d'una guia específica al voltant d'aquesta. Aquell mateix any 2001 s'erigí un monument escultòric en la memòria de Puig, elaborat un cop més, per l'artista Manel Cusachs i Xivillé.

L'any 2011 va acollir per primera vegada, el que es va anomenar 48h open Puig i Cadafalch. Es tractà de la dotzena edició dels premis d'arquitectura Puig i Cadafalch conjuntament amb la tercera edició de la Mostra d'Arquitectura del Maresme, que foren presentats amb el nou "48 h Puig i Cadafalch".

Des d'aquest 48 hores, es presentaren visites guiades i gratuïtes a diferents indrets de la ciutat a on l'arquitecte havia intervingut i no eren gaire coneguts pel públic. El Cementiri dels Caputxins o el claustre del convent de Sant Josep foren alguns dels llocs a on es realitzaren les visites que varen permetre descobrir indrets gairebé "inèdits" a on l'arquitecte havia actuat. Aquest certamen fou també acompanyat d'algunes presentacions i conferències al voltant de la figura de Puig i Cadafalch en tots els seus àmbits (política, arquitectura, conservació o història de l'art) conjuntament amb xerrades sobre l'arquitectura local

i de la comarca; de manera que es reivindicà un cop la personalitat de Puig i Cadafalch en el marc de la capital del Maresme.

Cartell de les 48 h open Puig i Cadafalch

¹⁷ Veure a l'annex la programació de l'any Puig i Cadafalch.

3. Altres experiències nacionals i internacionals

3.1. Equipaments patrimonials dedicats al Modernisme

3.1.1. Catalunya

El modernisme és reconegut com un corrent cultural molt arrelat a la cultura catalana. No es tracta solament d'un moviment artístic, aquest es manifesta com una nova manera de crear, de pensar i d'impulsar la cultura de la Catalunya de finals de segle XIX i de principis de segle XX. A l'actualitat, es poden trobar a l'àmbit català, museus i centres dedicats a aquesta temàtica, així com als seus més importants representants, com Domènech i Montaner o Antoni Gaudí. Si bé, a finals de segle XIX també estaven naixent noves maneres de concebre i de fusionar les arts aplicades amb les belles arts a altres parts d'Europa, a Catalunya aquest moviment va prendre un camí molt personal i molt autòcton que definirà un paper decisiu per a la seva cultura. D'aquesta manera, avui dia, es poden trobar tant a Catalunya, com fora d'aquesta, un oferta interessant de centres culturals i museístics dedicats a aquest moment artístic.

Es destaquen a continuació alguns centres amb relació al modernisme i als seus protagonistes.

S'ha considerat important esmentar l'existència d'aquests centres, de manera que es pugui contrastar allò existent: com es treballa aquesta temàtica i poder així, crear una oferta alternativa i complementària.

Casa Amatller

Casa Amatller de Josep Puig i Cadafalch

La casa Amatller, obra de Josep Puig i Cadafalch i situada a la emblemàtica “Mansana de la Discòrdia” del Passeig de Gràcia de Barcelona, va ser reformada entre 1898 i el 1900. A dia d'avui, aquest immoble acull l'Institut Amatller d'Art Hispànic; una fundació iniciativa de Teresa Amatller, filla del propietari de la casa, qui seguint la voluntat del seu pare, va crear aquesta fundació per a la conservació de la casa i el seu contingut així com per a la impuls de la recerca de la història de l'art hispànic. L'Institut Amatller d'Art Hispànic compta amb més de 30.000 títols a la seva biblioteca i amb un catàleg fotogràfic de patrimoni historicoartístic hispànic de més de 360.000 negatius, a més de milers de còpies sobre paper.

Al 2008 es va pensar de dur a terme una restauració de la façana de la casa perquè tornés a lluir igual que ho havia fet durant els seus primers anys d'existència. S'arribà a la conclusió sota aquest context, que es podia aprofitar al màxim tot el que la Casa Amatller oferia, i per

tant, **es decidí convertir l'immoble en un equipament cultural que permetés explicar el fenomen del modernisme a Catalunya i a Barcelona.**

El projecte museístic s'articula sobre quatre línies d'actuació:

1. La restauració de l'edifici, de la seva decoració i de les seves col·leccions artístiques.
2. L'elaboració d'un programa museogràfic que permeti explicar el moviment modernista a través d'una peça clau i elemental: la mateixa casa.
3. La redacció d'un pla de gestió de l'equipament.
4. Un pla de comunicació i de difusió tant dels valors de l'edifici com del seu contingut.

El projecte s'assenta en que la casa fou la residència que Antoni Amatller, l'industrial xocolater va encarregar a Puig i Cadafalch. La casa en si mateixa, el seu mobiliari i la documentació fotogràfica del propi Amatller conformen un fons excepcional. Així el projecte parteix de:

- La documentació comercial de Xocolates Amatller (que formen parts dels arxius de la fundació Amatller).
- Del projecte de remodelació de la casa entre 1810-1930 (Arxiu Administratiu Municipal de Barcelona).
- Els dibuixos, notes i escrits de Puig i Cadafalch (Arxiu Nacional de Catalunya – fons Puig i Cadafalch).

- La documentació comptable de la remodelació de la Casa Amatller (Arxiu de la Fundació Amatller).
- Els negatius realitzats per Antoni Amatller com a fotògraf aficionat i la seva col·lecció d'obres d'art (Arxiu de la Fundació Amatller).

Així, el centre explica com Puig i Cadafalch entén el modernisme en la seva voluntat de recuperació de la identitat catalana, aprofitant per a presentar el corrent modernista com un concepte en contra del Pla Cerdà. A la mateixa hora, aquesta institució té la voluntat de destacar la gran importància que el mecenatge de la burgesia catalana tingué per al desenvolupament de tal moviment artístic.

En aquest projecte col·laboren la Fundació Amatller d'Art Hispànic, L'Ajuntament de Barcelona a través de l'Institut de Cultura de Barcelona i del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya; rebent finançament per part de la Fundación Caja Madrid.

Cal destacar que a hores d'ara, aquest no ha sigut encara posat en marxa, segurament degut al difícil moment econòmic en el que ens trobem a l'actualitat.

Casa museu Domènech i Montaner a Canet de Mar

Casa museu Domènech i Montaner
a Canet de Mar

A Canet de Mar, es troba ubicada la masia Can Rocosa. Aquesta, data del segle XVI i va ser l'emplaçament on l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner tenia el seu estudi. Tot just al seu costat, es troba la Casa Domènech, construïda entre 1908 i 1910 com a residència familiar de l'arquitecte a la vila. Aquestes dues cases que el mateix arquitecte fusionà en el seu moment, constitueixen avui, la Casa Museu Domènech i Montaner.

Aquest equipament cultural té per objectiu destacar quina va ser la rellevància de l'arquitecte a Canet de Mar, i no tant sols en termes d'arquitectura, sinó com a historiador i com a polític també. Des d'aquest, es proposa també potenciar el patrimoni històric i cultural de Canet de Mar, essent d'aquest mode, un punt de partida per a propulsar la visita i l'interés patrimonial a la vila i potenciar així la seva visita turística.

El *modus operandi* del centre es basa en oferir al seu públic les eines necessàries per a la valoració i la comprensió dels recursos patrimonials de Canet, així com per entendre la importància del modernisme i de la figura de Domènech i Montaner a la vila. Amb una museografia que es fa servir de recursos interactius i participatius, pretén fomentar aquesta interpretació del patrimoni d'una manera imaginativa i atraient. Els recursos museogràfics van ser dissenyats amb la voluntat de que s'integressin a la casa i que mantinguessin a l'hora un diàleg amb el visitant.

Cada sala de la casa museu, està dotada de diferents recursos museogràfics que la diferencien de la resta, de manera que es pugi assumir de manera visual, els diferents espais i temàtiques en què la casa es troba dividida. D'aquesta manera, la Masia Rocosa per una banda se centra més específicament en l'obra de l'arquitecte i en les seves múltiples facetes de polític, intel·lectual, il·lustrador, enquadernador i arquitecte; mentre que a la Casa Domènech s'explica el modernisme, la història de la casa i la vida de l'arquitecte així com la seva vinculació amb les festes locals i la vila.

CENTRE PUIG I CADAVALCH MATARÓ

Aquest equipament és una proposta de l'Ajuntament de Canet de Mar per a posar de manifest el seu patrimoni i una de les seves figures clau en el modernisme català. La seva proposta és que la casa es converteixi en un actiu multiplicador dels recursos turístics de la zona, de manera que la oficina de Turisme del poble, es troba integrada dins l'equipament museístic.

Gaudí Centre a Reus

Gaudí Centre a Reus

El Gaudí Centre es troba situat al bell mig de Reus, a on antigament s'ubicava la seu del Banc de Santander de la població i a on anteriorment havia hagut una botiga de joguines anomenada "L'Aliança". L'any 2002, coincidint amb el 150è aniversari de la mort de Gaudí, es posà en marxa en el mateix emplaçament, l'edifici modern el Centre Gaudí. La façana de l'edifici és una prominent pantalla gegant a on es mostra la signatura de Gaudí, d'aquesta manera la ciutat de

Reus homenatja a un dels seus més fills més internacionals: Antoni Gaudí.

El Gaudí Centre a Reus es confereix com un centre d'interpretació dedicat a la vida i la obra de l'arquitecte. Amb una voluntat d'apropar a l'espectador a les solucions gaudinianes i a la seva obra, es serveix d'estructures i maquetes tàctils i interactives. El discurs museològic d'aquest centre d'interpretació es basa en tres eixos que es defineixen a continuació:

1. Gaudí i Reus

Aquest espai es situa a la primera planta, i estableix la relació entre la Reus de finals de segle XIX i principis de segle XX, a on l'arquitecte va créixer. El recurs que s'utilitza és una sala interactiva en la que sobre un paviment de vidre es pot efectuar un recorregut per la Reus de l'època..

2. Gaudí innovador

En aquest apartat situat al segon pis es presenten maquetes interactives que intenten posar de manifest les solucions tècniques de les formes gaudinianes.

3. Gaudí universal.

En aquesta sala, situada al tercer pis, es presenta a l'artista i les seves formes i obres més emblemàtiques a través d'un espectacle en una pantalla de 360º.

El centre presenta la figura d'Antoni Gaudí a través de la connexió amb les seves formes i la seva figura, fent servir com a recurs didàctic les sensacions, l'experiència i la interactivitat.

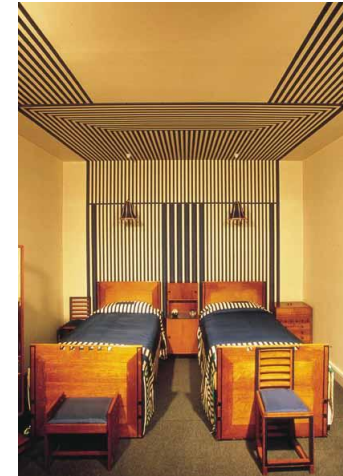
El centre, inaugurat l'any 2010 i amb un gran èxit de visites, és impulsat per l'Ajuntament de Reus i la Diputació de Tarragona, amb intenció que aquest també ajudi a impulsar la ciutat a un nivell més internacional.

3.1.2. Àmbit internacional

Paral·lelament al context català, a Europa també va néixer un corrent artístic i estilístic que compartia moltes característiques comunes amb el modernisme català. La intenció era crear un art nou, lliure, jove i modern; quelcom que fos capaç de trencar amb l'academicisme que havia imperat fins aleshores. Les premisses comunes es caracteritzaven amb un trencament amb el passat, inspiració en les formes de la natura i incorporació de materials moderns derivats del món industrial.

Així doncs, el modernisme conegut amb diferents noms fora de Catalunya tals com *Art Nouveau*, *Jugendstil*, *Arts and Craft* i *Modern Art*, *Secession*, *Liberty* o *Stilo Floreale* o *Novo Arte* ha esdevingut la culminació d'un moviment al context europeu, un trencament amb el passat, que ha sigut materialitzat en diversos museus i centres que se n'ocupen de la temàtica.

The Mackintosh house Gallery

Mackintosh House Gallery

El museu Hunterian de Glasgow, es confereix com el museu públic més antic d'Escòcia. Una de les seves seus està dedicada a l'important moviment "Arts and Craft" que esdevingué famós a finals del segle XIX a l'àmbit anglès. Es tracta de la Mackintosh House Gallery, dedicada a l'arquitecte, dissenyador i artista més destacat en el moviment Arts and Craft: Charles Rennie Mackintosh. Aquesta seu del museu mostra una reproducció –el més fidel possible– de la casa que Mackintosh i la seva dona, Margaret Macdonald Mackintosh –també artista– habitaren durant gran part de les seves vides.

La casa real fou demolida durant els anys 60, però la majoria dels accessoris i mobles que contenia foren preservats.

El museu Hunterian construeix una experiència propera, un viatge per l'imaginari Mackintosh i per la mateixa vida de l'arquitecte, que permet que el visitant del museu gaudeixi d'una vivència propera i real.

Des d'aquesta filosofia de casa-museu, l'aprenentatge i els coneixements sobre la temàtica exposada s'adquireixen des de una experiència gairebé íntima, que apropa al públic a l'univers Mackintosh.

La Maison Autrique

Maison Autrique

Aquesta casa, situada a Brussel·les, va ser construïda l'any 1893 i representa un dels primers edificis emblemàtics del seu creador: Victor Horta.

Victor Horta, va ser l'arquitecte més destacat del moviment Art Nouveau, que tingué la seva màxima expressió a Bèlgica i a França. La Maison Autrique es constitueix avui dia com una casa museu, que té la voluntat de mostrar l'immoble viu, com si encara estigués habitat.

Ha sigut reconstruïda amb una reproduccions fidels al mobiliari de l'època.

La museografia d'aquest museu tant especial està constituïda amb caràcter molt escenogràfic i té per objectiu apropar a l'espectador a una experiència visual i experimental.

Vol retransmetre la vida real d'una família burgesa de la Brussel·les del segle XIX, així com el gust per l'Art Nouveau d'Horta, inspirat per les formes corbes de la natura i pel món de la indústria. Així, el visitant viatja a una altra època, ajudat per recursos museogràfics juganers i atrevits, tals com ombres que reproduïxen fantasmes a l'àtic, o una cuina que sembla que estigui a preparada per al sopar del vespre.

Es construeix un món intimista i una experiència pel visitant, que permeten veure de prop la vida d'una família burgesa del segle XIX, des d'una arquitectura molt peculiar: la del geni de l'Art Nouveau.

4. Conclusions

4.1. Anàlisi DAFO

Fortaleses (a nivell intern)	Debilitats (a nivell intern)
No existeix ninguna iniciativa museística que destaquí la figura de Puig i Cadafalch a la ciutat.	Recessió econòmica que implica una dificultat per posar en marxa nous projectes. (Caixa Laietana).
És interessant reforçar la presència del segle XIX i XX a Mataró a nivell museístic.	L'àmbit de la cultura és un dels més afectats en l'àmbit de retallades.
La figura de Puig i Cadafalch permet establir un vincle d'identitat amb Mataró.	Els equipaments museístics han reduït els seus horaris d'obertura per falta de recursos (implica menys accés pel públic).
La Ruta Puig i Cadafalch és la única oferta vinculada al arquitecte mataroní i té molt d'èxit. Aquesta no abasteix el nombre de públic que la reclama (llista d'espera).	
La figura de Puig i Cadafalch permet constituir un reclam pel moviment modernista (constituïria una atractiu pel públic forani i autòcton).	
L'últim any hi ha hagut un augment d'un 12% de la demanda de les rutes culturals a Mataró.	
Mataró és una ciutat amb una llarga tradició associacionista, en la que hi ha nombroses associacions dedicades a l'art, a la història i al patrimoni des de diferents àmbits i en favor de diferents causes.	
Mataró consta d'una variada oferta de patrimoni (material i immaterial), prou atractiu i variat per esdevenir un reclam per a la visita a la ciutat. (material i immaterial).	
Ubicació en el centre de la ciutat.	

Oportunitats (A nivell extern)	Amenaces (A nivell extern)
Increment del turisme a la ciutat.	La crisi econòmica ha implicat una davallada de l'economia a la ciutat (Els sectors de la construcció i del gènere de punt han patit una gran caiguda).
El Maresme és un territori que propicia el turisme rural i de muntanya, així com el de platja (Atracció de diferents segments de públics).	Debilitació del sector de serveis d'oci i restauració en els últims anys (Han tancat molts negocis).
Mataró té infraestructures atractives (port, platges, casc antic...)	
El Pla Estratègic del 2015 contempla opcions que reforçarien el Centre d'Interpretació.	
La ciutat i la comarca disposen d'una ampla oferta d'allotjament turístic de diferents tipologies.	
Ciutat situada només a 30 km. De Barcelona.	
Mataró té una bona comunicació amb l'entorn metropolità i la resta de la comarca.	
Gran nombre de públic escolar a la ciutat.	
IMPEM i IMAC com a òrgans amb els que es podrien establir vincles i convenis.	
El TecnoCampus és el nou gran motor d'impuls econòmic de la ciutat.	

4.2. Conclusions

El Centre d'Interpretació de Puig i Cadafalch es pretén posicionar-se dins la ciutat de Mataró com un nou equipament cultural. Aquest centre té per objectiu ser capaç de integrar-se i complementar-se amb la resta d'oferta cultural i museística de la ciutat. Així, s'hi han detectat uns punts forts i unes oportunitats que defineixen el perquè Mataró hauria de comptar amb un centre com el que es proposa:

1. Puig i Cadafalch: novetat i identitat

Cal en un primer lloc, definir la figura de Puig i Cadafalch com un personatge estretament vinculat a la ciutat. Com ja se sap, aquest va néixer a Mataró i va viure la seva joventut i la seva primera etapa d'arquitecte –entre altres ocupacions- a la ciutat.

Un Centre d'Interpretació d'aquesta figura representaria una nova iniciativa a la ciutat, ja que, tret de la Ruta Puig i Cadafalch no hi ha cap oferta cultural vers la figura de Puig a la localitat. D'altra banda, un centre dedicat a Puig i Cadafalch permetria establir vincles d'identitat amb els mataronins, **ja que permet entendre la ciutat, la seva història i la seva evolució, tot posant de manifest la presència d'aquesta figura, que ha deixat una important empremta a la ciutat.**

2. Modernisme i esplendor a finals de segle XIX i principis del XX

La obra que Puig i Cadafalch deixa tant a Mataró com a Argentona està caracteritzada per l'empremta modernista, tant característica d'aquesta època creativa de l'autor. Aquest fet serveix de gran representativitat per al centre d'interpretació ja que el moviment modernista no pren cap tipus de protagonisme dins els museus o entitats culturals de Mataró. No obstant, la ciutat i la seva veïna Argentona gaudeixen d'una important representativitat d'aquest període gràcies al llegat de Puig i Cadafalch. Així, **el modernisme es convertiria en un dels reclams del centre, essent així, el primer equipament de la ciutat que dedica el seu contingut al corrent modernista, convertint-se en un atractiu tant per al públic local com per al públic forani.**

D'aquesta manera, el Centre d'interpretació, a més de centrar-se en la figura de Puig, comptarà amb una **forta presència del que els segles XIX i XX representaren a la ciutat de Mataró i quina fou la incidència del moviment modernista a aquesta, amb Puig i Cadafalch com a protagonista.**

3. Mataró i el turisme

El clima suau i benigne del Maresme i els diferents reclams turístics que la comarca representa han donat lloc a que la ciutat i la comarca es posicionin de manera gradual com a capdavanteres en el sector turístic, gaudint d'una gran projecció internacional. Aquests fets es veuen reflexats en l'incipient creixement del turisme. **Tant des de**

Mataró com des de la comarca del Maresme es projecta una oferta turística vers diferents tipus de públic, la qual cosa representa una avantatge per a la oferta cultural de la ciutat.

4. Mataró i el Pla Estratègic 2015

El Pla estratègic 2015 de la ciutat contempla tres punts que enforteixen el present projecte. En primer lloc, la voluntat **d'acostar la ciutat de Mataró a Barcelona, convertint la ciutat en una font de turisme i li atorga projecció internacional. En segon lloc, la iniciativa d'enfortir la cooperació públic-privat per la oferta turística i impulsar el turisme des de diferents àmbits. I per últim, l'empenta i la voluntat de potenciar la identitat de la comarca.**

5. Donar ús i sentit a l'edifici més emblemàtic de la ciutat

La ubicació del centre és detectada com una oportunitat, doncs aquest es trobaria **emplaçat a la obra mestre que l'arquitecte deixà a la ciutat: la Casa Coll i Regàs.** Aquesta, a més de ser la joia per excel·lència del modernisme mataroní, es troba situada al carrer Argentona, al centre de la ciutat i per tant, a una de les seves principals vies de comunicació, destinada al passeig dels vianants.

6. Mataró una ciutat viva

Per últim, posar de manifest que la ciutat de Mataró amb 123.906 habitants és una ciutat viva. Capital de comarca i atractiu turístic, fan d'aquesta un indret molt transitat i amb un alt volum d'activitat, tant

laboral com acadèmica i de lleure. Punts que assegurin l'èxit i l'interès d'un públic divers i variat vers aquest nou centre d'interpretació.

La Casa Coll i Regàs

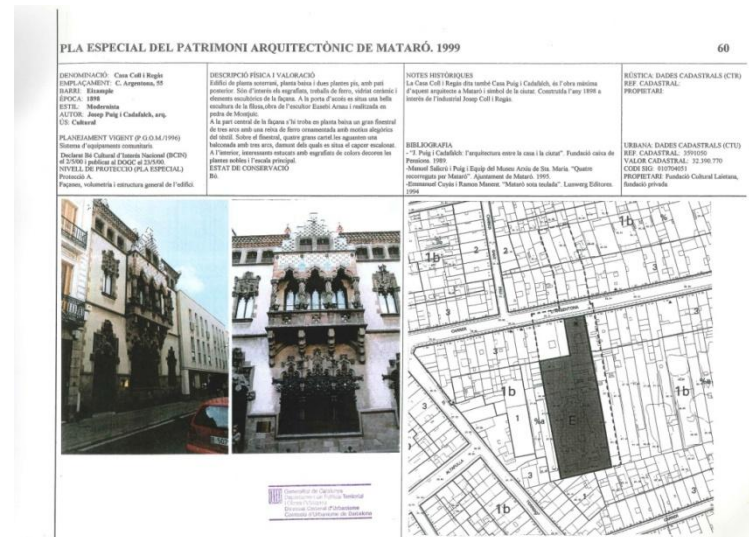
5. Situació de l'element patrimonial

5.1. L'element patrimonial

La casa Coll i Regàs és de titularitat privada, i constitueix avui dia la seu de la Fundació Caixa Laietana.

L'immoble, que ocupa els números 55 i 57 del carrer Argentona de Mataró, **va ser declarat com a Bé cultural d'interès nacional en la categoria de monument històric, per la Generalitat de Catalunya el dia 23 de Maig del 2000. En la catalogació de la casa, se li atorga un nivell de protecció "A" que implica la protecció de la façana, la volumetria i l'estructura general de l'edifici.** Com a tal, la declaració de d'un bé patrimonial com a BCIN també comporta la delimitació de protecció de l'entorn de l'edifici, de manera que se n'asseguri la visibilitat i la integració de l'edifici patrimonial dins l'entorn urbà a on està situat.

L'àmbit d'entorn de protecció està conformat per les finques contigües a la casa: els números 53, 59, 61 i 63 del carrer Argentona, incloent el club de jubilats "Jaume Terrades i Company" que fou construït dins les finques 55, 57, 59, 61 i 63 del mateix carrer. Dins aquest l'entorn, també són inclosos els edificis que tenen la seva façana davant la casa Coll i Regàs, com els números 70, 72 i 74 del mateix carrer.

Fitxa del catàleg del patrimoni de Mataró

L'obra arquitectònica és seu de la Fundació Caixa Laietana, entitat que va ser formada l'any 1987. Es tracta d'una fundació privada que fomenta activitats d'interès general, gestionant de manera paral·lela, l'Obra Social de la Caixa Laietana.

La finalitat de la Fundació és impulsar el desenvolupament i el foment de programes de cooperació i assistència social, estimular la investigació històrica, l'educació i la recerca, contribuir en la restauració del patrimoni, així com amb diferents entitats i col·lectius per tal de generar i dinamitzar diferents iniciatives culturals.

A l'actualitat, la Casa Coll i Regàs s'obre dos dies a la setmana per acollir les Aules Sènior a on s'ofereixen activitats culturals i formatives

per a la gent gran. La Fundació intenta també que un diumenge de cada mes, la casa estableixi dues hores de portes obertes per a la visita de les seves instal·lacions.

Com a monument destacat de l'imaginari històric i arquitectònic de la ciutat, l'immoble s'obre també puntualment per a rebre visites d'escoles, instituts i altres grups de diferents procedència. I d'altra banda, l'Institut de Promoció Econòmica de l'Ajuntament estableix convenis de col·laboració amb la Fundació Caixa Laietana, de manera que la casa sigui inclosa dins el calendari turístic i cultural de la ciutat. Així per exemple, la casa es mostra com el punt de parada obligatori de la Ruta Puig i Cadafalch organitzada pels ajuntaments de Mataró i Argentona.

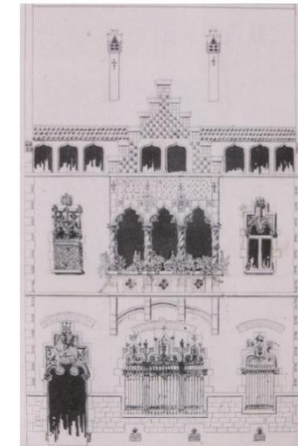
Tot i que l'espai és de vegades cedit per a l'ús d'activitats acadèmiques, turístiques i culturals a l'Ajuntament o a altres entitats, la gestió i la despesa econòmica de l'immoble corre a càrrec exclusiu de la Fundació Caixa Laietana.

5.2. Història i antecedents de la casa Coll i Regàs

Els orígens de la casa es remunten a l'any 1986, quan l'empresari

Projecte definitiu casa Coll i Regàs
1897 (APC)

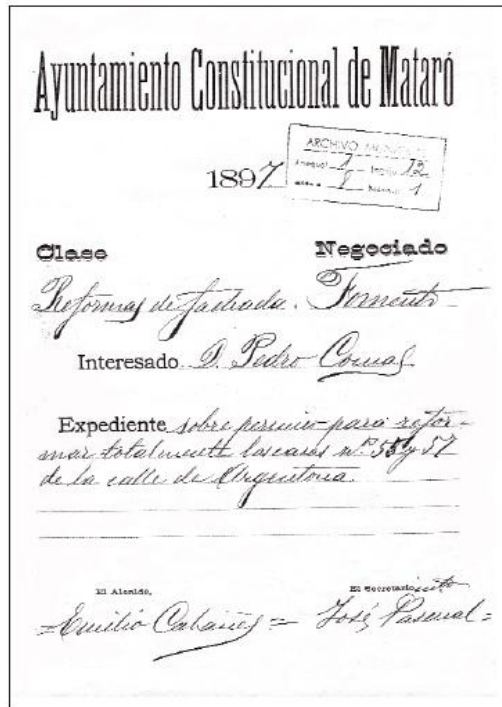
Esbós per a la casa Coll i Regàs.
1897 (APC)

Joaquim Coll i Regàs encarrega la unió de les cases número 55 i 57 del carrer d'Argentona de Mataró. Es tractà de la reconstrucció quasi total d'aquests dos immobles per a convertir-los en un de sol.

El projecte de permís d'obres, va ser presentat a l'Ajuntament per un altre arquitecte: Antoni Mª Gallissà, un arquitecte més gran que Puig i bon amic seu del qual es suposa que ocupà part de la direcció de les obres, però del que no és té cap constància. Se sap però que Gallissà

treballà en alguns projecte conjuntament amb Puig i Cadafalch com succeeix als Quatre Gats de Barcelona.¹⁸

Permís d'obres per a la casa Coll i Regàs.
1987(ACM)

El permís es presentà a l'any 1897, quan Puig i Cadafalch estava treballant com a arquitecte municipal i és per això que ell no és l'arquitecte que signa, ja que es tracta d'una construcció particular.

¹⁸ VV.AA. Josep Puig i Cadafalch: *El llegat d'un renaixentista contemporani a Mataró i Argentona*. Barcelona: Treballs gràfics SA, 2002

Serà Puig i Cadafalch qui a l'opuscle de 1890 s'atribueixi la seva obra. A més, al 1986 es varen trobar papers i estudis a l'arxiu personal de Puig i Cadafalch. Entre aquests papers, es trobaven estudis diversos que havia realitzat per a la Casa Coll i Regàs com les rajoles del rentamans, esbossos d'algunes parts del mobiliari o d'altres aspectes de la casa. Es trobaren també a l'arxiu, cinc esbossos diferents del que havia de ser la façana de la casa, tot i que cap d'ells coincideix amb el resultat final. És així com l'esbós final és el que es presenta a l'ajuntament al permís d'obres, doncs aquest sí que coincideix amb l'actual façana.

Com ja s'ha esmentat, el projecte que es presenta a l'Ajuntament no està firmat per Puig i Cadafalch, però tampoc es firma per Joaquim Coll i Regàs. Es tracta de Pedro Comas Rosselló el que es presenta, com a "albañil" i professional de la construcció i que a data del 12 de maig de 1897 demana el permís per a la realització d'obres a la casa. L'informe tècnic va ser realitzat el dia 21 de maig de 1897 i la Comissió de Foment s'encarrega de la tramitació de la nova alineació (reculada 25 centímetres respecte a l'antiga alineació) el 24 de maig del mateix any. La sessió de l'Ajuntament per el permís d'obres data del 28 de maig del 1897, en el que firma l'alcalde d'aleshores: el també arquitecte Emili Cabañes. Exactament un mes després, el 28 de juny de 1897 es comunicarà l'acord i el permís per dur a terme les obres.¹⁹

La família Regàs fou molt influent i representativa a la trajectòria del gènere de punt a la ciutat de Mataró. Aquesta troba les seves arrels fabrils a la figura de Felicià Regàs, un filador de cotó que havia estat instal·lat en el carrer d'en Moles de Mataró entre els anys 1824 i 1850.

¹⁹ Font: Contracte d'obres de la casa Coll i Regàs. 1987
Arxiu Comarcal del Maresme

Se sap que pels voltants del 1850, tenia 20 obrers i 840 pues en màquines de *mule-jennies*.

El successor de Felicià, fou Antoni Regàs, que continuà el negoci però del qual no n'ha arribat gaire informació. Se sap però, que Antoni representà prosperitat per a la família, ja que el seu proper successor, mantindrà el nom de “Nebot d’Antoni Regàs” a nivell comercial. És així, **com Joaquim Coll i Regàs es feu càrrec de la fàbrica del seu oncle al carrer Sant Joaquim al 1880**. En aquells tombants de segle, Joaquim engrandí aquell petit negoci familiar obrint un despatx al carrer Pau Clarís de Barcelona pel seu negoci de filatura, tissatge, aprestos i confecció. Els seus gèneres de punt es varen fer famosos per seu caràcter econòmic. No obstant, el seu producte esdevé competitiu dins de la Península Ibèrica i pogué ser exportat dins aquesta, així com a les colònies americanes i altres terres, com la Índia i el Japó.

Joaquim Coll fou conegut pel seu marcat cristianisme: se sap que va ser un fervent seguidor de la doctrina pontifícia de Lleó XIII. De la seva fe naixeren les seves dots solidàries, doncs establí a la seva empresa un patronat per a malalts i obreres en cintes, donà ajuts econòmics a l’Hospital de Mataró i a d’altres institucions culturals com la coral La Perla.

Pels voltants de l’any 1893, la fàbrica de Joaquim coll ocupava uns 12.580 m² i consten documentats uns 300 obrers. La seva empresa va ser reconeguda arreu per la bona atenció social que se li donava als treballadors i per ser la única a que tancava els dissabtes al migdia.

La casa Coll i Regàs ha arribat fins a l’actualitat com una representació d’aquesta ben coneguda família mataronina, així com la representació

d’un dels oficis més reconeguts a la ciutat de Mataró: el gènere de punt.²⁰

L’edifici resultat de l’encàrrec de Joaquim Coll, és avui dia la joia modernista de la ciutat de Mataró.

La Casa Coll i Regàs va passar per diversos propietaris, fins que al 1967, la Fundació Caixa Laietana la comprà i la convertí en la seva seu. Posteriorment a la seva compra, la Fundació realitzà alguns canvis en la planta primera (als dormitoris) on hi situa despatxos i una petita sala de conferències. La planta Baixa, la més representativa del modernisme, és manté ben bé intacte a l’actualitat, tret de la cuina, que és la única estança que desaparegué.

²⁰ Cabana, F. *Fàbriques i empresaris. Els protagonistes de la Revolució Industrial a Catalunya*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1994.

5.3. Descripció de l'element patrimonial

5.3.1. Descripció estilística

Aquesta casa és considerada una de les primeres grans obres de l'arquitecte, a on es poden reconèixer molts dels elements que es perpetuaran a la seva obra definint la seva empremta personal.

Aquesta obra arquitectònica es conforma com un entramat de formes eclèctiques que remetent a la personalitat del seu projector.

Elements extrets de l'arquitectura romànica, com les dobles columnes amb capitells esculpits de l'atri central, que recorden la passió i l'estudi de Puig i Cadafalch vers aquest període de l'art català. Conjuntament, s'hi reconeixen formes de l'arquitectura mossàrab –també presents dins els estudis d'art romànic i preromànic de Puig- com les figures estrellades de les portes o la policromia que envolta l'ambient de la casa, resultat del joc de llums que produeixen els vitralls. Pel que fa a la distribució de la casa, cal afegir que –de la mateixa manera que altres obres de la mateixa època de l'autor- està inspirada en els palaus medievals napolitans de la Itàlia del segle XIV.²¹

Tots aquests elements es combinen amb les formes barroques i amb les influències de l'arquitectura nord-europea del moment. No obstant, les formes decoratives no remetent solament a arquitectures del passat, sinó que en gran part, són un gran reflex de la cultura catalana.

²¹ Balcells, A. *Puig i Cadafalch i la Catalunya contemporània*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2003.

Cal destacar la doble façana d'aquesta casa: la exterior i la interior. La primera és composta per un mur tot esgrafiats i replet d'escultures que ajuden a destacar la posició social del propietari, així com a enaltir l'arquitectura i la seva dignificació dins la "ciutat moderna".

En el cas de la façana interna, la solució és completament distinta, doncs es representa l'estructura nua, en el seu estat de puresa constructiva. En aquest cas cal remarcar que destaca la horitzontalitat, present en la filera de finestres de la planta primera i en les balustrades, així com al simetria de les seves formes. En aquest cas, l'escultura no és tant present, sol trobar-se en els elements estructurals com el ferro forjat, mènsules, baranes, capitells i els arcs timpans.

5.3.2. La obra d'art total: les arts aplicades

La Casa Coll i Regàs, com tota obra modernista és una exhibició d'artesanía, així se sap que Puig comptava amb tot un equip d'artesans que ajudaven a compondre les peces i les parts de la seva casa. La ceràmica, La escultura, els esgrafiats i la forja entre d'altres, ajuden a constituir la casa com una obra d'art total a on l'arquitecte es presenta com el director, assegurant-se de la integració de tots els elements.

Escultura

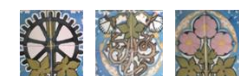
L'arquitectura modernista, coneguda pel seu esperit decorativista, es constitueix com una obra d'art, a on altres arts en constitueixen una part molt important. L'escultura és una de les grans protagonistes de la Casa Coll i Regàs i va ser realitzada per **Eusebi Arnau i Macort (1863-1933)**. Aquest escultor fou un dels més destacats del modernisme, especialment en l'àmbit de l'escultura integrada en l'arquitectura. Es troba documentat com a col·laborador també a la Casa Martí coneguda com els Quatre Gats. En el cas de la casa Coll i Regàs, la seva

escultura es fa amb el protagonisme de la façana de l'edifici, a on destaca la coneguda "Filosa" coronant la porta d'entrada; símbols evocadors del món tèxtil i natural l'acompanyen: la papallona, el cuc de seda, l'aranya, el gat jugant amb un cabdell de llana... A la façana es troba també la roda alada del comerç amb el corn de l'abundància, al·legories escultòriques que remetent a l'estat social i al món empresarial dels seus propietaris.

Esgrafiats

Els esgrafiats són uns dels grans protagonistes de la casa. La façana principal és ocupada en la seva totalitat per esgrafiats que fan al·lusió als telers de l'època que realitzaven el sistema de buit al ple. La part interna de la casa és també farcida d'esgrafiats a totes les estances, cadascun amb motius diferents que fan referència a temàtiques de la natura i del gènere de punt. En el cas interior,, els esgrafiats es combinen en moltes ocasions amb altres tècniques decoratives. Cal destacar-ne un en la part de l'atri central, a on es representa un vaixell, fent a referència a la Coca de Mataró.

Els mosaics

A la casa Coll i Regàs s'usa el mosaic hidràulic, un producte modern a l'època, que es desenvolupa a partir del ciment i que permet que el color aguantí amb els anys. És així com la policromia dels sòls domèstics del segle XIX han arribat gairebé intactes fins a l'actualitat. Aquesta tècnica arriba a la seva esplendor amb el moviment modernista, a on s'usa per a construir sanefes en els terres de les diferents estances de la casa. Tot i no tenir constància documental dels mosaïstes que treballaren per a la casa del carrer Argentona, se sap que per aquesta tècnica, Puig col·laborava amb els dos mosaïstes més principals del modernisme a Catalunya: Mario Maragliano (que es troba documentat a la joieria Macià i casa Amatller) i Lluís Bru (documentat al Panteó Costa i Macià de a Lloret de Mar, a la Casa Baró de Quadras i a la Casa Garí).

Ceràmica

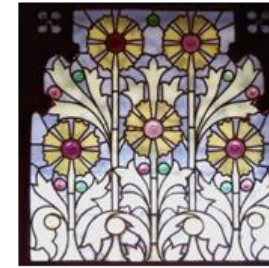
La ceràmica és present en els bastiments i en les aplicacions que es combinen amb altres arts aplicades. Es troba en espais del mur que s'uneixen a l'esgrafiats per a decorar les parets de la casa o en elements com sòcols, arrebassadors o contrapetges. Cal destacar **que algunes peces són exclusivament dissenyades per la casa**, com els medallons incrustats al sostre del menjador que incorporen l'anagrama JC (Joaquim Coll), algunes peces que mostren La Senyera o les múltiples al·lusions a la indústria: la roda dentada i la flor trilobulada del cotó. Cal esmentar també, que aquest element permet una major higiene dels espais i remet alhora a la tradició de la rajola catalana, que es remunta des del segle XVII fins al XIX. L'encarregada de fabricar els elements i els aplics ceràmics de l'immoble fou la casa Pujol i Bausis d'Esplugues de Llobregat.

La forja

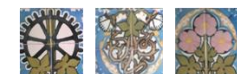
Els treballs amb forja són uns dels elements fonamentals dins l'arquitectura modernista. En el context de la casa Coll i Regàs, les dues grans reixes de les finestres de la façana principal, així com les que decoren la barana interior, s'entrellacen per donar pas a formes vives, que en molts casos, al·ludeixen a la indústria tèxtil, com la repassadora, la roda de batent i la mallosa, pròpies dels telers que es troben a les reixes de les finestres. El treball del ferro forjat s'atribueix al taller d'Antoni March.²²

Els vitralls

Els vitralls de la casa contribueixen a donar-li una ambientació diàfana produïda pel joc que li donen a la llum natural, matisant-la i transformant-la a través dels seus colors i les seves formes. L'espai de la planta baixa presenta portes plenes de vitralls amb formes florals, que tornen a recordar a la flor de lli i del cotó fent referència un cop més, a la professió dels Coll i Regàs. Els vitralls més famosos d'aquesta obra són els que es troben a l'espectacular claraboia situada a l'atri interior; claraboia que mostra una clara influència nord-europea.

²² VV.AA. Josep Puig i Cadafalch. *El llegat d'un renaixentista contemporani a Mataró i Argentona*. Barcelona: Treballs gràfics SA, 2002.

Pintura mural

És difícil trobar un tros de paret nua dins la Casa Coll i Regàs, i si en la seva majoria, les parets presenten esgrafiats que posen de manifest la categoria social de la família que encarrega la casa; a les parts a on l'esgrafiats no hi és present, s'hi troben aplicacions de pintura mural. La tècnica del fresc recorda a les pintures dels absis romànics de la Catalunya nord, que tant va estudiar i teoritzar Puig i Cadafalch. Es tracta d'una altra de les vies des de les que l'autor torna a fer al·lusió a al període romànic català, tant important en la seva obra com a historiador i com a arquitecte.

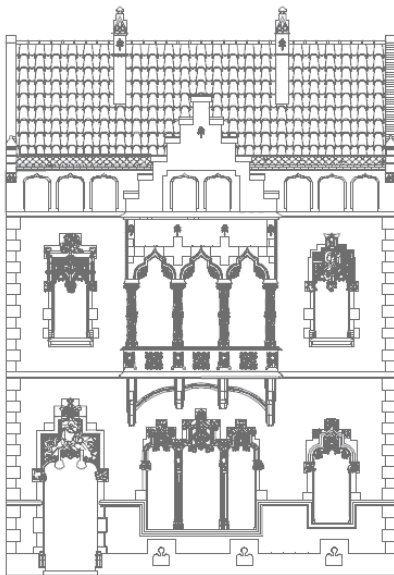
5.3.3. La cultura catalana i el Catalanisme.

El sentiment catalanista de Puig i Cadafalch es reflexa en aquesta obra de manera patent. Així, la casa Coll i Regàs ofereix un gran ventall d'elements que reflecteixen aquest caràcter catalanista del seu autor. La Senyera com l'element més representatiu de la terra catalana és plasmada dins l'obra en diversos suports. Un exemple ve constituït per les quatre barres que coronen el rentamans, esculpides i emmarcades en un arc esglaonat, també típic dins l'imaginari de Puig i Cadafalch. La Senyera és també en alguns aplics ceràmics com els que es troben dins la galeria de la casa per exemple. Tanmateix, sota de la finestra interior, al despatx de Joaquim Coll i Regàs, es col·locaren dos blocs de pedra als extrems, imitant els popularment coneguts com a "festejadors" clarament extrets de l'arquitectura pairal catalana, construcció en la que l'autor s'inspira en múltiples ocasions per a les seves creacions arquitectòniques.

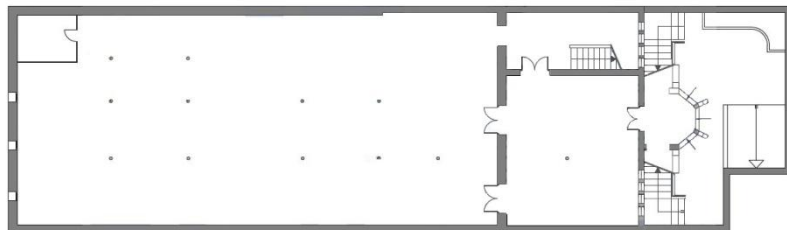

5.3.2. Descripció de l'espai

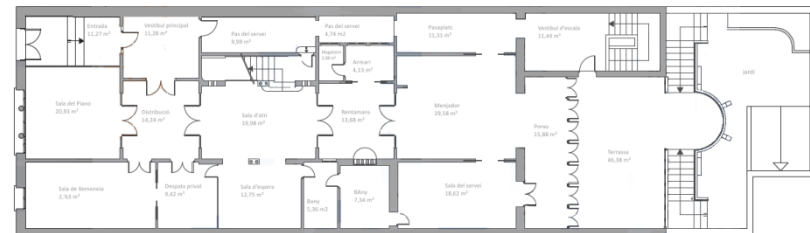
La casa Coll i Regàs és el resultat de la unió de les cases número 55 i 57 del carrer Argentona. Es conformà al 1897 com una casa senyorial formada per una planta soterrània, la planta baixa, la primera planta (que actualment rep el nom de Sala Alcoy i es conforma com una sala de conferències), les golfes que es configuren com un espai de 5 metres al voltant dels patis interiors i per últim, la talaia de la torre que corona la construcció.

Planta soterrània

Aquest espai era destinat a les tasques domèstiques per part del servei. Abasta tota la superfície de la casa i s'hi pot accedir des del pati o des del passadís que surt del rebedor principal (el passadís del servei) mitjançant unes escales que provenen de l'antiga cuina. Aquest espai ha sigut remodelat a l'actualitat per acollir les aules sènior. Es tracta d'un espai de grans dimensions, obert i sustentat per pilars. Està pintat de blanc i té finestres que donen directament al pati.

Planta Baixa

És la planta principal de la casa, que dona accés des del carrer. Està situada un metre per sobre del carrer Argentona per tal de preveure la facilitació de la ventilació del soterrani. Aquesta planta **s'organitza al voltant del pati interior central, il·luminat per una lluernia que dona claror a tota la planta de la casa**. Les portes estan composades per vitralls que deixen que la llum que entra per la lluernia traspassi, i que així la il·luminació natural sigui present a totes les parts de la casa. D'altra banda, tots els terres i les parets de cadascuna de les habitacions estan decorats amb motius diferents de manera que ajuden a delimitar l'espai de cada estança.

CENTRE PUIG I CADAVALCH MATARÓ

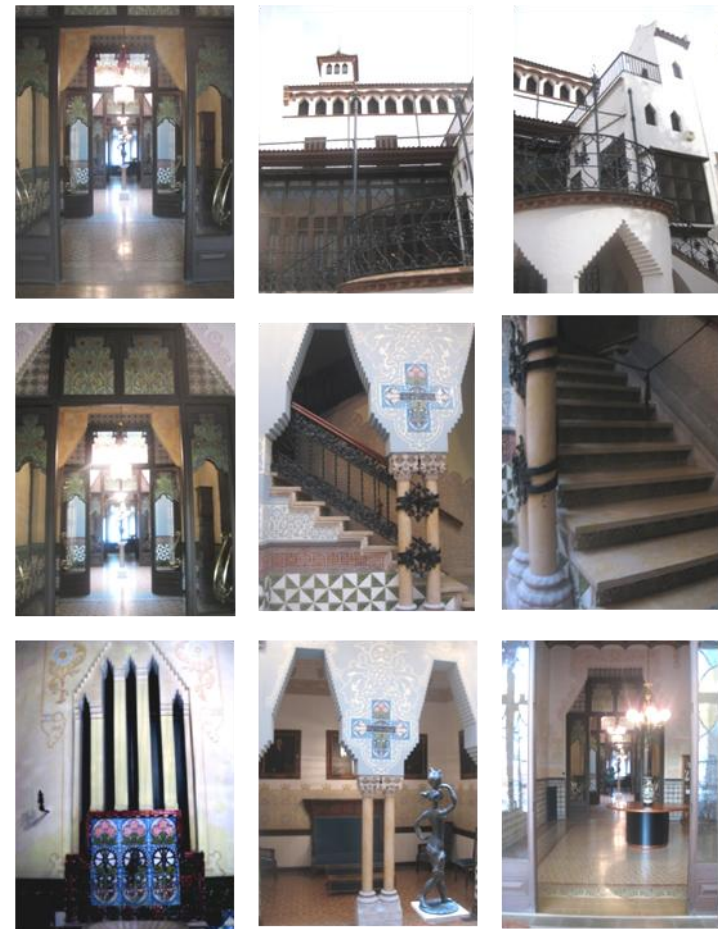
Aquest espai també acull l'anomenat pas del servei que connecta directament amb el vestíbul d'entrada, i des del qual s'accedeix a l'escala noble situada davant l'atri, a l'àrea del passaplats i al que era l'antiga cuina. Aquesta planta també conté l'anomenada "Sala del Piano", que es constitueix com l'estança més decorada de la casa, a on no resta ni un sol tros de mur sense esgrafiar.

Els espais que conformen aquesta planta continuen amb l'anomenada "Sala de la xemeneia", el despatx del Senyor Coll i la Sala d'Espera, situada davant l'atri principal. **Totes elles decorades amb diferents motius, i dissenyades exclusivament per l'ús que havien de donar un cop construïdes.**

En el cas de la Sala de la Xemeneia, la solució d'encabellat i pintura mural que s'adopta al sostre, és la mateixa que l'arquitecte usà per al Saló de plens de l'Ajuntament de Mataró.²³

Es troben també a la mateixa planta, la Sala del rentamans amb la famosa petxina coronada amb les quatre barres de La Senyera, el saló menjador amb el seu magnífic sostre, la sala del servei, la galeria, la terrassa i les escales que accedeixen al que era l'antic jardí.

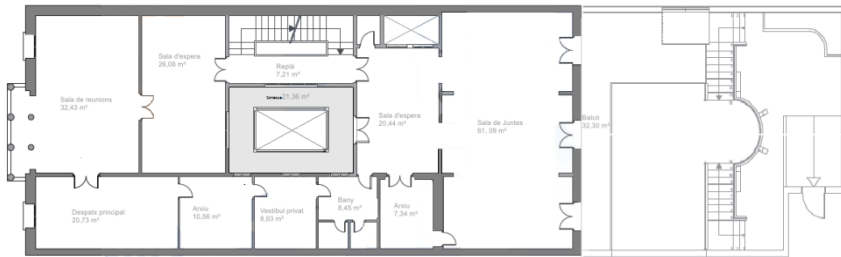
Aquesta planta és la més vistosa de la casa, constituint la part més coneguda i representativa de l'obra arquitectònica, i constituirà per tant, l'espai principal del Centre d'Interpretació Puig i Cadafalch.

²³ Ajuntament de Mataró i Argentona: *Guia Puig i Cadafalch* Mataró-Argentona. Barcelona: Tesys SA, 2001.

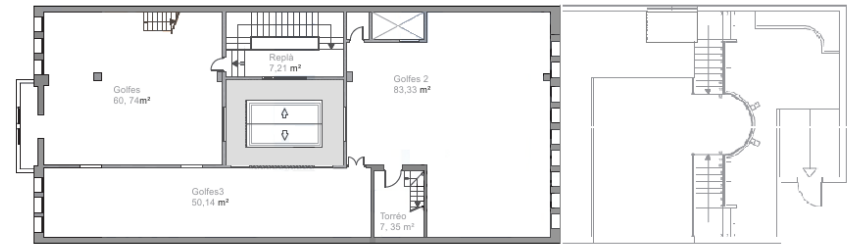
Planta primera

La primera planta està composta per les estances de la casa: el que eren els antics dormitoris i estances privades de la casa. Actualment, aquesta disposa d'una sala de reunions, el despatx principal de la Seu de la Fundació Caixa Laietana, dos arxius, dues sales d'espera i una sala de juntes de 60 m². La primera planta disposa també d'una terrassa que dóna a la claraboia de l'atri interior de la planta baixa i d'una terrassa al voltant d'aquesta. La sala de juntes, construïda per la Fundació Caixa Laietana, ocupa un gran espai que dóna al balcó de la façana interna de la casa i que per tant es comunica amb la terrassa interior i el que havia sigut l'antic pati de la casa.

En aquesta planta es pot també apreciar el marcat caràcter modernista de l'edifici. Els murs també en aquest cas esgrafiats, els terres enrajolats (amb la tècnica del mosaic hidràulic), les composicions amb columnes inspirades en les de les construccions romàniques o el magnífic vitrall de la claraboia -que des d'aquesta planta es pot apreciar des de prop- constitueixen alguns exemples de la decoració modernista d'aquesta planta primera.

Golfes

Les golfes és la part alta de la casa, espai buit que es troba sota la coberta. Consta de tres espais dividits per murs i una escala que puja a la petita talaia que corona l'edifici. El sostre està compost per un entramat de bigues de fusta que aguanten l'estructura. Cal mencionar que des d'aquesta part de dalt de la casa es pot accedir a una terrassa que dóna al rectangle obert pel que entra la llum que dóna a la claraboia, un pis més a baix. L'apartat més ample de les golfes, dóna a un seguit de finestretes, que són les que coronen la part alta de la façana interna, mitjançant aquestes, la llum entra des de la part baixa d'aquest espai de la casa.

Aquest espai no conté cap tipus de decoració, es mostra nu i, amb els colors propis de l'estructura i el blanc.

Proposta d'activació

6. Proposta d'activació

6.1. Objectius

Un cop s'han analitzat les característiques de la localitat de Mataró, la vinculació de Puig i Cadafalch amb la ciutat i rodalies, i les característiques pròpies de l'emplaçament a on s'ubicarà el centre d'interpretació; cal procedir a esmentar quins són els objectius per a la creació del centre.

Cal destacar que els objectius que s'enumeraran a continuació són de caràcter patrimonial, però també incideixen en la dimensió econòmica i social del projecte. **El finançament tal i com s'ha estudiat anteriorment és un dels punts dèbils amb els que topa la implementació del projecte. Com a tal, es defensen models de construcció que es basen en la recaptació de fons propis, i en la possibilitat de posar en marxa el projecte en diferents fases –a curt, a mig i a llarg termini- depenent dels recursos econòmics disponibles en cada moment.**

D'altra banda, els objectius socials estan relacionats amb la vinculació amb la població local i amb el públic forani, incidint en el caràcter obert i participatiu del centre, dotat de continguts atractius per als diferents segments de públic.

Els objectius són:

1. Donar a conèixer el llegat de Puig i Cadafalch a la ciutat de Mataró i a Argentona.

Apropar la figura a un públic local i forani, constituint-se com l'únic centre monogràfic dedicat a aquesta personalitat. Donat que la producció arquitectònica de Puig i Cadafalch és molt ampla, aquest centre es dedicarà a l'enfocament dels primers anys de l'arquitecte (el modernisme a Mataró i a Argentona) i incidirà també en la complexitat de la seva persona: historiador de l'art, arqueòleg, restaurador i polític.

2. Posar en valor la Casa Coll i Regàs: la joia modernista de Mataró.

Per totes les característiques ja mencionades anteriorment, que fan de la Casa Coll i Regàs una peça única, protagonista del món modernista a la ciutat de Mataró; aquesta mereix ser oberta al públic per a que pugui ser admirada i gaudida. El context en el que es pretén obrir la casa és el més adequat per a aquest tipus de patrimoni, doncs constituirà una font d'aprenentatge amb recursos museogràfics que ajudaran a comprendre la seva complexitat, el seu context històric i el del seu creador.

3. Fer arribar el context històric i artístic del modernisme que tingué cabuda a la localitat de Mataró i Argentona així com a la resta de la comarca del Maresme, a través de la figura de Puig i Cadafalch.

Es pretén així omplir el buit en el camp museològic que suposa aquesta important època a Mataró. D'aquesta manera, el centre busca omplir un buit dins la oferta museística existent a la ciutat, a on el modernisme i el segle XIX en concret, no hi tenen gaire cabuda.

4. Complementar-se amb la resta de la oferta cultural i museística de la ciutat, establint vincles amb altres centres i compartint activitats que ajudin a difondre coneixements de manera conjunta.

Establir sinèrgies amb altres centres que fomentin l'aprenentatge i la participació del públic, així com també fomentar la visita a altres equipaments o edificis modernistes per a poder complementar la oferta amb altres centres dedicats a la mateixa temàtica.

5. Construir a partir dels coneixements que es difondran, una experiència comunicativa que sigui capaç d'arribar als diferents nivells de públics, transmeten els continguts d'una manera oberta i atractiva.

Els diferents programes que integraran la oferta aniran dirigits a diferents tipus de visitants, plantejant els coneixements que es difondran des de diferents perspectives i enfocaments. D'aquesta manera el centre vol esdevenir una font d'interès per aquells qui no tenen una vinculació o un interès directe amb la temàtica, conformant-se com un equipament de caràcter inclusiu.

6. Esdevenir una plataforma d'estudi i d'interpretació de la figura de Puig i Cadafalch, així com un centre d'estudi i investigació d'altres personatges o arquitectes mataronins vinculats a la temàtica, en el context del segle XIX.

Ser un centre referent pel que fa a la investigació sobre el modernisme de la zona, i a l'obra de Puig i Cadafalch.

7. Esdevenir una plataforma d'intervenció i de creació des de la que es desenvolupin iniciatives contemporànies.

El centre ha de situar-se conseqüentment en el marc de la realitat que l'envolta, és a dir el segle XXI, i per tant, actuar com a difusor i creador d'iniciatives de creació contemporània.

8. Obtenir recursos propis que permetin finançar el manteniment del centre.

La situació econòmica no permet grans despeses econòmiques, per tant, la cultura ha d'intentar autofinançar-se en la mesura en la que sigui possible. Buscar així, línies pròpies que permetin recaptar fons que es destinin al finançament del centre.

9. Funcionar com a centre social i cultural amb programes i iniciatives dirigides a la dinamització de l'audiència.

Crear diferents línies d'actuació que es dirigeixin cap a diferents públics, procurant una oferta cultural heterogènia que es basi en la participació dels seus públics. L'audiència és així el motiu de l'existència de centre, i aquesta com a protagonista, no només pren part en el procés de recepció del contingut, sinó que ha de participar de manera de forma activa en la majoria dels processos i programes del centre. És important la dinamització de la població local en aquest marc, fent-la partícip d'un patrimoni comú.

10. Realització d'un projecte sostenible, de manera que la seva implementació sigui fàcil i assumible.

Les iniciatives s'implementaran a llarg, curt i a mig termini de manera que siguin assumibles per part de l'entitat propietària. El material més important per a dur a terme el present projecte és la Casa Coll i Regàs i partint del bon estat de conservació d'aquest l'espai, les actuacions que s'hi realitzaran seran les mínimes possibles. Tanmateix, existeix la possibilitat de posar en marxa **la idea**, com a plataforma de difusió de la temàtica del centre, des d'un equipament ja existent, i tant sols des de l'activació d'una pàgina web com a reguladora d'activitats.²⁴

6.2. Marc Estratègic

Missió

La missió del Centre d'Interpretació Puig i Cadafalch és difondre i interpretar la figura de Puig i Cadafalch, situant-lo en el passat, en el present i en el futur: propiciant una experiència activa a través de la participació del públic i esdevenint a l'hora un punt de partida per a la creació contemporània.

²⁴ Veure l'apartat 10. Cronograma d'actuacions, a on s'expliquen les diferents possibilitats d'implementació del projecte.

Visió

Esdevenir un centre referent en la figura de Puig i Cadafalch, essent capaç de promoure el llegat de l'arquitecte i del modernisme a Mataró i a Argentona, generant sinèrgies entre altres centres per tal de generar una experiència completa. El centre es constitueix d'altra banda com a plataforma impulsora de projectes de creació contemporània.

Posicionament

Aquest centre es posiciona com una necessitat dins la oferta cultural de la localitat de Mataró: tenint en compte que la figura de l'arquitecte modernista és ja, a dia d'avui, un reclam a la ciutat. D'aquesta manera, el Centre Puig i Cadafalch es complementarà amb la oferta museística ja existent, omplint el buit museístic del modernisme i la seva representació a la ciutat; esdevenint un atractiu tant per al públic local com per aquell públic visitant de la ciutat.

6.2 Objectius de públic

Segmentació de públics objectius:

Cal segmentar els públics objectius del museu en dos grans grups:

1. **Públic Local**
2. **Públic Forani**

El **públic local objectiu** del centre està format per:

- **Públic Familiar.** Donada la naturalesa de la temàtica i el format del centre es preveu que atragui a aquest segment.
- **Població escolar.** Les dades de la població escolar a Mataró indiquen que aquest tipus de població està en augment, i que a l'actualitat està constituïda per uns 22.000 estudiants amb més de 44 centres.
- **Gent gran inactiva laboralment (de 65 a 85 anys).** Aquest tipus de població està formada per unes 16.300 persones, que venen a constituir un 13% de la població total de la ciutat.
- **Població Jove.** Donada la temàtica, el format del centre i la diversa gamma de programes que el centre oferirà, s'espera una participació per part d'aquest segment de la població.

Aquesta mateixa segmentació local **és també la mateixa segmentació que s'espera de la població de la comarca del Maresme.**

El **públic forani objectiu** del centre està format pels turistes que visiten la ciutat. Cal recordar en aquest context que **la ciutat de Mataró està projectada de cara al turisme i que, en els últims anys el nombre de visitants a la ciutat ha augmentat de manera considerable.** Els diferents atractius de la comarca del Maresme (mar, muntanya, gastronomia), la oferta hotelera i d'allotjament de la ciutat i de la comarca, la seva proximitat amb Barcelona i la bona climatologia de la

zona, són característiques que fan de la ciutat una destinació atractiva per a tots tipus de turisme.

Tanmateix, cal incidir en el **modernisme com a pol d'atracció** per si sol, doncs aquest moviment porta a milers de visitants a Barcelona cada any, i cada cop més, aquests s'interessen per anar més enllà i conèixer la obra dels arquitectes més emblemàtics d'aquesta corrent artística. Així ho demostren les visites que es fan a Mataró per a la Ruta Puig i Cadafalch, els visitants de la Casa Museu Domènech i Muntaner de Canet o les distintes visites i rutes que s'organitzen per a donar a conèixer les joies modernistes a diferents indrets de Catalunya.

Mataró **va gaudir a la temporada d'estiu de 2011 de 21.365 viatgers**, tenint en compte que les dades només s'adrecen a aquells que pernoctaren a la ciutat. D'aquest viatgers 8.811 eren estrangers i 12.554 procedien de diferents indrets de l'estat espanyol. Els estudis indiquen que aquestes dades van en augment, de manera que es pot considerar el turisme de la ciutat com a potencial del centre.

No obstant, cal incidir en **una estacionalitat de les visites turístiques**, doncs la temporada alta comença a Barcelona²⁵ a finals de març i s'allarga cap a finals d'any, restant només dos mesos de temporada baixa. En el cas de Mataró i altres poblacions del Maresme, la temporada alta és una mica més reduïda: des de maig fins a l'octubre aproximadament.²⁶

²⁵ Font: Turisme de Barcelona

²⁶ Font: Institut de Promoció Econòmica de Mataró.

7. Actuacions a l'espai patrimonial

7.1. Restauració i intervenció

La casa Coll i Regàs, ha estat conservada gairebé de manera íntegra. Així doncs, quasi tots els espais de la casa es troben en condicions similars a les de la seva construcció, tret de l'emplaçament a on es trobava la cuina –a la planta baixa-, que ja no existeix i que es constitueix com un vestíbul d'escala que dona pas a la terrassa. Un altre dels espais que han canviat és el jardí original de la casa, que arribava fins el carrer Amàlia. Aquest no s'ha conservat i en el seu lloc, hi trobem el Casal de la Gent Gran Jaume Terrades. En el primer pis també es realitzà algun canvi: s'hi habilitaren els lavabos i la petita sala de conferències de la casa.

L'immoble es troba en general en un bon estat de conservació, i només s'han detectat anomalies de caràcter minoritari:

- Humitats.
- Degradació parcial d'algunes parts de fusta que integren la casa (bigues, marcs de les portes, etc.)
- Bigues de ferro oxidades
- Taques a algunes parts dels mosaics del terra.
- Taques a la façana exterior.

Cal especificar que la determinació de les mesures de seguretat i les intervencions que han de ser realitzades a l'immoble, han de ser

estudiades amb més deteniment per un tècnic especialista en l'àmbit de la conservació, i que, al tractar-se d'un BCIN han de ser a més, aprovades pel Departament de Cultura de la Generalitat.

La casa Coll i Regàs va ser declarada Bé Cultural d'Interès Nacional el 9 de Maig del 2000 i és per tant, acollida a la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català. Els BCIN representen la categoria més alta de patrimoni gràcies a que les característiques de singularitat dels béns els doten d'una especial rellevància i significació. L'article 25 de l'esmentada llei determina que els propietaris d'un BCIN han de conservar i mantenir el bé, per tal d'assegurar la integritat de llur valor cultural. Cal que l'ús del bé immoble en garanteixi també la seva conservació. És d'afegir en aquest apartat, que la Fundació Caixa Laietana ha vetllat des de sempre per la conservació de la casa i que el seu ús, no ha entorpit en cap moment, la conservació de l'espai immoble.

D'altra banda, tenint en compte que el bé va ser catalogat com a BCIN per la composició de la façana, la seva estructura interna i els elements decoratius que componen la casa. Són per tant, la ceràmica, els forjats, els mosaics, els vitralls, els sòcols, les baranes, la claraboia central, les reixes i la ornamentació exterior, inclosos dins la declaració del bé.²⁷ Cal dins aquest marc, tenir en compte que els criteris a respectar segons l'article 35 de la Llei del Patrimoni Cultural Català són:

²⁷ Font: Declaració de la Casa Coll i Regàs coma BCIN publicada al BOE. (BOE Gobierno de España. 2000, nº140).

- La conservació, recuperació i restauració del bé poden fer ús d'elements, tècniques i materials contemporanis si garanteixen la millora d'aquest i respecten els valors que van motivar la declaració del bé.
- La conservació de les característiques tipològiques, d'ordenació espacial, volumètriques i morfològiques del bé.
- No es poden reconstruir parts que falsegin l'autenticitat del bé.
- No es poden eliminar parts tret que comportin la degradació del bé o permetin una millor interpretació històrica.
- No alterar la façana amb elements que entorpeixin greument la seva contemplació.

Cal tenir en compte que aquest espai ja es troba en un bon estat de conservació per part del seu titular: la Fundació Caixa Laietana. **Les reformes que es preveuen són per tant, lleus i de fàcil solució.** No obstant, cal preveure igualment quines serien les accions de restauració que convindria dur a terme per tal de garantir el nou ús de l'edifici:

- **Fusta.** Al ser un producte natural, la fusteria està sotmesa a un cicle de descomposició. **Cal comprovar la densitat de les fusteries de l'espai per veure en quin estat es troben.** En el cas que siguin molt degradades caldria substituir les parts danyades, i afegir en tot cas **un tractament per a les peces de fusteria (producte per evitar les termites i aplicar sempre una capa de revestiment exterior que la protegeixi).**
- **Humitats.** Cal realitzar un control de la temperatura dels diferents espais de la casa, i controlar quin és el grau d'humitat interna.

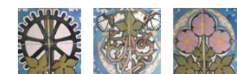

Algunes de les parts que es veuen afectades dins l'immoble

Donat, que s'han trobat taques d'humitat en diferents estances, cal localitzar d'on prové, ja que pot ser **exterior (i implicaria una impermeabilització de les zones afectades) o degut a la condensació (humitat ambiental que hauria de preveure un nou aïllament tèrmic de l'edifici).**

- **Taques als mosaics del terra en diferents indrets.** Són degudes a l'ús corrosiu de productes de neteja. Convindria aplicar una restauració de les peces afectades.
- **Rovell de les bigues de ferro.** En aquest cas, les bigues haurien de tornar-se a llimar i torna'ls-hi a aplicar el procediment de protecció de ferro. En darrer lloc, s'haurien de tornar a pintar a sobre amb el mateix esmalt o pintura que tenien inicialment.
- **Façana Exterior.** Caldria aplicar un procés de neteja al parament exterior de la façana per tal de fer desaparèixer les taques que s'hi troben.

La resta dels elements decoratius que componen la façana es troben en un bon estat de conservació.

- **Pintures interiors.** Seria convenient aplicar restauració de color de petites parts dels murs interiors: ja siguin dels esgrafiats o de les pintures murals, en les que s'ha perdut color (aplicar només a on sigui indispensable).

Aquestes mesures poden ser efectuades en diferents períodes sense entorpir per això la posta en marxa inicial del centre.
Per això, aquests canvis poden ser efectuats segons un ordre prioritari, a curt, mig i llarg termini.

7.2. Acondicionament dels espais

Les intervencions que es preveuen **dins l'espai immoble són mínimes, tractant-se de les estrictament necessàries per acondicionar l'espai com a centre museístic.** Hi ha una clara voluntat de que es percebi l'immoble tal i com el seu arquitecte el va dissenyar, i tal i com la Fundació Caixa Laietana l'ha preservat fins el dia d'avui. D'aquesta manera, el projecte museístic s'adaptarà als espais ja existents sense introduir-hi gairebé canvis.

Les adaptacions a l'espai que s'han de preveure són les indispensables per a convertir l'espai en un espai d'ús social, i aquestes són:

- **Accessos per a minusvàlids.** Transportadors d'escaleres a les baranes de l'edifici i ús de rampes (desmuntables de fusta) en els accessos necessaris.
- **Caldria adaptar els lavabos per a l'ús del públic.** L'espai del bany a la planta baixa ja està delimitat, de manera que es tractaria d'una obra menor, a on se situessin tres lavabos individuals (a on actualment hi ha un) i a la petita habitació que precedeix l'actual bany: habilitar-hi un rentamans, dues piques i un mirall. A la primera planta els lavabos ja estan habilitats. Seria convenient que les remodelacions pertinents incloguessin adaptacions per a minusvàlids.
- **Habilitar una sortida d'emergència** així com un recorregut d'emergència per a l'ús del personal i del públic del centre.

- **Habilitar l'espai de les golfes com a magatzem.** Arreglar el present espai amb una capa de pintura.

7.3. Condicions de seguretat

Quan es parla de seguretat en un centre patrimonial, cal que aquesta sigui prevista des de diversos àmbits. Aquests estan formats pels següents grups: **seguretat exterior i interior de l'edifici, seguretat de les col·leccions i seguretat de les persones.** Aquests grups són al mateix temps, subdividits en diferents tipus d'actuacions que es desenvolupen dins el pla de seguretat del museu.

Així doncs, es preveu en primer lloc **l'elaboració d'un pla de seguretat** que té com objectiu facilitar el control dels accessos, minimitzar els costos de vigilància i de conservació ambiental i evitar accidents. Dins aquest pla s'emmarquen a l'hora **un pla d'emergència i evacuació i un pla de conservació del museu.**

7.3.1. Seguretat exterior de l'edifici

- **Manteniment de l'edifici.** Cal elaborar un estudi detallat de l'arquitectura i de les instal·lacions de l'edifici per tal d'assegurar-se del seu bon estat.
- **Façana.** Conservar la façana desproveïda de cables, pòsters o impediments que malmetin el seu estat i entorpeixin la seva correcta observació.

- **Protegir el perímetre i els accessos exteriors.** Vigilància de la porta d'entrada i de les finestres. També preveure aquesta seguretat per part de la façana interna. En quant al perímetre, al seu un BCIN, existeix un entorn de protecció de la casa i dels edificis propers a aquesta; existeixen ja unes mesures de protecció en relació a l'immoble patrimonial.

7.3.2. Seguretat interior de l'edifici

- Dividir el centre en unitats **públiques i privades**, de manera que es pugui gestionar la seguretat de manera fàcil.
- Establir **vigilància** al centre: inspeccions periòdiques i càmeres de seguretat.
- Disseny **d'un circuit d'evacuació alliberat d'obstacles, fàcil de seguir, amb llums d'emergència.**
- Protegir les zones: **control d'obertures i accessos** (mantenir les portes de les estances privades tancades i controlar qui té accés a les claus).
- Establir **sistemes de protecció** contra incendis, protecció contra inundacions, filtracions d'aigua i alarmes de lladres (extintors, detectors de fum, sensors de moviment, sensors d'apropament, càmeres de vigilància...)
- Elaborar un **plànol de les instal·lacions** i col·locar-lo en un lloc a on sigui de fàcil localització.

7.3.3. Seguretat de les col·leccions i documentació

En aquest cas, la col·lecció més preuada de la que es disposa, és el mateix contenidor museístic. Tanmateix, cal preservar i assegurar el bon funcionament d'aquest, dels elements museogràfics i de les peces que formaran les exposicions temporals. Així doncs, cal **elaborar un pla de conservació** que consti de:

- **Documentació actualitzada** sobre l'immoble (registre fotogràfic i fitxes informatives) i documentació actualitzada sobre els elements museogràfics i de les col·leccions de les exposicions temporals un cop entrin. **Caldrà elaborar una còpia de seguretat que es guardi a fora del centre, en un lloc segur.**
- **Revisió sistemàtica de l'exposició i control dels moviments** dels elements que la integrin.
- **Control de les condicions ambientals.** Llum, pols, temperatura, humitat i activitat biològica (en aquest cas tractar de la mateixa manera les sales d'exposicions com les sales de reserva). Cal aplicar doncs l'ús dels aparells professionals necessaris per al control de les condicions ambientals.
- **Determinar condicions d'accés.** Limitacions del personal del museu i les limitacions del públic.
- Elaboració d'una normativa de **transport, embalatge i manipulació d'objectes.**

7.3.4. Seguretat de les persones

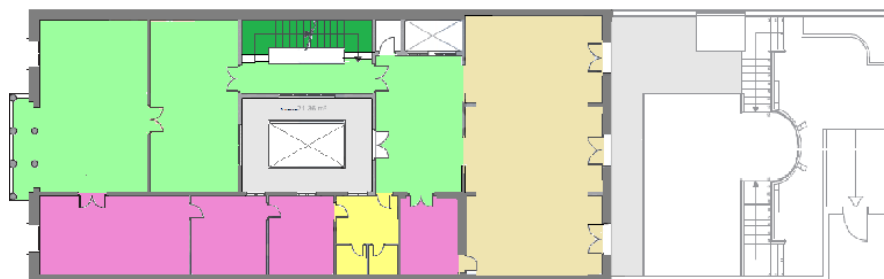
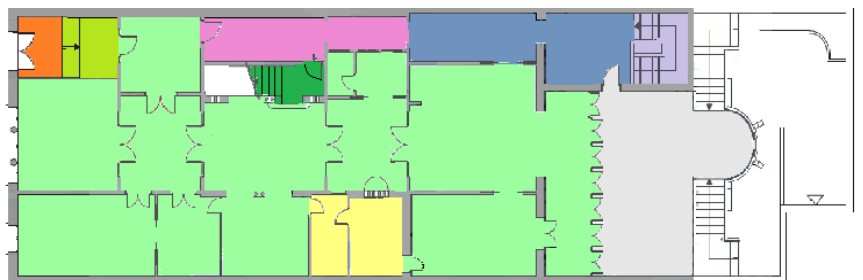
En aquest apartat s'emmarca tant la seguretat del personal del museu, com la seguretat del públic .

- **Elaboració d'un pla d'evacuació i d'emergència.** Aquest ha de constar d'un circuit d'evacuació. Cal que aquest pla sigui conegut per tot el personal del museu, i que es realitzin simulacres d'evacuació i d'emergència un o dos cops a l'any.
- **Conèixer sempre el nombre de persones que hi ha dins el museu.** Establir un sistema per a comptabilitzar-les (la persona que estigui a càrrec de la recepció del centre es pot encarregar d'apuntar el nombre de persones que entren).
- Disposar d'un espai destinat als **primers auxilis.**
- **Elaboració d'un reglament de seguretat intern.**

Estar en contacte, mitjançant un sistema d'alarmes amb la policia, els bombers i emergències mèdiques.

7.4. Distribució dels espais

	Accés des del carrer		Escalles que comuniquen al soterrani
	Mostrador d'accés		Lavabos
	Escalles d'accés a la primera planta		Dependències privades: despatxos, arxius i altres
	Espai Expositiu		Terrasses i balcó
	Sala d'Audiències		Cafeteria

En el plànol s'indiquen quins seran els usos de les dependències de la planta baixa i la primera planta. **Aquestes seran les úniques dues plantes que estaran destinades a l'espai expositiu, mentre que les golfes actuaran com a magatzem i el soterrani serà l'espai dedicat als tallers i altres activitats.**

Com es pot observar, els canvis que es realitzaran dins l'espai seran mínims, doncs s'aprofitarà la mateixa infraestructura existent, respectant al màxim la distribució que la Fundació Caixa Laietana ha donat a l'immoble i així com la conservació de l'espai per la que aquesta institució ha vetllat fins a dia d'avui.

Es preveu a l'entrada de la planta baixa, un mostrador d'entrada que es situarà al mateix lloc a on avui en dia, es col·loca la taula del recepcionista. A partir d'aquesta entrada s'accedirà dins **l'espai expositiu**, que són les sales de la planta baixa marcades de color verd: la Sala del Piano, el despatx del Senyor Regàs, l'Atri, el Rentamans, els diferents vestíbuls, el Menjador...

Aquesta planta també disposa d'un **lavabo i d'una zona privada** situada a l'anomenat Passadís del servei, que serveix per accedir a la planta segona de manera privada.

La planta baixa també disposarà d'una cafeteria: s'aprofitarà l'espai que ja ha sigut reconstruït: el que antigament era la cuina de la casa i la part del servei que es feia servir per a passar els plats al menjador per la finestra, per a col·locar-hi una petita barra i algunes taules. S'usarà la connexió d'aquest espai amb la terrassa de la casa, de manera que algunes taules podran estar a l'aire lliure, donant un punt

més atractiu a la cafeteria. **A l'espai previst com la cafeteria s'hi situarà també el punt de venda de la casa, a on es distribuiran productes de merchandising en relació amb Puig i Cadafalch i el modernisme i bibliografia especialitzada.**

A la planta primera s'usaran les tres sales que actualment constitueixen la sala de reunions i les dues sales d'espera per a convertir-les en espai expositiu. **La Sala d'audiències** ja existent restarà com a tal ja que és un espai del tot necessari i que si no existís s'hauria de construir.

La resta de les dependències d'aquesta planta seran usades com a àrees privades del centre: despatxos i arxius, tal i com ja estan habilitades. **Un dels arxius contindrà una part especialitzada que constituirà la biblioteca de l'equipament, que serà gestionada per l'àrea de Documentació del centre.**

7.5. Itinerari de la visita

7.5.1. Procés d'acollida

El procés d'acollida **es realitzarà des de l'entrada principal de l'immoble, donat que aquesta zona ja està dotada d'un rebedor i es constitueix com l'entrada principal de la casa.**

A l'actualitat, la recepció de la casa consta de la taula del conserge, que serà substituïda en el nou centre per un mostrador de recepció. En

aquest mostrador es proveirà informació sobre el Centre Puig i Cadafalch, els seus diferents programes, els horaris d'obertura i la seva vinculació amb altres centres o activitats.

7.5.2. Tipologies de visita

Les sales del centre estan obertes i per tant fàcilment connectades les unes amb les altres. La planta baixa es pot percebre com un gran espai -tal i com el va dissenyar el seu arquitecte- quan totes les portes estan obertes amb els vitralls deixant traspasar la llum diàfana que entra per la claraboia.

El recorregut de la visita serà guiat pels mateixos continguts i per els elements museogràfics que els presentaran. La visita a dins del centre es podrà realitzar en grup o de manera individual ja que la museografia que l'integrarà serà accessible, clara i entenedora de manera que actuarà com a encarregada de transmetre i comunicar els continguts museològics del centre.

La forma de la visita podrà ser efectuada de diferents modes, ja que aquest centre estarà vinculat amb altres museus, centres, rutes i iniciatives culturals i busca ser combinat amb aquests de manera que els coneixements que se n'extreguin de la seva visita siguin el més amples i enriquidors possibles.

Les modalitats de visita que es proposen són les següents:

1. Visita tradicional

Individual o en grup al centre.

2. Visita tradicional guiada

Només per a grups: visita guiada per la Casa Coll i Regàs. (Aquesta tindrà un cost de 5 € per persona i haurà de ser reservada anteriorment a la visita).

3. Visita *Smartphone*

Es trobaran codis IQ que permetran ser llegits durant el transcurs de la visita.

La singularitat d'aquest tipus de visita resideix en que aquests codis podran també ser trobats a altres indrets de la ciutat que estiguin connectats amb la mateixa temàtica del centre (Puig i Cadafalch, Modernisme, urbanisme, segle XIX-XX...). Els continguts IQ dirigiran a un apartat de la pàgina web del centre que constarà de continguts a nivell comunicatiu en relació amb el codi sol·licitat i a més, donaran sempre la opció de participar i de jugar als seus usuaris.

4. Vinculació amb la Ruta Puig i Cadafalch.

El centre hauria de constituir el punt de partida per aquesta, i s'hauria d'establir la possibilitat de l'entrada combinada en la que la ruta acabés amb la visita al Centre Puig i Cadafalch.

5. Vinculació amb la Ruta del Modernisme a Mataró

La visita al Centre Puig i Cadafalch hauria de ser o bé el punt de partida o bé la parada final de la Ruta modernista que es du a terme per part de Turisme de Mataró, doncs serà el complement indispensable per als coneixements que es transmeten a la ruta sobre la Mataró modernista.

6. Creació de noves rutes i de nous coneixements a partir del centre

A partir d'aquest centre museològic es poden crear programes i noves rutes per a la ciutat, un exemple el constituïria la "Ruta del Segle XIX :Arquitectura, Urbanisme, Indústria i Burgesia a la ciutat". Aquesta ruta podria ser un molt bon complement dels coneixements que es transmeten al Centre d'Interpretació Puig i Cadafalch, i per tant, bon complement de la seva visita.

7. Vinculació amb la Casa Museu Domènech i Muntaner de Canet de Mar

Puig i Cadafalch va ser el deixeble de Domènech i els continguts dels dos centres estaran inevitablement vinculats, de manera que la visita de l'un i l'altre es complementi de manera perfecta. Una possibilitat és fer una entrada combinada pels dos centres.

8. Vinculació amb la Casa Amatller (Fundació Institut Amatller d'Art Hispànic)

Un cop aquest centre obri les seves portes, constituirà una font de coneixement enfocada al modernisme, parant especial atenció a Puig i Cadafalch. Així, la visita combinada seria una solució perfecta per a conèixer la obra de l'arquitecte en profunditat, ja que en el centre de Mataró es parlarà especial atenció a la tasca

desenvolupada a la ciutat i a Argentona. Com en el cas anterior, existirà una complementació de continguts.

9. Adscripció a la Ruta Modernisme de Barcelona

Donar a conèixer la visita al centre, que aquest surti publicat dins la guia de la ruta, de manera que s'estableixin vincles entre altres edificis modernistes i altres arquitectes dins l'extensió del territori català.

10. Adscripció a la Ruta del Modernisme al Maresme (Diputació de Barcelona)

A dia d'avui, ja existeix la possibilitat de la visita a la Casa Coll i Regàs dins aquest ruta; de manera que continuaria essent igual, però destacant el nou caràcter museístic del centre, a on la visita es convertirà en una experiència més completa, dins el marc de la Ruta Modernista al Maresme

8. Continguts i expografia

8.1. Espais Expositius: continguts

Els espais expositius del centre ja s'han mencionat anteriorment, a l'apartat de les actuacions, recordar que aquests estan formats per la planta baixa i el primer pis. Així, de la planta baixa el rebedor d'entrada, la sala del piano, el despatx del senyor Coll i Regàs, la sala d'espera, l'atri, el vestíbul d'aquest, la sala del rentamans, el menjador i les sales annexionades a aquests espais formaran l'espai expositiu del primer nivell. De la primera planta, s'usaran tres grans sales: l'actual sala de reunions i les dues anomenades sales d'espera.

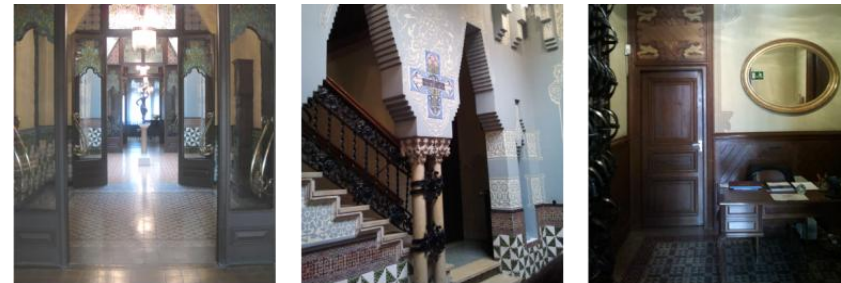
La planta soterrània serà dedicada a espai de tallers i d'activitats culturals que es celebrin en el centre, de manera que serà constituïda com una sala polivalent. D'altra banda, a la primera planta, la Sala d'Audiències rebrà el mateix ús per part del nou centre. L'espai del pis més superior: el de les golfes, serà destinat a magatzem i zona privada de l'equipament.

La intenció del present projecte, és que aquest no només existeixi en l'espai de la casa Coll i Regàs, sinó que aquesta sigui el principal centre que l'aculli, mentre que altres obres arquitectòniques o centres museístics de Mataró, Argentona o altres parts del Maresme puguin ser adscrites al centre i per tant conformar-ne una part d'aquest. D'aquest mode, espais projectats per l'arquitecte i altres iniciatives relacionades amb el modernisme, han de formar part d'aquest espai

expositiu d'aquest tal i com s'ha mencionat en l'apartat de la forma de la visita.

Planta soterrània (sala polivalent)

Planta baixa (espais a musealitzar i vestíbul d'entrada)

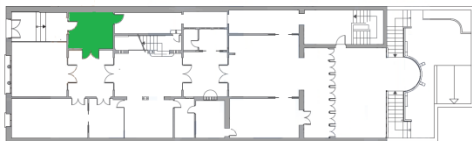
Primera planta (espais a musealitzar)

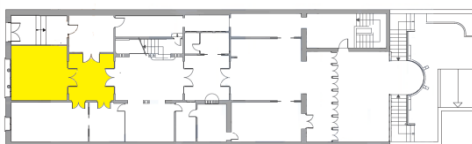
Els continguts que es proposen per el centre es divideixen en diferents àmbits. Aquests àmbits representaran les diferents facetes que conformaran la figura de Josep Puig i Cadafalch. D'altra banda, s'ha considerat oportú dedicar un àmbit a la família Coll i Regàs i a la casa en si mateixa, i un altre al marc històric del modernisme dins Catalunya i dins la ciutat de Mataró.

S'especifiquen a continuació els espais de la casa Coll i Regàs en relació amb els àmbits temàtics que tindran lloc en aquests:

Planta baixa

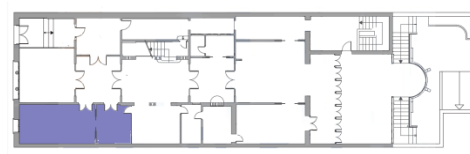

0. Entrada general de la casa. Mostrador de recepció per als visitants.

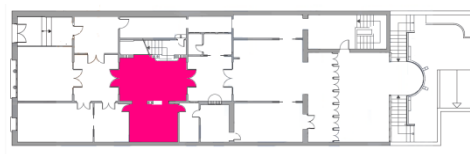
1. El context històric

Es tracta d'una introducció al Modernisme i a la història del moment que es pretén musealitzar. Cal també dins aquest àmbit explicar el marc històric de la Mataró, de l'època.

2. Qui va ser Puig i Cadafalch

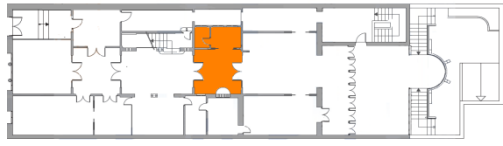
. En aquesta sala es presentarà qui era Puig: a on va néixer, a on va estudiar, en quins cercles es mogué, quins personatges influïren en ell, etc. Es tracta en definitiva de traçar les pinzellades que permetin entendre la complexitat d'aquest personatge.

3. L'Arquitectura

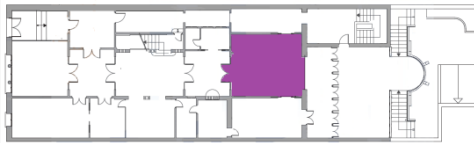
Aquest espai estarà dedicat a explicar l'arquitectura de Puig i Cadafalch, a on es destacaran els seus trets més definidors i que més caracteritzaren l'arquitectura d'aquest artífex modernista. Les seves influències, les arts decoratives dins la seva obra o la al·lusió a la terra catalana en constitueixen alguns exemples.

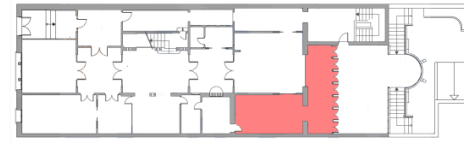
4. El país

Aquesta és la sala del Rentamans, en la qual una Senyera corona l'element protagonista de l'espai: la pica en forma de petxina que s'empra com a rentamans. Aquest es constitueix com l'espai ideal per a explicar la relació de Puig amb la seva terra, així com el seu compromís polític, el qual va gaudir d'una ampla trajectòria. (L'espai triat és la sala del rentamans, així com les dues petites cambres annexionades a aquest espai).

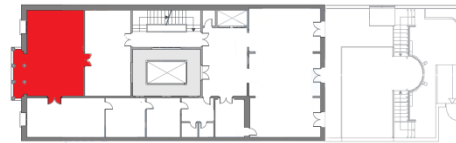
5. La història de l'art i l'arqueologia

L'espai del menjador servirà per il·lustrar la vessant investigadora d'aquesta figura, així com les seves teories i treballs de restauració. Aquests elements que conformen el personatge de Puig i Cadafalch, serveixen per a donar a conèixer la polivalència d'aquest personatge, així com per entendre d'una manera molt més profunda, la seva obra arquitectònica.

6. La casa Coll i Regàs. Aquest espai estarà dedicat la història de la casa: quan es feren els encàrrecs, com es va realitzar, qui eren els seus propietaris, quina és la seva distribució, etc. Servirà també per comentar l'espai i les característiques tipològiques que s'ha estat visitant fins aleshores.

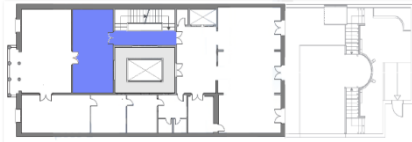
Primera planta

7. Mataró i Argentona.

En aquesta sala es plasmarà quin és el llegat que Puig i Cadafalch deixà com a arquitecte i urbanista a la ciutat de Mataró i a la vila d'Argentona. Es destaca així el Maresme com a terra d'acollida de la obra primerenca de l'artista.

8.El llegat d'un geni.

En aquest espai es farà un repàs per l'obra que Puig i Cadafalch ha deixat a Catalunya. Es tracta de donar una visió global del que aquesta personalitat fou, incidint en la grandesa de la seva obra arquitectònica, però sense deixar de banda les seves altres aportacions a la cultura de la seva terra.

9. Sala d'exposicions temporals

Aquesta estarà situada en un espai de 20,44 m² i estarà destinada a les exposicions temporals del centre d'interpretació.

8.2. Guió de continguts de l'exposició

A continuació, es presenta una guia del que ha de constituir el guió dels audiovisuals de l'exposició. En el cas de les dues últimes sales no s'ha elaborat un guia per a desenvolupar un guió pròpiament dit. En aquestes últimes, s'ha optat per enumerar uns continguts que seran indispensables dins el seu format museogràfic. Donat que aquestes dues sales disposaran de panells expositius que mostraran el contingut que pertoca a cadascuna, s'especifica en aquest apartat., quins continguts interessa que siguin destacats en cadascuna d'elles.

1.El context històric

- Introducció a la Renaixença com a moviment que estava canviant la Catalunya d'aleshores: es glorifica el passat català i es pren aquest com a model per a construir i donar sentit al present i al futur.
- Industrialització de Catalunya: Aquesta provoca el naixement de la classe burgesa que serà un dels principals mecenes de l'art modernista.
- Explicació del fenomen modernista a fora de Catalunya, que té lloc a diferents indrets d'Europa i és conegut amb diferents noms.
- Modernisme com a un període d'esplendor artística i cultural per a Catalunya. Aquest moviment es reflecteix en tots els àmbits artístics, essent l'arquitectura un dels més representatius.
- Enumeració de les diferents arts i oficis en els que el modernisme té cabuda, i exemples dels seus principals artífexs.
- Característiques més representatives de que del moviment modernista.

2. Qui va ser Puig i Cadafalch

- Naixement de Puig i Cadafalch: On neix, qui són els seus pares i la seva germana.
- Infantesa entre Mataró i Argentona, coneix la seva esposa.
- Estudis a l'Escola Pia de Mataró i primeres relacions amb els intel·lectuals de la Renaixença matoronina.
- Vida universitària: Escola Provincial d'Arquitectura, estudis de Ciències Exactes i classes de Belles Arts a la Llotja de Barcelona.
- Relació amb Elies Rogent, Lluís Domènech i Montaner, August Font i Joan Torras.
- Centre Escolar Catalanista: amistat amb Prat de la Riba i Narcís Verdaguer.
- Creació de l'*Associació Artistich Arqueològica Mataronesa* i col·laboracions al *Semanario de Mataró*.
- Moviment excursionista amb Elies Rogent, després com a docent, i també des dels seus estius a Argentona.
- Graduació i obertura del seu propi despatx (1891)
- Arquitecte Municipal de Mataró (1892)

3. L'Arquitectura

Trets distintius de l'arquitectura modernista en general: formes orgàniques, integració de totes les arts dins l'arquitectura, reinterpretació del passat en clau moderna, importància del continent i del contingut...

- Breu descripció de l'arquitectura de Domènech i Montaner i d'Antoni Gaudí.
- Influències de Puig i Cadafalch dins la seva obra arquitectònica (Elies Rogent, Domènech i Montaner, estils internacionals...)
- La glorificació del passat dins la obra de Puig i Cadafalch: la inclusió de formes clàssiques, islàmiques, romàniques i gòtiques en la seva arquitectura.
- Les arts decoratives dins la seva obra: La seva obra conjuga la seva aportació personal conjuntament amb múltiples artífexs (Eusebi Arnau, Pujol i Bausis, Lluís Bru, Rigalt i Granell o Joaquim Mir).
- L'Esgrafiàt: un gran protagonista dins la seva obra.
- Evolució cap al noucentisme.
- Música i imatges amb obres.

4. El país

- Catalanista apassionat: Volia defensar les llibertats del seu poble: tant a nivell institucional com a cultural i lingüístic.
- Participació a la primera assemblea de la Unió Catalanista a Manresa (1882).
- Forma part de la fundació del Centre Nacional Català (1900).
- Elecció com a regidor de la Lliga Regionalista a l'Ajuntament de Barcelona (1901-1906).
- Creació de la Junta Autònoma de Museus i creació del museu arqueològic del parc de la ciutadella. (1902).
- Col·laboració amb la *Renaixença* i amb la *Veu de Catalunya*.
- Creació de la Solidaritat Catalana (1905).
- Diputat a les Corts Espanyoles. (1907).
- Va presentar un projecte d'estatut d'autonomia davant Madrid (1919).
- Participa a la Fundació de l'Institut d'Estudis Catalans (1907).
- Elegit Diputat Provincial per la Lliga i juntament amb Prat de la Riba defensa el projecte de la Mancomunitat de Catalunya per assentar els fonaments de la cultura catalana (1913).
- Mort Prat de la Riba, el president de la Mancomunitat de Catalunya al 1917. Puig el va precedir el càrrec. I es constitueix com a president de Catalunya fins el 1923.
- Com a president de la Mancomunitat Puig va donar molt de suport a moltes institucions culturals de Catalunya, com la Biblioteca de Catalunya, la Junta de Museus i l'Institut d'Estudis Catalans.

- 1923. cop d'Estat de Primo de Ribera.
- 24 de Desembre de 1923 s'exilia a França degut a la dictadura i als seus propòsits anticanalistes.
- Se li retira la titulació d'arquitecte.
- 1931. II República, Puig intenta tornar als centres de poder com a membre de la Direcció de la Lliga Regionalista però al final no hi participarà.
- D'ara en endavant es dedicarà a fer tractats.

5. La història de l'art i l'arqueologia

- Perspectiva: Política, art i història al servei de la terra catalana i la idea que Puig i Cadafalch tenia de país.
- Les seves grans influències: Violet le Duc i Elies Rogent.
- Defensor d'un art autòcton català a diferència de l'art espanyol.
- Estudi de l'Art Romànic (aquest té un paper decisiu a Catalunya.):
 - Estudis de les Esglésies de Sant Pere, Sant Miquel i Santa Maria de Terrassa (*Notes Arquitectòniques sobre les Esglésies de Sant Pere de Terrassa*. Jocs Florals de 1889).
 - Sant Joan de les Abadesses, Sant Benet de Bages i Sant Jaume de Vilanova.
 - Obra: L'arquitectura Romànica a Catalunya.
- Contacte i fricció amb Domènech i Montaner, el qual influirà en gran part a la seva tasca d'historiador de l'art.
- Excavació de les runes d'Empúries com a president de la Junta de

Museus (1907).

- Puig i Cadafalch restaurador:
 - Restauració i excavacions al Palau de la Generalitat durant la presidència de Prat de la Riba (Publicació: *El Palau de la Diputació General de Catalunya*, 1911).
 - Restauracions destacades: La catedral de la Seu d'Urgell, Sant Joan de les Abadesses, Sant Martí de Roca...
 - Crítiques del model de restauració de Puig i Cadafalch, considerat com conservador.
- L'Exili al 1923:
 - Permetrà que es projecti a nivell internacional com a historiador de l'art, arqueòleg i restaurador especialitzat en el romànic català. (Contactes amb Henri Focillons i Walter Muir Whitehill
 - Premis i mencions especials.
 - Professor i conferenciant a França i a altres indrets internacionals.

6. La casa Coll i Regàs

Antecedents de la casa: contracte d' obres firmat per Antoni Mª Gallissà i actuacions: es parteix de dues cases per a fer-ne una, quines solucions s'adopten.

- La família Coll i Regàs.
- Estructura de la casa:
 - Explicar les diferents estances i com varen ser planejades.
 - La planta noble: el mirall social de la casa.
 - La façana exterior: expressió del nivell benestant de la família cap enfora.
- Les arts aplicades integrades dins la casa com a obra d'art total:
 - Els mosaics hidràulics i al ceràmica vidriada
 - La gran presència de l'escultura d'Eusebi Arnau.
 - El protagonisme dels treballs de forja a nivells intern i extern dins l'immoble.
 - L'art de l'esgrafià i la decoració mural dins l'obra arquitectònica.
 - Els vitralls: l'art de modelar la llum.
- Iconografia de la Casa Coll i Regàs: la flor del cotó, del lli, la Coca de Mataró, les inicials de J. Coll i Regàs, la Senyera Catalana...
- Reminiscències estilístiques del passat dins l'obra (formes mossàrabs, romàniques o gòtiques integrades dins l'arquitectura de la casa Coll i Regàs).
- La casa Coll i Regàs dins l'obra de l'arquitecte.
- La casa dins Mataró: en el passat i en el present.

7. Mataró i Argentona.

Les obres que han d'aparèixer en aquest apartat són:
(poden estar presents també a l'interactiu)

- El Rengle (1891-1893. Mataró)
- La Xarxa de Clavegueram (1894-1895. Mataró).
- Projecte d'ampliació de l'Hospital de Sant Jaume i Santa Magdalena (1892. Mataró).
- Projecte d'ampliació de la caseta de salvament de nàufrags (1893. Mataró).
- Casa Sisternes (1893. Mataró)
- Projecte de rotonda per als jardins de la casa Sisternes (1893. Mataró)
- La Beneficència (1894-1896. Mataró).
- Saló de Sessions de l'Ajuntament de Mataró (1893-1894. Mataró).
- Casa Parera (1894. Mataró).
- Projecte del Parc Central (1891-1897. Mataró)
- Casa Coll i Regàs (1896-1898. Mataró).
- Capella del Sagrament d'Argentona (1896-1897. Argentona).
- Casa Garí (1898. Argentona).
- Restaurant de l'ermita de la Misericòrdia (1898. Canet de Mar). Servirà per posar de manifest la presència de l'arquitectura de Puig en altres entorns del Maresme.
- Casa d'estiueig de Puig i Cadafalch (1897-1905. Argentona).
- Fàbrica Carbonell Susagna (1899. Canet de Mar).

- Fàbrica Cabot i Barba (1897-1907. Mataró).
- Can Calopa (Argentona, finals de segle XIX).
- Restauració de l'església de Sant Julià d'Argentona (1902-1904. Argentona).
- Projecte del Casino d'Argentona (1902-1929).

8.El llegat d'un geni

En aquest espai s'han de mencionar el llegat d'aquest geni. A nivell arquitectònic cal que es mencionin o que apareguin les següents obres: (poden estar presents també a l'interactiu)

- Joieria Macià (1896, Barcelona).
- Casa Martí "Els quatre gats" (1896. Barcelona)).
- Casa del carrer Boqueria (Barcelona. 1898).
- Palau del Baró de Quadras (1900. Massanes.)
- Casa Macaya (1901. Barcelona).
- Casa Muntadas (1901. Barcelona).
- Café Torino (1902. Barcelona).
- Casa Serra (1903. Barcelona).
- Casa Terrades "Casa de les Punxes" (1905. Barcelona).
- Casa del Baró de Quadras (1904-1906. Barcelona).
- Fàbrica Casaramona (1911. Barcelona).
- Casa Joaquim Carreras (1913. Barcelona).
- Casa Puig i Cadafalch (1917. Barcelona).
- Restaurant de la Font del Gat (1918. Barcelona).

- Les Quatre Columnes de Montjuïc (1919. Barcelona).
- Casa Pich i Pons (Barcelona, 1921).
- Casa Lluís Guarro (Barcelona, 1922).
- Construcció del claustre de Montserrat i del refectori (Montserrat, 1925-1928).

En aquesta sala, també se'n destacarà la seva producció literària, com una gran aportació per al desenvolupament de la historiografia de l'art català amb títols com:

- La Catalunya Romànica (1907).
- *L'église Saint Michel-de-Cuxà* al *Bulletin Monumental* (publicat amb Georges Gaillard durant el seu exili, 1933).
- Notes arquitectòniques sobre les esglésies de Sant Pere de Terrassa (Barcelona, 1889).
- *Le premier art roman. L'architecture en Catalogne et dans l'Occident méditerranéen aux Xe et XIe siècles* (primer llibre internacional de l'autor, publicat al 1928).
- *L'art visigothique et ses survivances. Recherches sur les origines et développement de l'art en France et en Espagne du IVe au VIIe siècle.* (publicat després de la seva mort, al 1961).

Cal recordar la seva faceta com a urbanista, amb una voluntat de sanejament de les estructures urbanes fonamental:

- Sanejament i modernització del proveïment d'aigua potable a Mataró.

- Projecte d'ampliació de l'Eixample de Mataró.
- Actuació urbanística a la ciutat de Barcelona, en oposició al pla Cerdà.

Figura que ofereix un gran suport a la cultura catalana:

- Protagnisme a la creació de la Junta de Museus al 1907.
- Influència per a la creació de l'Institut d'Estudis Catalans al 1907.
- Impuls per a la formació del Museu de Belles Arts al Parc de la Ciutadella, germen del que serà el Museu Nacional d'Art de Catalunya.

El record de Puig a la nostra ciutat:

- Avinguda i institut amb el seu nom
- Premis Puig i Cadafalch
- Any Puig i Cadafalch
- Personatge il·lustre de la ciutat, a la galeria de personatges il·lustres de l'Ajuntament de Mataró).

8.3. Museografia

La Casa Coll i Regàs ja és en si mateixa un museu donats tots els elements decoratius i estructurals que la integren. Aquesta presenta com ja s'ha especificat anteriorment, diferents tipus d'esgrafiats a les diverses sales, varis models de ceràmica vidriada, pintura mural, mosaics a terra, etc. Totes aquestes característiques conformen un espai únic i que en si mateix transmet l'esperit del Puig i Cadafalch de l'època.

Per aquest motiu, la museografia es presenta com un repte per a no entorpir la contemplació de l'espai. **D'aquesta manera els elements museogràfics seran el màxim de respectuosos amb l'espai i no hi introduiran canvis, sinó que ben el contrari, procuraran integrar-se dins el conjunt de l'espai.**

La museografia anirà definida per un tret distintiu, que serà la col·locació d'una peanya dempeus a cadascun dels espais expositius explicant quina funció acomplia aquell espai dins la casa i quines són les seves característiques més destacades. Per exemple, a l'actual Sala del Piano, es mencionarà el fet que sigui la única habitació amb totes les parets esgrafiades.

D'altra banda, els diferents àmbits expositius aniran enumerats, de manera que s'indiqui a cada sala quin és l'ordre a seguir per a efectuar l'itinerari de la visita. El número estarà inclòs dins la peanya que defineix les funcions del centre.

8.4.1. Criteris museogràfics dels diferents àmbits

Àmbit 0

Entrada i rebedor

Aquest és el primer que els visitants es trobaran a l'entrada del centre/casa. Conferint-se així com a **espai de rebuda, aquest ha de presentar a priori una imatge del que serà la visita del centre.** En aquest rebedor, es col·locarà un mostrador que substituirà l'actual taula de conserge. En aquest mostrador s'hi trobarà un tríptic del centre, així com informació variada respecte a la temàtica de l'equipament cultural, tal com activitats, visites combinades, horaris, etc.

Convindria que en aquest espai hi hagués sempre un membre de l'equip del centre que s'encarregui de la rebuda dels visitants, així com de procurar la informació necessària respecte al centre.

Àmbit 1

El context històric

Espai

Aquest àmbit es desenvolupa dins de dos espais: l'anomenada Sala del piano i la sala anomenada Distribuïdor (que és la que dona pas a l'atri i a la Sala de la xemeneia). La sala del piano disposarà d'un audiovisual que serà l'encarregat de transmetre els continguts pertinents. La decoració actual consta de quadres, un piano, un vitrall commemoratiu de l'aniversari de Caixa Laietana i cortines color beige. Caldria que tant els quadres com el vitrall fossin enretirats per a no destorbar el discurs museogràfic.

Les cortines seran substituïdes per unes de color fosc de manera que no deixin passar la llum del carrer i permetin una correcta visualització de l'audiovisual. Pel que fa al piano, restarà intacte al mateix lloc, doncs constitueix un testimoni de les pràctiques de la burgesia de l'època i ajuda a contextualitzar la habitació i els usos de l'espai.

La sala "distribuïdor" continuarà servint com un espai de pas, aquell que introdueix a l'espectador dins el món del modernisme i el condueix al proper espai.

Il·luminació

Difondre i enfosquir la llum natural de les finestres amb un **cortinatge especial** per aquest propòsit.

Cal **canviar el sistema d'il·luminació** dels focus ja existents (les làmpades de les dues habitacions) i instal·lar un sistema de llum graduable automàtica, de manera que quan els audiovisuals es posin en marxa, la llum baixi automàticament per tal de permetre la correcta visualització de l'audiovisual.

Elements multimèdia

Instal·lació d'un **reproductor audiovisual** a l'extrem superior de la sala, que permetrà que aquest sigui reproduït a la paret (la que a dia d'avui és oposada al piano).

Es col·locarà una **pantalla** per l'audiovisual a la paret del davant del piano .

L'audiovisual tindrà una **durada** aproximada de entre 5 i 7 minuts.

L'audiovisual es posarà en funcionament mitjançant **un sistema d'encès mitjançant botons**, que l'espectador podrà prémer en funció de l'idioma que necessiti.

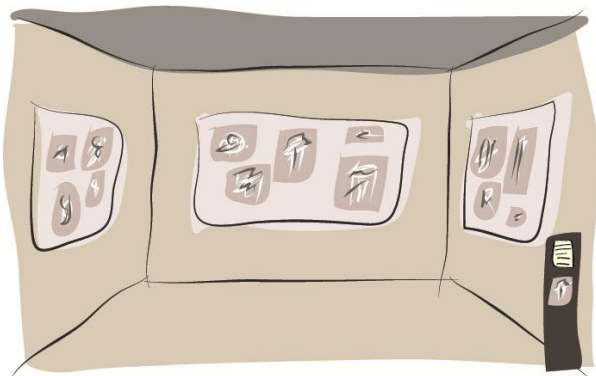
Cartel·les

Peanya dempeus amb informació sobre l'espai de la casa que s'està visitant.

Àmbit 2

Qui va ser Puig i Cadafalch

Espai

Es tracta de l'antic despatx del Senyor Coll i Regàs, conjuntament amb la seva petita habitació contigua, anomenats respectivament Sala de la xemeneia i Despatx privat.

No es realitzarà cap modificació de l'espai físic, es deixarà intacte, tot i que seguint la línia del centre, el mobiliari actual –afegit posteriorment– fos substituït per algun element que ajudi a donar-li sentit a l'espai i el contextualitzi dins l'època a la que pertany. L'espai ocupat ara pel sofà i un quadre haurien de restar buits, de manera que fossin més apropiats per a la circulació de visitants i que permetin veure l'audiovisual que es projectarà justament en aquest emplaçament.

D'altra banda, el cortinatge actual de la Sala de la xemeneia serà substituït per un de fosc que permeti la correcta visualització dels audiovisuals.

Pel que fa a l'habitació del despatx, aquesta disposarà de **panells museogràfics** en els que s'hi podran observar fotografies, documents, títols, o escrits de Puig i Cadafalch durant la seva joventut, la seva inscripció a l'Escola Pia, a la universitat, de les excursions, al seu despatx... Servirà per il·lustrar a grans trets la

figura de Puig i Cadafalch de cara a l'espectador.

Il·luminació

Difondre i enfosquir la llum natural de les finestres amb una **cortinatge** fosc especial per aquest propòsit.

Canviar el sistema d'il·luminació dels focus ja existents (làmpada) i instal·lar un sistema de llum graduable automàtica, de manera que quan els audiovisuals es posin en marxa, la llum baixi automàticament per tal de permetre la correcta visualització dels vídeos.

Per a la Sala del Despatx, la il·luminació serà destriada en funció de la tipologia de panells que s'hi apliquin finalment.

Elements multimèdia

Instal·lació d'un **reproductor audiovisual** a la part superior de la xemeneia que permetrà una reproducció a la paret oposada a aquesta.

Es col·locaran **tres panells blancs apaïrats** per a la visualització de l'audiovisual.

L'audiovisual tindrà una **durada** aproximada entre 5 i 7 minuts.

L'audiovisual es posarà en funcionament mitjançant **un sistema d'encès mitjançant botons** que serà premut per l'espectador en funció de l'idioma que necessiti.

Cartel·les

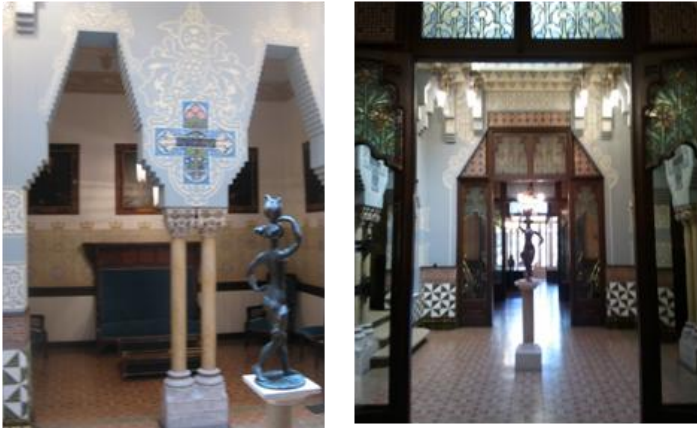
Peanya dempeus amb informació sobre l'espai de la casa que s'està visitant.

A la sala del despatx s'il·lustraran imatges i documents sobre la vida de Puig i Cadafalch amb el suport que es consideri més adequat (cartel·les, panells retro il·luminats, etc.)

Àmbit 3

L'Arquitectura

Espai

Aquest àmbit ocupa l'espai més espectacular de la casa: l'atri cobert amb la claraboia de vitralls conjuntament amb la sala d'espera que es troba enllaçada a l'espai per mitjà de dos arcs esglaonats.

No es realitzaran canvis a l'espai, i les úniques intervencions museogràfiques són aquelles que ajuden a dotar de sentit a l'espai, sense modificar-lo. Donat que aquest àmbit és dedicat a l'arquitectura i a les característiques més destacades de l'autor en aquesta disciplina, s'ha considerat que aquest és l'espai que millor representa aquest tema dins la casa.

L'atri constituirà també un espai de pas, doncs és a on hi ha les escales per accedir al pis superior de la casa.

La decoració de la sala d'espera -quadres i bancs- pot ser també substituïda per alguna de més adient, tal i com s'ha fet a les demés estances. Cal però, tenir en compte que aquestes condicions d'actuació en l'espai d'aquest àmbit són limitades, doncs és de dimensions reduïdes i no pot pertorbar la visualització de l'audiovisual que s'hi reproduirà.

CENTRE PUIG I CADAFAELCH MATARÓ

Il·luminació

La pròpia natural de la claraboia, donat que és un tret molt distintiu de la pròpia arquitectura de la casa. A l'espai de la sala d'espera, **es deixarà la mateixa làmpada que decora l'espai sense fer ús d'aquesta** (es necessita un punt de fosc per a poder projectar correctament l'audiovisual).

Elements multimèdia

Instal·lació d'un **reproductor audiovisual** a la sala d'espera annexa a l'atri. Serà col·locat al lateral paral·lel a la façana del carrer, que permetrà que aquest sigui reproduït al lateral oposat zona amb menys llum i des de on es podrà visualitzar correctament.

La **pantalla** de l'audiovisual tindrà lloc al lateral paral·lel a la terrassa.

L'audiovisual tindrà una **durada** aproximada entre 5 i 7 minuts.

L'audiovisual es posarà en funcionament mitjançant un sistema d'encès amb botons, que l'espectador podrà prémer en funció de l'idioma que necessiti.

Cartel·les

Peanya dempeus amb informació sobre l'espai de la casa que s'està visitant.

Mobiliari

Els mobles ja existents ajuden a definir el caràcter l'espai, aquests també poden ser reemplaçats per d'altres que s'adeqüin més al caràcter de l'època.

Àmbit 4

El País

Espai

Aquest àmbit ocupa l'espai de la sala del rentamans i la petita habitació annexionada a aquest espai. La pica del rentamans és un dels elements més destacats de la casa: té forma de petxina i evoca les sinuoses formes orgàniques del mol·lusc en pedra. Aquesta peça, coronada per les quatre barres és un element simbòlic de la ideologia catalanista del seu creador. Així, aquest espai ha sigut considerat el més adequat per a transmetre la relació estreta que Puig i Cadafalch mantingué amb la seva terra.

Aquesta sala no disposa a l'actualitat de cap mobiliari, tret d'un petit rellotge dempeus (que romandrà intacte en aquest lloc). La petita sala annexa, conté una còpia tallada de La Coca de Mataró (l'exvot mariner del segle XV que es trobà a Mataró). Convindria retirar l'escultura de la Coca, ja que aquesta entorpiria el discurs museogràfic.

Il·luminació

La pròpia natural de l'espai, tot i que convé en aquest cas canviar el sistema d'il·luminació dels focus ja existents (làmpada) i instal·lar un sistema de llum graduable automàtica, de manera que quan els audiovisuals es posin en marxa, la llum baixi per tal de permetre la

correcte visualització dels vídeos.

Elements multimèdia

Instal·lació d'un **reproductor audiovisual** a la petita habitació annexa, a on es reproduceixi la imatge des del darrera a una pantalla dempeus que anirà situada a l'entrada de la porta. L'audiovisual serà vist des de la sala del Rentamans.

La **pantalla** s'aguantarà dempeus gràcies a una estructura de suport.

L'audiovisual tindrà una **durada** entre 5 i 7 minuts.

L'audiovisual es posarà en funcionament mitjançant un sistema **d'encès amb botons**, que l'espectador podrà prémer en funció de l'idioma que necessiti.

Cartel·les

Peanya dempeus amb informació sobre l'espai de la casa que s'està visitant.

Mobiliari

Es poden col·locar algun **element decoratiu d'època** que contextualitzi quin era l'ús real de l'espai.

Àmbit 5

La història de l'art i l'arqueologia

Espai

Aquest serà l'espai encarregat de comunicar la vessant investigadora de Puig i Cadafalch, a nivell de restaurador, historiador de l'art i arqueòleg.

Es considera necessari enretirar tot allò que entorpeixi el discurs museogràfic, com la vitrina que es troba actualment emplaçada en aquest espai. Caldrà intentar reproduir la funció d'aquest espai de reunió familiar que era el menjador amb el mobiliari adequat: taula, cadires, etc.

Il·luminació

S'usarà la pròpia de l'espai, tot i que convé en aquest cas canviar el sistema d'il·luminació dels focus ja existents (làmpada) i **instal·lar un sistema de llum graduable automàtica**, de manera que quan els audiovisuals es posin en marxa, la llum baixi per tal de permetre la seva visualització de manera correcta.

Es col·locarà un **cortinatge** que matisi la llum procedent de la galeria annexa a aquest espai. La cortina no serà del tot opaca, i deixarà veure les formes que hi ha al darrere.

Elements multimèdia

Instal·lació d'un **reproductor audiovisual** al sostre que sigui capaç de plasmar la imatge al damunt de la taula.

La **taula** del menjador actuarà en aquest cas com a suport per a les imatges.

L'audiovisual tindrà una **durada** entre 5 i 7 minuts.

L'audiovisual es posarà en funcionament mitjançant un **sistema d'encès amb botons**, que l'espectador podrà prémer en funció de l'idioma que necessiti.

Cartel·les

Peanya dempeus amb informació sobre l'espai de la casa que s'està visitant.

Mobiliari

La **taula** serà **reemplaçada** per una que s'adeqüi dins una decoració de caràcter més modernista, anirà equipada amb cadires i potser algun altre element que ajudi a definir l'espai. És important la taula sigui de color clar per a la reproducció de l'audiovisual.

Àmbit 6

La casa Coll i Regàs

Espai

La galeria il·lustra a la perfecció un espai molt freqüentat i usat a la casa; un espai d'usos socials, a on el convidats hi passaven l'estona durant les seves visites. D'altra banda, l'altra sala que compon aquest àmbit museològic –avui dia una sala de reunions– serà habilitada com a sala d'estar de la família, convertint-se així en el lloc més adequat per a transmetre la temàtica destriada per aquest àmbit.

Il·luminació

La il·luminació actual de la sala de reunions disposarà d'un sistema de graduació automàtica que permetran que la llum es graduï quan el vídeo es reproduïx.

En el cas de la galeria la llum serà la pròpia natural de la zona, ja que els finestrals de fusta ja existents es poden graduar en funció de la llum natural que interressi. Aquest espai disposa també de làmpades originals de l'època que seran enceses en els moments en que no es disposi de llum natural.

Elements multimèdia

Instal·lació d'un **reproductor audiovisual** a la sala interior d'aquest àmbit expositiu. Aquest serà col·locat a la paret del lateral del menjador de la casa i serà per tant reproduït a la paret paral·lela a l'antiga cavallerissa de la casa.

Es col·locaran **tres pantalles en format apaïsat** per a la correcta reproducció de l'audiovisual.(Les tres pantalles alternaran diferents imatges al mateix temps).

La **durada** de l'audiovisual serà entre 5 i 7 minuts.

L'audiovisual es posarà en funcionament mitjançant un sistema d'encès amb botons, que l'espectador podrà prémer en funció de l'idioma que necessiti.

Cartel·les

Peanya dempeus amb informació sobre l'espai de la casa que s'està visitant.

Mobiliari

Es requereix mobiliari i ambientació per a reproduir de manera senzilla l'ús de zona dedicada social dels membres de la família. **No caldrà una decoració excessiva, tant sols una petita ajuda que ajudi a descobrir quins eren els usos d'aquests espais.**

Malgrat la galeria ja disposa l'actualitat de mobles que reproduïxen les funcions de l'espai, es considerarà posteriorment si es deixaran els mobles actuals o seran canviats.

Àmbit 7

Mataró i Argentona.

Espai

Aquest àmbit té lloc a la sala de reunions del primer pis, a on es disposa d'un espai de 32,43m².

Els criteris museogràfics dels que parteix aquest espai són diferents que els anteriors. En el cas de la planta baixa, les actuacions en quant a museografia han estat molt limitades, doncs l'espai està molt decorat i no s'hi preveu que cap element pertorbi la contemplació del mateix.

Les habitacions de la primera planta en aquest cas, donen més llibertat per a la museografia, de manera que es preveu una alternativa als audiovisuals del pis anterior.

Recórrer al llenguatge de Puig i Cadafalch per explicar al mateix, és la idea que defineix aquest espai. Partint d'aquest punt, s'elaborarà una estructura museogràfica en forma esglaonada, aquella forma tant recurrent dins l'arquitectura de Puig. Aquesta estructura actuarà de contenidor de panells diferents a on s'integraran fotografies, textos i allò que sigui necessari per a plasmar el contingut museològic d'aquest àmbit²⁸.

²⁸ Aquestes actuacions seran posteriorment especificades per un dissenyador i un museògraf especialitzats en la matèria.

Il·luminació

Convé canviar el sistema d'il·luminació dels focus ja existents (làmpada) i instal·lar un sistema de focus, de manera que els elements museogràfics estiguin il·luminats per a la seva correcta visualització.

Es col·locarà un **cortinatge** només com a filtre per a no deixar traspasar la llum natural, deixant veure els elements que hi ha al darrera, que en aquest cas és la famosa tribuna de la façana exterior de l'immoble.

Elements multimèdia

Aquesta sala constarà una **pantalla interactiva** que permeti abastir més informació sobre l'àmbit que s'està visitant (Aquesta pot estar integrada dins la mateixa estructura museogràfica , segons el que decideixi el dissenyador museògraf).

Cartel·les

Peanya dempeus amb informació sobre l'espai de la casa que s'està visitant.

Mobiliari

En aquest cas no hi haurà mobiliari.

Àmbit 8

El llegat del geni

Espai

Aquest àmbit disposa d'un espai de 26,08 m². Es troba situat a la sala d'espera que hi ha al costat de la sala de reunions del primer pis, i si fos necessari també pot ocupar part del replà de les escales per a l'exposició.

S'aprofitarà l'espai del mig de la sala per a col·locar els elements museogràfics, deixant les parets nues i per tant, permetent una correcta visualització de l'espai al visitant del centre.

En aquest cas, es faran servir panells que en si mateixos tinguin la forma esglaonada característica de l'arquitectura de Puig i estaran col·locats de manera aleatòria dins l'espai de la sala.

Il·luminació

Convé canviar el sistema d'il·luminació dels focus ja existents (làmpada) i instal·lar un sistema de focus, de manera que els elements museogràfics estiguin il·luminats per a la seva correcta visualització.

Elements multimèdia

Aquesta sala constarà una **pantalla interactiva** que permeti abastir més informació sobre l'àmbit que s'està visitant (Aquesta pot estar integrada dins la mateixa estructura museogràfica , segons el que decideixi el dissenyador museògraf).

Cartel·les

Peanya dempeus amb informació sobre l'espai de la casa que s'està visitant

Mobiliari

En aquest cas no hi haurà mobiliari.

Àmbit 9

Sala d'exposicions temporals

Aquest espai de 20,44 m² estarà dedicat a les exposicions temporals. Es tracta de la sala d'espera que precedeix la sala de juntes i gaudirà aproximadament d'unes quatre exposicions temporals a l'any. En aquest espai **no hi ha doncs, cap intervenció museogràfica ni museològica programada, ja que el mateix espai serà susceptible als canvis necessaris en funció de les exposicions que s'hi realitzaran.**

8.5. Textos i llengües

Els idiomes que s'usaran en l'exposició són: català, castellà, francès i anglès (en el cas dels audiovisuals es podrà triar mitjançant el botó d'encès quin és l'idioma en el que es desitja sentir-los durant la visualització).

Els textos de les cartel·les seran escrits en els quatre idiomes, establint una diferenciació que separi visualment cadascun d'ells. El criteri per a diferenciar-los serà especificat per un professional del disseny,

És important que els textos de les cartel·les siguin curts i sintètics, resultant atractius i comunicatius pel públic.

9. Difusió i comunicació

9.1. Àrea de Difusió

L'àrea de difusió s'encarrega d'organitzar, gestionar i dissenyar tota la programació cultural i educativa del centre. Aquesta àrea té una importància primordial per al correcte funcionament de l'equipament, doncs és la que posa en relació els continguts del centre amb la societat, el seu públic potencial. **Aquest departament és l'encarregat de detectar les demandes del públic i d'elaborar i supervisar els continguts informatius del centre.** Les necessitats del públic poden ser percebudes des de diferents estratègies tals com enquestes, avaluacions i estudis de públics, que no només depenen del mateix centre, sinó que poden provenir d'estudis municipals o d'investigacions conjuntes amb altres equipaments museístics, entre altres opcions.

Des d'aquesta àrea es definiran:

- Les activitats complementàries del centre
- Línies de publicació pròpies
- El projecte educatiu del museu i les seves activitats escolars
- Redacció i supervisió dels continguts informatius del centre
- Elaboració dels continguts web del centre
- El logotip i la imatge corporativa del centre

Tanmateix, cal pensar en que una de les opcions d'autosuficiència del centre és la possibilitat de crear una línia de publicacions pròpia, en la que s'elaborin continguts relacionats amb la temàtica de l'equipament i amb les possibles noves recerques que puguin sorgir arrel de l'estudi (i del centre de Recerca Puig i Cadafalch). **Aquesta línia de publicacions hauria de comptar amb els diferents tipus de públic i fer-se un lloc en el mercat editorial, de manera que s'elaboressin diferents tipologies de publicacions.** A part de la publicació d'un catàleg del centre, alguns exemples de publicacions atractives pel públic podrien ser: un llibre infantil, un llibre explicant una ruta modernista per la comarca del Maresme o la Mataró del tombant de segle XIX.

El funcionament d'aquestes iniciatives dependrà del funcionament del centre (un cop aquest ja estigui en marxa) i dels recursos que s'obtinguin per a fer possible aquest servei. Cal afegir també que aquesta línia de publicacions no hauria de ser gestionada solament des del Centre Puig i Cadafalch, sinó que pot funcionar conjuntament amb altres centres museístics, rutes modernistes i publicacions municipals de la ciutat.

9.1.1. Activitats complementàries

Les activitats complementàries són totes aquelles que ajudaran a la correcta difusió dels continguts del centre de manera paral·lela al que és la part expositiva d'aquest. Tanmateix, aquestes activitats no són tant sols comunicadores de coneixement sinó que també el pretenen generar, posicionant-se d'aquesta manera com un dels recursos més atractius del centre museístic. A continuació s'esmenten les activitats previstes per al Centre Puig i Cadafalch:

● Visita guiada conjunta amb la Ruta Puig i Cadafalch

El centre quedarà inclòs dins la ruta Puig i Cadafalch (com ja ho és la casa Coll i Regàs), establint-se com l'inici d'aquesta o la visita final, donant així la possibilitat de la visita al centre després de la ruta.

Cost de l'activitat: preu de la ruta Puig i Cadafalch (10€).

● Visita guiada conjunta amb la Ruta modernista de la ciutat

El mateix que en el cas anterior, la ruta modernista pot finalitzar (iniciar-se) amb la visita al centre.

Cost de l'activitat: gratuït

● Cicles de conferències i debats

Aquestes tindran lloc de manera periòdica i comptaran amb la presència de personatges influents en el món del modernisme català de l'actualitat. Els cicles de conferències adoptaran un caràcter temàtic i si en la seva majoria, aquestes estaran enfocades a temes relacionats amb el modernisme, el segle XIX, o amb Puig i Cadafalch; també

s'intentarà anar més enllà i parlar de temàtiques diferents i variades que afectin la nostra contemporaneïtat.

Cost de l'activitat: gratuït

● Centre d'Estudis i Recerca Puig i Cadafalch

Es pretén esdevenir una plataforma d'estudi, d'interpretació i investigació de la figura de Puig i Cadafalch, així com del context històric que engloba el centre. El centre vol esdevenir un pel que fa a la investigació sobre el modernisme de la zona, i a l'obra de Puig i Cadafalch.

● Cicles de pel·lícules

Aquests es realitzaran de manera periòdica i comptaran amb una filmografia especialitzada que il·lustri temàtiques relacionades amb la temàtica tractada al centre. No obstant, cal que el centre es posi com un dinamitzador cultural dins la ciutat, i així poden projectar-se pel·lícules fora de dates de cicles temàtics, esdevenint així una activitat cultural més dins la ciutat de Mataró.

Cost de l'activitat: 2€ per persona.

● Concerts i teatre

Tal i com s'ha indicat en el punt anterior, aquest equipament vol actuar com un potenciador de la vida cultural de la ciutat. És així que disposant d'una planta soterrània amb una bona acústica i amb un espai ample i obert, s'ha considerat aquest com un bon indret a on es poden realitzar concerts varis i activitats com performances i teatre experimental. D'aquesta manera, el centre fa un pas més per apropar-se i obrir-se a diferents tipologies de públic.

Cost de l'activitat: dependrà del concert o grup de teatre (tot i que els preus no poden ser més elevats de 10 €)

● **Visites nocturnes teatralitzades**

De manera periòdica, es desenvoluparà la següent activitat dins la casa: un personatge que es disfressarà de Puig i Cadafalch o (també pot ser de Senyor Coll i Regàs o de servent de la casa) i transportarà al públic pel temps, teatralitzant una visita guiada per la casa Coll i Regàs. Aquestes visites finalitzaran amb un pica pica a la cafeteria del centre (a la terrassa de la cafeteria durant els períodes de calor).

Cost de l'activitat: 7 € per persona.

● **Celebració dels Jocs Florals de Mataró**

En homenatge a la Renaixença, període que va fer florir el modernisme, motiu per a la creació del centre d'interpretació, es convocaran uns jocs florals a la ciutat de Mataró. Es celebraran en el Centre Puig i Cadafalch un cop a l'any i tant les bases com la cerimònia recrearan la realitat dels jocs florals, que tant d'èxit per a la cultura catalana tingueren durant el segle XIX.

Cost de l'activitat: gratuït.

● **Concurs de fotografia d'arquitectura modernista**

Aprofitant l'existència de l'Arxiu Ramon Manent de Puig i Cadafalch, que compta amb més de 263 imatges, es convocarà un concurs anual. L'objecte és reproduir a Puig i Cadafalch, o la mateixa arquitectura modernista, partint d'una de les premisses des de les que ho fa el fotògraf mataroní: fotografiar sent capaç de copsar art i història.

Se li demanrà al senyor Ramon Manent que formi part del jurat del concurs.

Cost de l'activitat: gratuït

● **Reinterpretar a Puig i Cadafalch dins la contemporaneïtat.**

Es tractarà de propostes d'estudiants, artistes, arquitectes, teòrics, etc. Cal que partint de les temàtiques que s'engloben dins el centre, els participants les reinterpretin tenint en compte el marc contemporani en que ens trobem actualment. Aquesta iniciativa, no es basa només en l'arquitectura, sinó en interpretar el mateix Puig i Cadafalch, la seva persona, el període que va viure o qualsevol iniciativa que pugui estar relacionada amb el centre museístic. Aquesta activitat pretén ser un punt fort del centre, el qual aposta sempre per vincular els seus continguts amb el present. Les propostes que sorgeixen a partir d'aquest programa seran exposades a la sala d'exposicions temporals del centre un cop a l'any. Aquesta activitat serà regulada per un apartat de la pàgina web del centre i disposarà d'un blog propi.

● **Art contemporani al centre Puig i Cadafalch**

Hi ha una clara voluntat de que aquest equipament tingui una complementarietat amb els altres centres museístics i culturals de la ciutat i de la comarca. Una de les activitats que es pretén potenciar en aquest cas és la col·laboració amb Can Xalant, centre d'art i de pensament de la ciutat de Mataró. Des d'aquest es pot potenciar la interpretació de Puig i Cadafalch a partir d'iniciatives contemporànies (com s'especifica en el punt anterior), a més d'altres activitats que puguin sorgir ; doncs el Centre Puig i Cadafalch, com a centre cultural vol tenir una presència en el panorama artístic contemporani de la

ciutat, esdevenint una plataforma difusora d'aquest dins la ciutat. És així, com la sala d'exposicions de Can Xalant podria actuar com a difusora d'alguna de les iniciatives de Can Xalant

● Activitats complementàries amb altres museus locals i de la comarca

De la mateixa manera que amb l'art contemporani, el centre té una clara voluntat de crear sinèrgies amb altres museus o altres centres culturals de la comarca, de manera que es produeixi una complementarietat i un intercanvi de coneixements. Aquestes sinèrgies poden funcionar mitjançant cicles expositius, compartint activitats (com els jocs Florals per exemple) i desenvolupant iniciatives conjuntes que impulsin i potenciïn l'activitat museística a la ciutat.

9.2. Continguts web

Des de l'àmbit de la difusió es crearà una pàgina web pròpia per al centre. Els continguts d'aquesta es definiran des de l'àrea de difusió, així com els diferents apartats dels que aquesta gaudirà. **Cal tenir en compte, que aquesta pàgina és el mirall del centre** en la majoria de les ocasions, doncs un alt percentatge de futurs visitants consultaran en un primer lloc la pàgina web i els seus continguts. Així, aquesta gaudirà de diferents apartats que facin d'ella una eina d'aprenentatge, de lleure i –sobretot– d'informació. Els diferents apartats de la pàgina web es defineixen a continuació:

Coneixe'ns	Presentació del centre, accés, horaris i serveis. Casa Coll i Regàs
Contingut	Presentació Introducció als diferents àmbits expositius i catàleg virtual
Visita'ns	Tipologia de visites: grups, visites escolars, visites combinades i altres opcions de visita Exposicions actuals Exposicions anteriors
Exposicions	Exposicions futures Proposa'ns (apartat que permeti proposar temàtiques per exposicions) Informació de totes les activitats que s'ofereixen al centre. (Aquestes també sortiran a la portada de la web)
Activitats	Recursos educatius: guions previs a la visita, exercicis per treballar a classe, explicació de les diferents tipologies de visites escolars
Educació	Biblioteca digital
Recerca	Bibliografia Informació sobre el Grup de Recerca
Puig i Cadafalch	Informació cronològica sobre Puig i Cadafalch
Juga	Jocs relacionats amb la obra de Puig i Cadafalch i la Mataró de tombants de segle XIX

Es preveu també dins l'apartat de continguts que es gestioni l'existència d'un **blog del centre, i una forta presència d'aquest en els espais punt zero: Facebook, Tweeter i Pinterest.**

9.3. Didàctica

L'objectiu de la institució que s'està tractant és el donar a conèixer la figura de Puig i Cadafalch en un sentit ample, dins el marc de la història de Mataró i de la comarca.

9.3.1. Proposta didàctica

La proposta didàctica del Centre Puig i Cadafalch s'efectua en tres estadis:

- **Abans de la visita:** S'efectua una introducció prèvia dels continguts.
- **Durant la visita:** S'efectua una visita acompanyada pel centre.
- **Després de la visita:** Es realitzen tallers, exercicis, jocs educatius...

La visita escolar pot ser de tres tipologies diferents: segons l'edat i els interessos del públic les visites poden estar tematitzades en diferents àmbits que concerneixin la temàtica del centre amb temàtiques com :

- La casa modernista
- La Mataró industrial i els seus promotors
- Puig i Cadafalch
- Visita general

Les visites guiades o acompanyades per la casa seran teatralitzades i seran realitzades per un monitor que anirà disfressat de Puig i Cadafalch, personal del servei de la casa o de Joaquim Coll i Regàs.

Dependrà del que sigui més escaient segons la tipologia de la visita. El guia explicarà i teatralitzarà la visita a través dels diferents espais de la casa mentre fan un recorregut pels audiovisuals i per les sales del pis de dalt.

Després de la visita, s'ofereixen diferents activitats per a realitzar amb el guia monitor:

- Exercicis per a realitzar a l'aula taller del museu (planta soterrània o a classe.
- Jocs educatius relacionats amb els coneixements apresos.
- Tallers variis.
- Aules didàctiques (classes participatives post-visita).

A més a més, el centre museístic **oferirà una carter d'activitats que es poden realitzar a fora del centre.** Aquestes activitats es poden realitzar tant de manera independent a la visita del centre, com també poden ser activitats posteriors a la visita d'aquest. Seran monitorades per personal especialitzat, igual que la resta de les activitats didàctiques. Alguns exemples d'aquest tipus de visita poden ser:

- Ruta modernista per Mataró
- Gimcana per trobar els edificis de Puig i Cadafalch dins la ciutat.
- Gimcana per a reconèixer característiques modernistes en els edificis de la ciutat.
- Ruta Smartphone per la ciutat.

9.3.2. Dia dels tallers

S'instaurarà una activitat familiar, que serà anomenada "el dia de tallers". Aquesta serà realitzada de manera setmanal i radicarà en el fet que les famílies puguin realitzar activitats després de la visita al centre. Per a preveure un correcte funcionament d'aquesta activitat que -al contrari de les activitats escolars- serà realitzada de manera lliure per les persones/famílies que decideixin visitar el centre, caldrà que les persones interessades s'inscriguin prèviament via correu web.

9.3.3. Previsió de les visites escolars i el monitoratge

Les visites escolars seran programades conjuntament amb el calendari escolar abans del principi de curs. D'aquesta manera, el centre comptarà amb una previsió del que es necessitarà en funció de cada visita. Existirà també la opció de concertar la visita escolar durant l'any escolar, sempre que aquestes siguin acordades via mail, amb totes les especificacions necessàries per aquestes.

Es preveu que les visites escolars siguin una de les forteses del centre, i que, per tant, es produeixi una demanda important d'aquest servei. D'altra banda, **el servei de monitoratge podrà ser contractat via una empresa externalitzada que ofereixi aquest servei o bé contractant a personal autònom per aquests serveis**. Es preveu la realització d'un calendari a principis de l'any escolar a on s'estipulin i es programin els monitors que cobriran els serveis. Aquest calendari

serà de caràcter modificable en funció de les noves demandes que rebi el servei.

9.4. Comunicació

La comunicació del centre d'interpretació serà transmesa des de diferents vies per intentar arribar al màxim nombre i tipologia de públic possible. D'una banda, cal incidir en la insistència de l'àmbit digital, aquest serà un dels punts forts de la comunicació amb material periòdicament actualitzat a:

- **Pàgina web.**
- **Blog del centre.**
- **Blogs d'activitats que ofereix el museu (com el "Reinterpretar a Puig i Cadafalch en la contemporaneïtat" o els Jocs Florals).**
- **Facebook, Tweeter i Pinterest.**

D'altra banda, el centre ha de tenir presència dins l'espai físic urbà i és per tant molt important que s'elabori **el disseny d'un cartell** que promoció i que transmeti el que és el centre. Aquest cartell haurà de ser situat en diversos indrets de la ciutat de Mataró i dels pobles de la comarca. Tanmateix, aquest haurà de ser col·locat a la façana de la casa Coll i Regàs, tot i que no ha d'obstaculitzar la correcta visualització d'aquesta. **Per a aquest propòsit, es considera necessari que el cartell sigui col·locat de manera exempta: a mode de bandera, suportat per**

dos bares de ferro a dalt i a baix, de manera que els vianants el puguin llegir des del lateral de la casa, és a dir en perpendicular a aquesta.

Al mateix temps, s'elaborarà també un **fulletó informatiu sobre el centre**. Aquest fulletó és una de les vies més efectives de propagació de l'existència del centre, amb la qual cosa aquest haurà de ser exposat en la Oficina de turisme de Mataró, així com a les diferents oficines de turisme de la comarca i a la de la ciutat de Barcelona. També haurà de constar en els diferents museus, centres cívics, equipaments culturals i biblioteques de la comarca del Maresme. La presència d'aquest és també important dins els comerços i els diferents locals de serveis de la ciutat.

El Centre Puig i Cadafalch treballarà conjuntament amb altres centres museístics com la casa Domènech i Montaner de Canet de Mar i a rutes com la Ruta Puig i Cadafalch o la Ruta del modernisme de Barcelona. Cal preveure que **dins el treball conjunt que es realitzarà des dels diferents centres, rutes i activitats amb les que el centre treballi conjuntament, hi haurà una forta labor de difusió propagandística d'aquests**. I que, per tant, el Centre Puig i Cadafalch serà anunciat des de les diverses iniciatives culturals de les que aquest formarà part.

Tanmateix, des de l'Ajuntament de Mataró, i més concretament des de l'Oficina de Turisme (IMPEM) i des de l'Institut d'Acció Cultural (IMAC) es difondrà l'existència d'aquest centre dins la oferta cultural ja existent a la ciutat. És per tant, presumible **que es pugui comptar amb el mailing de l'IMPEM i de l'IMAC per enviar informació via mail** a les

persones que estan registrades per a rebre informació sobre l'actualitat cultural de la ciutat. Alhora, les activitats que es desenvolupin i es promoguin dins el centre cultural de la ciutat seran incloses dins **l'Agenda Cultural de la ciutat**.

Pel que fa a la premsa escrita, caldrà que l'equipament sigui publicitat a les **principals publicacions de la ciutat i de la comarca** com el Capgross o el Tot Mataró. Es també convenient que aparegui **en diaris o publicacions d'àmbit més general** com el Punt Avui, la Guia del Ocio o les publicacions mensuals de Turisme de Barcelona.

És també recomanable que es publiquin articles en **revistes i pàgines web d'àmbit més especialitzat del sector català i nacional** com Hermus, Musea magazine o todopatrimonio.com a on es transmeti el paper del centre des d'una visió més professional.

10. Organització

10.1. Titularitat Jurídica

La titularitat del Centre Puig i Cadafalch serà privada: aquest dependrà de la Fundació Caixa Laietana la qual té per objecte gestionar la Obra Social d'aquesta entitat. Així, l'equipament serà englobat dins la fundació, que és un negoci jurídic que té per objecte el desenvolupament d'activitats d'interès general i sense ànim de lucre. D'aquesta manera, la Obra Social s'encarrega de diferents activitats d'interès general que en aquest cas són culturals, socials, cíviques, educatives, de recerca...

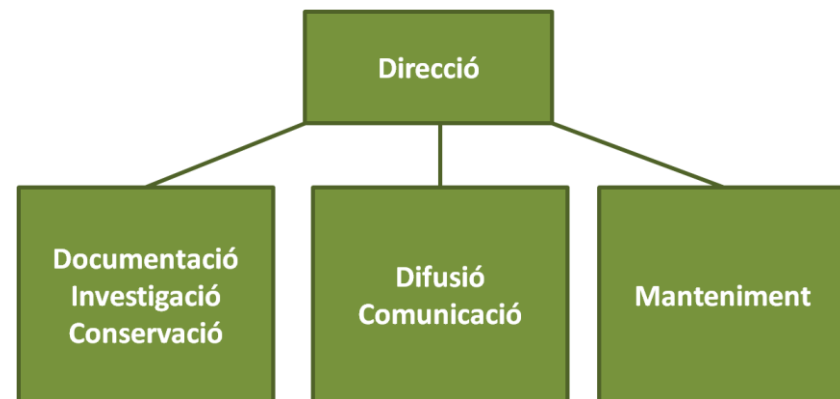
En el cas de la Casa Coll i Regàs, futur Centre Puig i Cadafalch, l'ús d'un Bé Cultural d'Interès Nacional destinat a una finalitat artística i cultural manté una coherència amb el fet de que una fundació tingui per objecte un interès general, que en aquest cas serà cultural i també social, i d'altra banda, amb el dret d'accés als Béns Culturals de la Llei del Patrimoni Cultural Català.²⁹

La Fundació Caixa Laietana serà per tant l'encarregada de la gestió del centre. Els beneficis propis que s'obtinguin a través de la tasca desenvolupada a l'equipament cultural seran destinats a la partida

²⁹ L'article 30 de la Llei del Patrimoni Cultural Català assegura l'accés als éns Culturals d'Interès Nacional

d'Obra Social de la Caixa Laietana i gestionats en funció de l'estatut de l'esmentada Fundació, de la mateixa manera que succeirà amb les despeses generades per l'equipament, tals com el personal, conservació, neteja, etc.

10.2. Organigrama de la empresa

10.2.1. Descripció de les àrees de treball del centre

Direcció

El director del centre ha de ser una persona capaç de dirigir un equip i assegurar-ne el funcionament més òptim d'aquest. D'altra banda, el director ha de saber també sustentar-se en aquest equip quan sigui necessari. Les seves funcions són les següents:

- Elaboració de l'estratègia del centre (ús de recursos de màrqueting, estudis de públic, posicionament, objectius, resultats, etc.)
- Elaborar informes anuals sobre el funcionament del centre.
- Supervisar les tasques i el funcionament de les diferents àrees que componen el centre.
- Promoure l'ús òptim dels recursos financers dels que disposa el centre.
- Promoure la fonts de finançament públic i privat (subvencions, ajuntament, patrocinis, mecenatges...). Així com la promoció de les fonts de finançament pròpies (botiga, publicacions, activitats...).
- Fomentar la capacitat i actualització del personal que hi treballa.

Perfil professional: Un professional que hagi rebut formació en àrees sobre la Gestió del Patrimoni Cultural i Museologia. Aquest

professional hauria de ser graduat/licenciat en d'història de l'art . La possible formació sobre gestió financera i estadística poden resultar positives per a l'ocupació d'aquest càrrec.

Documentació

El centre d'interpretació s'encarregarà de la mateixa manera que un museu, de reunir, gestionar i difondre informació de caràcter cultural. Dins aquest context, les tasques de l'àrea de documentació són les següents:

- Gestionar el sistema documental del centre i realitzar un arxiu amb la documentació del centre (ja sigui tècnica, gràfica o audiovisual).
- Gestionar les possibles peces que entrin o surtin del centre.
- Realitzar un inventari dels béns que integren el centre (els existents i els que s'adquireixin posteriorment).
- Gestió de la literatura especialitzada del centre (biblioteca).
- Assessorar i oferir consulta especialitzada a les persones que ho desitgin.

Perfil Professional: Persones formades en el camp de l'arxivística, gestió documental i gestió de patrimoni cultural. La possible formació en àmbits especialitzats en la història de l'art i més concretament,

l'especialització en el modernisme, poden resultar una bona combinació per el aquest perfil professional.

Investigació

És una de les tasques més primitives d'un centre patrimonial. **Es tracta del correcte coneixement de la temàtica tractada en el centre i de les seves col·leccions. Aquesta àrea treballarà de manera molt conjunta amb el departament de documentació.** Les seves funcions seran les següents:

- Elaborar instruments de descripció i catalogació dels béns i recursos informatius que integren el centre.
- Investigar i realitzar treball de camp sobre allò existent en les seves competències (modernisme, Puig i Cadafalch, Mataró al segle XIX, etc.) Cal determinar dins aquest context si es poden adquirir més fons o materials que complementin el centre.
- Publicar les investigacions que es facin des del centre.
- Col·laborar en investigacions fora del museu amb temàtiques de la seva competència.

Perfil Professional: Es requerirà personal especialitzat amb les àrees de Gestió del Patrimoni Cultural i amb la realització d'investigacions. Aquest departament ha d'estar format per professionals especialitzats

en el terreny del modernisme català qualificats amb el grau/carrera d'història de l'art i si pot ser amb un màster o uns estudis de post grau que certifiqui el seu grau d'especialització.

Conservació

Aquesta àrea és molt rellevant en el cas d'un museu a on a diferència amb el centre d'interpretació, hi ha una important tasca d'exhibir béns culturals i de la preservació d'aquests. En el cas del centre d'interpretació, no hi ha tants béns, doncs aquests no són l'excusa de l'existència del centre, tot i que si n'hi haurà alguns. **En primer lloc, el bé més preuat en aquest cas és el del mateix immoble la casa Coll i Regàs , la qual ha de ser conservada per tal de poder garantir la transmissió d'aquest bé a generacions futures.** És així com l'àrea de conservació del centre s'encarregarà de:

- Treballar des de la conservació preventiva i la restauració, procurant sempre les condicions necessàries per a la conservació preventiva dels béns que integren la col·lecció (en aquest cas l'immoble continent del centre, i algunes parts del seu contingut).
- Repassar com a mínim dos cops a l'any quins són els mètodes establerts per a la conservació dels béns i si és necessari netejar, preservar o restaurar.
- Organitzar l'emmagatzematge dels fons del centre.

Perfil professional: Persones especialitzades en el camp de la Conservació dels béns culturals.

Difusió

Aquest és el departament que connecta el museu amb la societat i que per tant, l'apropa a aquesta. El seu treball és com ja s'ha esmentat anteriorment una de les tasques més significatives d'aquest equipament cultural. Les seves tasques són les següents:

- Detectar quines són les necessitats i els interessos del públic.
- Encarregar-se de l'exposició permanent i de les temporals.
- Elaborar els textos informatius relacionats amb el centre (comunicatius, publicitaris, digitals...)
- Detectar quin és el nivell de satisfacció del públic després d'haver visitat el centre.
- Organització de les activitats del centre.
- Gestionar la línia de publicacions pròpies.
- Encarregar-se de les tasques de comunicació del centre (pàgina web, i altres espais virtuals, així com la publicitat i altres medis que impliquin comunicació.

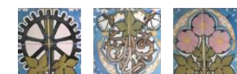
- Posar-se en contacte amb altres equipaments per treballar conjuntament.
- Continuar treballant i investigant per a determinar les tècniques museogràfiques adients per a la comunicació dels continguts del centre: veure quin és el funcionament de les tècniques museogràfiques actuals i preveure si necessiten algun canvi.

Perfil professional: Especialistes graduats en terreny de les humanitats, amb estudis específics en Gestió de Patrimoni Cultural, Museologia, Museografia, Didàctica, Estadística i Pedagogia. Aquesta àrea desenvoluparà moltes de les funcions que constituïran un motor per al centre, és a dir el posaran en marxa per a continuar caminant cap al futur. Cal que els professionals que formin aquest departament siguin un grup heterogeni amb diferents coneixements (tocant les especialitzacions esmentades més a dalt) que pugui complementar-se per tal de donar els millors resultats.

Manteniment

Aquest és el departament que s'encarrega de:

- Tasques administratives de l'equipament.
- Seguretat del centre:

Aquesta serà realitzada amb càmeres i altres elements previstos a l'apartat de conservació. Les càmeres es col·locaran als diferents espais del museu i seran visualitzades des de monitors col·locats al mostrador d'entrada.

● Personal:

De la botiga, de la cafeteria, monitors educadors i personal de neteja.

Perfil Professional: Els diferents perfils requerits en el cas de l'àrea de manteniment seran els més adients segons el que es necessiti. En el cas de la botiga i de la cafeteria es necessitarà personal amb experiència de cara al públic i en el sector serveis. Els monitors seran gestionats per una empresa externa que s'encarregarà de buscar personal que compleixi el perfil d'educadors que es precisa, o poden ser també autònoms contractats pel museu. Aquest hauran de tenir una educació relacionada amb l'àmbit de les humanitats i/o de la pedagogia. El personal de neteja serà gestionat per una empresa de serveis de neteja.

10.3. Cronograma d'actuacions

Les propostes d'actuacions que es mostren en el cronograma que es mostren a continuació estan dividides en 3 tipus: Actuacions de curt, de llarg i de mig termini.

El model adoptat és l'adient per aconseguir una màxima optimització del temps i per adaptar-lo a un model econòmic sostenible, a on les actuacions es realitzaran gradualment en funció dels recursos econòmics dels que es disposi.

Tanmateix, aquesta manera de posar en marxa aquest projecte mostra que no es tracta només de l'activació de la Casa Coll i Regàs, sinó també de l'activació de la temàtica que proposa el present projecte : Josep Puig i Cadafalch i l'entorn històric de finals del segle XIX a Mataró i Argentona.

D'aquesta manera que es proposen tres etapes independents per a la posta en marxa del centre.

La primera etapa posa en marxa la idea i l'activitat. Aquesta etapa implica sobretot, l'activació de la pàgina web. Aquesta activació és bàsica per a l'existència d'aquesta iniciativa, doncs des d'aquesta es poden començar a desenvolupar continguts amb els que es pot començar a treballar.

Mitjançant una pàgina web es podran començar a crear continguts i també a realitzar activitats, com les rutes, el circuit IQ per la ciutat, o d'altres que sorgeixin. En aquest cas, saber trobar un espai, que ja pot ser un equipament facilitat per al mateixa Fundació Caixa Laietana per a la gestió de les activitats i la trobada amb els participants de les activitats. La mateixa casa Coll i Regàs, en l'estat actual (sense intervencions) pot servir també com aquest espai de gestió i de trobada, per a posar en marxa la idea.

D'altra banda, el calendari a mig termini és el més complert, ja que és el que s'encarrega del projecte executiu, i el que també, suposa una major inversió en termes econòmics que el cronograma 1. **Un cop aquestes actuacions a mig termini siguin posades en marxa, les activitats de curt termini també passaran a integrar-se amb el centre; dins un entorn que recolzi el seu sentit d'existir.**

Per últim, les actuacions proposades a llarg termini són aquelles que suposen una major inversió econòmica. Aquestes són les que preveuen la rehabilitació dels espais i les accions de restauració recomanades. **És important destacar, que el centre pot ser obert**

sense la realització d'aquestes actuacions, doncs l'estat actual és bo i s'adapta sense problema a la idea que recolza aquest projecte. Tot i així, aquestes accions són considerades en l'actual projecte per a que puguin ser desenvolupades en un futur com a millora del centre.

1. Actuacions a curt termini

Mesos	1	2	3	4	5
Espai online					
Realització de la pàgina web					
Disseny del logotip i de imatge corporativa					
Espai offline					
Conformació de l'equip de treball					
Disseny d'activitats i proposta didàctica					
Posta en marxa d'activitats					

Actuacions a mig termini

Mesos	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Elaboració de guions i de textos									
Disseny inicial dels recursos museogràfics									
Selecció de la línia museogràfica bàsica									
Recerca i selecció d'imatges i documents									
Recerca , tria i adquisició de dispositius museogràfics									
Elaboració, muntatge i edició d' audiovisuals									
Redacció definitiva dels textos de l'exposició i muntatge dins els elements museogràfics									
Producció dels elements museogràfics									
Elaboració de pla de conservació									
Elaboració de pla de seguretat i d'evacuacions									
Instal·lació i muntatge									
Comunicació									

Actuacions a llarg termini

Mesos	1	1	3	4
Obres i habilitació de l'espai				
Restauració				

11. Recursos econòmics

11.1. Pressupost

Al tractar-se d'un projecte bàsic determinar un pressupost no és una tasca fàcil, doncs no es pot saber amb exactitud quines són les partides que s'han d'afegir, el número de material que es necessita o si a última hora hi haurà quelcom que sigui necessari, o al contrari, del que es pugui prescindir.

Per aquest motiu, el pressupost que es mostra a continuació és orientatiu, intentant ajustar els preus que es destinaran per a cadascuna de les partides.

Partides	Sub-partides	Descripció	Preu
Projecte executiu			
		Selecció i recerca de documents i imatges	
		Elaboració de textos	
		Elaboració de pla de conservació i restauració	
		Elaboració de pla de seguretat i evacuació	
		Disseny de pla de difusió i proposta didàctica	
		Correcció i traducció de textos	
		Elaboració de planimetria	
		Línia de disseny i imatge corporativa	
		Guió audiovisuals	

Total projecte Executiu			35.000
Coordinació			3.000
Infraestructura			10.700
Museografia			28.100
	Elements museogràfics		13.600
	Audiovisuals/interactius		14.500
Disseny			9.900
	Disseny de logotip i imatge corporativa		3.900
	Disseny cartel·les i panells expositius		3.500
	Disseny de plafons museogràfics		1.600
	Disseny material promocional		900
Programació i disseny informàtic			10.800
	Pàgina web		5.800
	Programes interactius		5.000
Transport i muntatge			5.000
Gestió/Funcionament (mensual)			22.200
	Personal		18.000
	Activitats		1.000
	Subministres de serveis		700
	Contractació de serveis externs		2.500
Total pressupost (Sense projecte executiu)			67.500

11.2. Proposta d'actuacions per a la millora

El pressupost presentat ofereix un punt de vista general de l'import que costaria la posta en marxa d'un centre com el que es proposa en aquest projecte. Donada la dificultat de la situació econòmica en la que ens trobem a l'actualitat i la dificultat per aconseguir mitjans econòmics per a dur a terme iniciatives culturals han fet que es proposin algunes alternatives que abaratirien el cost d'algunes de les partides i per tant farien més fàcil la implementació del centre.

1. Concurs del disseny i la programació dels dos interactius

Mataró es confereix com una ciutat d'estudiants gràcies al TecnoCampus. **El present projecta considera la possibilitat de posar en marxa un concurs a on els estudiants de programació del centre dissenyin i programin els programes interactius de les sales 7 i 8 del centre.** El concurs es presentaria directament en el marc del centre universitari, a on s'explicarien molt bé els continguts que han de constar a l'interactiu i quina forma han de prendre aquests, d'acord amb el que s'estableixi en el projecte executiu.

Si la despesa de programació i disseny de dos jocs interactius ha sigut pressupostada en 2.500€ cadascun, s'oferiria en aquest cas un premi de 2.500€ per al guanyador dels dos programes, de manera que el cost s'abaratiria en un 50%.

Aquesta manera de funcionar té a veure amb el tarannà del centre, que es presenta amb un caràcter inclusiu, donant la opció als

habitants i estudiants de la ciutat de participar directament en el procés de gestació del mateix.

2. Programa de voluntariat

La inserció laboral en el camp de la cultura, i especialment en la del patrimoni és e difícil accés a l'actualitat. Partint d'aquest punt, el centre Puig i Cadafalch podria oferir als estudiants del sector de la cultura i de les humanitats la seva col·laboració per a treballar al centre com a voluntaris. Així algunes de les tasques del centre ser ien realitzades pels voluntaris, de manera que se n'abaratiria el cost de la despesa de personal per part del centre i al mateix temps s'estaria oferint la possibilitat d'aprendre a aquelles persones que requereixen experiència en el sector laboral.

Al voluntari no se li retribuïrien les seves tasques de suport al centre, però tindria la opció de conèixer de prop el funcionament d'un equipament patrimonial, i a més, tindria llibertat per a triar la quantitat d'hores que hi vol dedicar a la setmana. D'aquesta manera, s'establiria un calendari horari per a gestionar les col·laboracions dels voluntaris dins el centre.

Les tasques que podrien ser desenvolupades per voluntaris són les següents:

- Tasques de monitoratge: vigilant de sala o ajudant en les activitats escolars i en els tallers.
- Recepció del centre.

- Ajudant en l'àrea de documentació del centre.
- Ajudant en l'àrea de difusió del centre.

3. Estudiants en pràctiques i beques de col·laboració

De la mateixa manera que el programa de voluntariat, el centre acollirà estudiants en pràctiques i/o becats d'universitats i centres que tractin el tema de la gestió del patrimoni o altres estudis relacionats amb l'àmbit cultural o museístic, com història de l'art, documentació, història, etc.

En aquest cas, **s'oferirà un lloc de feina a l'estudiant en pràctica de manera que aquest tingui un contacte directe i real amb la realitat laboral del camp que estudia, gaudint així d'una oportunitat d'aprenentatge en l'àmbit que l'interessi.** Per part del centre, el fet de tenir estudiants en pràctiques o becats implicarà gaudir de personal format i jove, amb ganes d'inserir-se en l'àmbit laboral, amb noves idees i que a més, li permetran un abaratiment dels costos de personal.

11.3. Serveis externs

Alguns dels serveis del centre seran contractats directament a empreses externes que s'encarreguin de la seva gestió. D'aquesta

manera no caldrà que el centre hagi d'invertir en costos de contractació de personal a nivell directe, sinó que pactarà amb empreses que s'encarregaran de proporcionar personal per a les tasques es requereixi. Els serveis que s'externalitzaran són els següents:

- Servei de monitors per a els tallers, personal de sala i recepció del centre.
- Servei de neteja.

El centre pactarà amb les empreses de serveis quins són els horaris en els que requereixen personal. Aquest horaris poden variar a nivell setmanal, com seria el cas de monitors. En moltes ocasions els tallers i les tasques educatives que els monitors hauran de dur a terme variaran en funció del calendari escolar previst al centre, i de les modificacions que aquest pateixi.

11.3. Ingressos

Aquest centre neix amb una voluntat d'autosuficiència. És per aquest motiu que es generen varies activitats que permeten una recaptació econòmica. La majoria d'aquestes activitats són de baix preu, no cal oblidar que es tracta de la Obra Social de la Caixa Laietana- permetrà que el centre compti amb uns ingressos propis. Els ingressos seran generats per les següents activitats:

- Cicles de pel·lícules
- Teatre
- Concerts
- Visites nocturnes
- Visites guiades
- Cafeteria
- Botiga
- Línia de publicacions pròpia

La principal font d'ingressos amb la que compta el projecte és la cafeteria, doncs aquesta estarà situada en un lloc estratègic de la casa (comptarà amb la terrassa de l'immoble). El fet que l'entrada al centre sigui gratuïta, fa que el servei de cafeteria vulgui posicionar-se com un establiment hostaler més dins la ciutat. El centre està situat en una de les vies principals de la ciutat, al cor d'aquesta. Aquest fet permetrà que aquest establiment sigui identificat com un lloc més dins la oferta de la zona, molt freqüentada durant els caps de setmana. D'altra banda, **la botiga del centre, que estarà situada dins la mateixa cafeteria, és també considerada com una font**

d'ingressos. Aquesta es dedicarà a vendre productes que estiguin relacionats tant amb Puig i Cadafalch com amb la línia de *merchandising* del modernisme.

La botiga dedicarà també a difondre literatura especialitzada en l'àmbit del centre. S'hi podran trobar títols sobre arquitectura modernista, Puig i Cadafalch o sobre Mataró; conferint-se com punt de venda principal per a la línia de publicacions que sorgirà del centre mateix (el catàleg del centre, i altres publicacions que vagin sorgint a mesura que l'equipament es consolida).

12. Bibliografia

Fonts Bibliogràfiques

AJUNTAMENT DE MATARÓ I ARGENTONA. *Guia Puig i Cadafalch Mataró-Argentona*. Barcelona: Tesys SA, 2001.

BALCELLS, Albert. *Puig i Cadafalch i la Catalunya contemporània*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2003.

CABANA, Francesc. *Fàbriques i empresaris. Els protagonistes de la Revolució Industrial a Catalunya*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1994.

JARDÍ, Enric. *Puig i Cadafalch. Arquitecte, polític i historiador de l'art*. Mataró : Caixa d'Estalvis Laietana, 1975.

Josep Puig i Cadafalch: El llegat d'un renaixentista contemporani a Mataró i Argentona. Barcelona: Treballs gràfics SA, 2002.

LLOVET, Joaquim. *Mataró, dels orígens de la vila a la ciutat contemporània*. Mataró: Caixa d'Estalvis Laietana, 2000,

MORALES MIRANDA, Jorge. *Guía Práctica para la Interpretación del Patrimonio*. Sevilla: Junta de Andalucía, Consejería de Cultura. 1998.

PUIG I CADAFALECH, Josep. *Memòries*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003.

RIBAS, Marià. *Història de Mataró. Història d'un final tràgic*. Mataró: Institut Municipal d'Acció Cultural, DL 2010

SALA, Teresa-M. *El modernisme*. Barcelona: Angle Editorial, 2008.

Fonts Electròniques

Addipa. Agrupació d'arquitectes per a la defensa i la intervenció del patrimoni arquitectònic. [en línia]. Barcelona: Addipa, 2012.

<<http://www.coac.net/aadipa/bloc/?p=3625>>

[Consulta: juny de 2012]

Ajuntament de Mataró. *Web de l'Ajuntament de Mataró* [en línia].

Mataró: Ajuntament de Mataró, 2012.<<http://www.mataro.cat>>

[Consulta: juny de 2012]

Ajuntament de Canet de Mar. *Casa museu Domènech i Montaner* [en línia]. Canet de Mar: Ajuntament de Canet de Mar, 2012.

<<http://canetdemar.cat/document.php?id=2805>>

[Consulta: juny de 2012]

Ajuntament de Reus. *Gaudí Centre*. [en línia]. Reus: Ajuntament de Reus, 2012.

<<http://www.gaudicentre.cat/>>

[Consulta: juny de 2012]

Catalunya. LLEI 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, DOGC, 11 d'Octubre de 1993, núm. 1807.

<<http://www.boe.es/boe/dias/2000/06/12/pdfs/A20834-20836.pdf>>
[Consulta: juny de 2012].

Costa de Barcelona Maresme. *Web de Costa de Barcelona Maresme* [en línia]. Mataró, Consorci de promoció turística de la costa del Maresme, 2012.< <http://www.costadebarcelonamaresme.cat/>>
[Consulta: juny de 2012]

Boletín oficial del estado (BOE). Gobierno de España.[en línia]. Madrid, 12 de juny del 2000, nº140.
<<http://www.boe.es/boe/dias/2000/06/12/pdfs/A20834-20836.pdf>>
[Consulta: juny de 2012]

Butlletí museu del gènere de punt. [en línia] Mataró, Fundació Jaume Vilaseca, Abril de 2006.
<http://www.fundaciojaumevilaseca.org/Butlletins/FJV_But_16.pdf>
[Consulta: juny de 2012].

Caixa Laietana. *Fundació Caixa Laietana.* [en línia]. Mataró: Caixa Laietana, 2011. <<http://www.fundacioaixalaiaetana.es/>>
[Consulta: juny de 2012]

Estudi sobre la població de Mataró.[en línia]. Mataró, Ajuntament de Mataró, Gener de 2011.
<http://www.mataro.cat/web/portal/contingut/document/publicacions/estudi_poblacio/docs/Padro_mataro_2011.pdf>
[Consulta: juny de 2012]

Generalitat de Catalunya. *Arxiu Puig i Cadafalch.* [en línia]. Barcelona: patrimoni Gencat. 2012 . <<http://bit.ly/NqzOd0>>
[Consulta: juny de 2012]

Generalitat de Catalunya. *Municat: municipis i comarques de Catalunya.* [en línia] Barcelona: Gencat. 2012.
<<http://www.municat.gencat.cat/municat/index.php?page=consulta&mostraEns=0812130008>>
[Consulta: juny de 2012]

Generalitat de Catalunya. *El museu més gran del món.* [en línia]. Barcelona: Gencat. 2012
<<http://www.diba.es/museuslocals/nouwebmuseus/index.html>>
[Consulta: juny de 2012]

Guia de l'ensenyament de Mataró 2011. [en línia]. Mataró, Ajuntament de Mataró, Gener de 2011.
<http://www.mataro.cat/web/portal/contingut/document/originals/2011/GUIA_2011_2.pdf>
[Consulta: juny de 2012]

MORALES MIRANDA, Jorge. *¿centros de interpretación?* [en línea]
Carpeta informativa del Centro Nacional de Educación Ambiental.
Madrid: Gobierno de España, 1994. [Consulta: juny de 2012]
<<http://www.interpretaciondelpatrimonio.com/docs/docs/CentrosdeInterpretacion.pdf>>
[Consulta: juny de 2012]

Informe 28 de la conjuntura socioeconómica de Mataró..[en línia].
Mataró, Ajuntament de Mataró, Gener de 2011.
<http://www.mataro.cat/web/portal/contingut/document/publicacions/conjuntura_socioeconomica/docs/conjuntura28.pdf>
[Consulta: juny de 2012]

MONTSERRAT MESTRE, Rosa Maria, et al. *Guia per elaborar el pla de seguretat d'un museu.* [en línia] Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de cultura, 1999.
<<http://iim.csic.es/Biblioteca/documentos/citarbibliografia.pdf>>
[Consulta: juny de 2012]

Ministerio de educación, cultura y deporte. *Funciones de los museos.*
[en línia] Madrid, Gobierno de España, 2012.
<<http://www.mcu.es/museos/CE/Funciones/Introduccion.html>>
[Consulta: juny de 2012]

Pla estratègic i director del Consorci Port Mataró. [en línia].
Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de política territorial i obres públiques, juny de 2008.
< http://www.diba.es/documents/175960/186321/promoeco-plans-descarregues-pe_matport_resum_executiu-pdf.pdf >
[Consulta: juny de 2012]

Fonts consultades

Arxiu Municipal de Mataró(AMM)
Ajuntament de Mataró (AJ)

Agraïments:

Pere Contreras

Daniel Pifarré

Raquel Valenzuela

Teresa-M. Sala

